اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

شنبه
• ۱۳ آبان ۱۴۰۲
• ۱۹ ربیع‌الثانی ۱۴۴۵
• ۴ نوامبر ۲۰۲۳

• سال سی‌وپنجم شماره پیاپی ۳۷۵۷ • دوره جدید سال دهم شماره ۲۴۳۹ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

ویژه‌نامه ایران‌کان‌ماین ۲۰۲۳ منتشر شد

سرمقاله
مدیریت توهم ۲

یادداشت‌های امروز
بحران‌های پیش‌روی صنعت خودرو در نیمه دوم سال ۴
ساماندهی مسکن نیازمند اصلاحات ۹
آماده برای یک جهش بزرگ ۱۳

گفت‌وگوها
پرچم معدن نیمه‌افراشته مانده است ۶
امسال راحت‌ترین سال اقتصاد در عصر تحریم بود ۱۲

پرونده

بررسی صمت از وضعیت اقتصاد در نیمه دوم سال

فرصت‌های باقیمانده را دریابیم

گام عملیاتی صمت در تدوین سند توسعه صنعتی کشور ۳
خودرو در گوشه رینگ صنعت ۴
معدن چشم‌انتظار تحولی بنیادی است ۵
اهداف روی کاغذ می‌ماند ۸
مسکن گرفتار سراب ساماندهی ۹
موتور محرک اقتصاد روشن شد ۱۰
اقتصاد از بحران خارج می‌شود؟ ۱۱
فناوری، سفیر ایران در بازارهای جهانی ۱۳
شتاب نفت در جاده صادرات ۱۴

طرح: سامان شرف‌الدین

خبرهای خوب پاییزی فولاد خوزستان؛

پیشتاز در بازار، نویدبخش در سرمایه‌گذاری

با عبور از فصل پر از مشقت و محدودیت تابستان و با آغاز فصل پاییز، خبرهای خوبی از روند تولید و فروش شرکت فولاد خوزستان منتشر شده است که نشان می‌دهد این شرکت با تصاحب بخش مهمی از بازار رقابتی فولاد و تامین نیازهای داخلی، توانسته است اطمینان خوبی به سرمایه‌گذاران برای سودآوری بدهد.

کسب حدود ۴.۶ هزار میلیارد تومان سود خالص فقط در سه ماهه فصل بهار که با ۷۰ درصد سود دوازده ماهه ۱۴۰۱ برابری می‌کند، مجال خوبی برای سرمایه‌گذاران ایجاد می‌کند که با قوت قلب به این میدان وارد شوند.

از طرفی این شرکت توانسته در ۷ ماهه نخست سال نام خود را در صدر بازار رقابتی تامین نیازهای داخلی شمش فولادی ثبت کند و ۱۹.۲ درصد حجم کل معاملات شمش فولادی در بورس کالا و سهم ۳۲.۴ درصدی از تامین تختال بازار داخلی را به خود اختصاص دهد. این آمار در حالی بنام شرکت فولاد خوزستان ثبت شده است که تابستان امسال این شرکت با محدودیت‌های بسیاری در مصرف برق روبه‌رو بود.

این روند نشان می‌دهد مدیریت شرکت با ایجاد ثبات در فعالیت‌ها و استفاده بهینه از منابع، توانسته است پیوستگی و تداوم تولید، فروش و سودآوری را با تامین مواد اولیه و حضور پررنگ در بازار تضمین کند و بر پیش‌بینی‌ها مبنی بر روند صعودی و رو به رشد ایجاد ظرفیت، تولید و فروش این شرکت مهر تایید بزند.

تحقق این اخبار خوب در فولاد خوزستان که از یکسو با برخی محدودیت‌های ناخواسته ناشی از کمبود برق از یک طرف روبرو بوده و از سوی دیگر پروژه‌های بزرگی بالغ بر ۵۰ هزار میلیارد تومان برای توسعه فعالیت خود را در دست اجرا دارد، بسیار حائز اهمیت است چرا که نشان می‌دهد شرکت هم مصافی موفق با بی‌برقی داشته و هم فعالیت‌ها و ابرپروژه‌های توسعه ای خود را به پیش برده است و همزمان در صدر تامین نیازهای بازار داخلی قرار گرفته است که موفقیتی چند وجهی به حساب می‌آید.

KSC

مناقصه عمومی خرید لوازم یدکی ماشین آلات سنگین

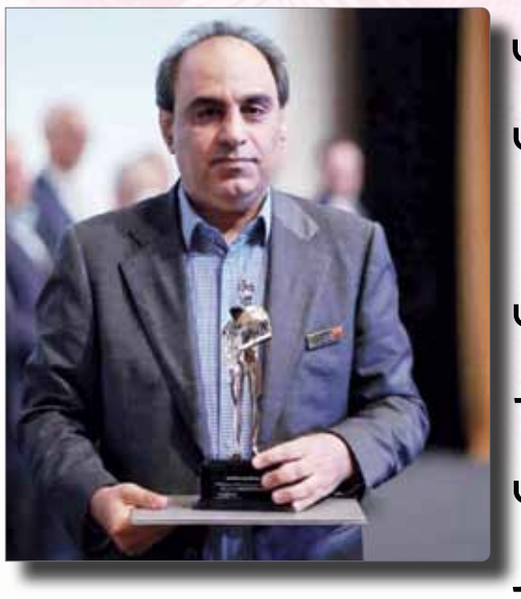
صبانور
شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (سهامی عام)

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور در نظر دارد تامین بخشی از لوازم یدکی ماشین‌آلات سنگین مورد نیاز برای کارخانه‌های خود، واقع در استان کردستان را به شرکت‌کننده واجد شرایط واگذار نماید. لذا متقاضیان واجد شرایط می‌توانند جهت دریافت اطلاعات بیشتر با شماره ۰۲۱-۲۷۶۴۵۳۰۸ تماس گرفته و یا به آدرس اینترنتی www.sabanour.com قسمت فراخوان - مناقصه مراجعه نمایند و پاکات خود را مطابق شرایط مناقصه با ورود به سامانه تامین‌کنندگان صبانور به‌صورت دربسته مهرو موم شده، از تاریخ درج آگهی تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۴ به آدرس سعادت‌آباد نرسیده به خروجی هاشمی‌رفسنجانی شرق- خیابان ۲۶ (حق‌طلب غربی) پلاک ۴۹ - طبقه سوم (بخش دبیرخانه) تحویل نمایند. مناقصه‌گزار اختیار کامل در زمینه رد یا قبول هر یک یا تمامی پیشنهادات را داشته و هیچگونه ادعا و اعتراضی در این زمینه مسموع نخواهد بود و به پیشنهادهای مشروط، مبهم و فاقد ضمانت شرکت در مناقصه و همچنین به پیشنهادهایی که بعد از مدت مقرر در آگهی واصل شود ترتیب اثر داده نخواهد شد.

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (سهامی عام)

جناب آقای مهندس محمود لندی

معاون بهره‌برداری شرکت فولاد خوزستان

انتخاب شایسته جنابعالی به‌عنوان مرد سال فولاد ایران را تبریک عرض می‌نماییم.

امید است با فعالیت‌های مجموعه پرتلاش فولاد خوزستان در جهت رفع مسائل روز صنعت فولاد، بیش از پیش در مسیر رشد، توسعه و بالندگی قرار گیرد.

جواد خدابخشی، مدیرعامل و نایب‌رئیس هیات‌مدیره شرکت نورد و لوله اهواز

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام)

آگهی فراخوان تجدید شده شناسایی و ارزیابی شرکت‌ها به شماره ۱۴۰۲/۰۵/ف

جهت برگزاری مناقصه: بهره‌برداری از واحد خردایش شماره ۲ و نوارهای انتقال سنگ آهن دانه‌بندی شده

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد به منظور "بهره‌برداری از واحد خردایش شماره ۲ و نوارهای انتقال سنگ‌آهن دانه‌بندی شده به خطوط تولید ۵، ۶ و ۷ تولید کنسانتره سنگ‌آهن" مجتمع خود، اقدام به شناسایی و ارزیابی شرکت‌های واجد شرایط و دارای حداقل ۵ سال سابقه بهره‌برداری از سنگ‌شکن خطوط تولید کنسانتره سنگ‌آهن نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد فراخوان به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را دانلود نمایند و پاکت خود را که حاوی مدارک درخواستی جهت شناسایی و ارزیابی می‌باشد، حداکثر تا ساعت ۱۴:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۱ به نشانی دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران تحویل نمایند. شایان ذکر است شرکت در فراخوان حاضر و ارسال پاکت هیچگونه حقی جهت ارجاع کار به مناقصه‌گران ایجاد نمی‌کند.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

سرمقاله

مدیریت توهم

ناصر بزرگمهر
به‌نام او که هرچه بخواهد همان می‌شود

در جایی خواندم: چند سال پیش همیشه فکر می‌کردم شب‌ها کسی زیر تختم پنهان شده است. نزد پزشک اعصاب رفتم و مشکلم را گفتم.

روانپزشک گفت: فقط یک سال هفته‌ای ۳ روز و جلسه‌ای ۸۰ دلار بده و بیا تا درمانت کنم.

۶ ماه بعد آن پزشک را در خیابان دیدم.

پرسید: چرا نیامدی؟

گفتم: جلسه‌ای ۸۰ دلار برای یک سال خیلی زیاد بود. یک نجار من را مجانی معالجه کرد؛ خوشحالم که آن پول را پس‌انداز کردم و یک ماشین نو خریدم.

پزشک با تعجب گفت: عجب! می‌توانم بپرسم آن نجار چطور تو را معالجه کرد؟

گفتم: به من گفت اگه پایه‌های تختخواب را ببُرم، دیگر هیچ کس نمی‌تواند زیر تختت قایم شود.

من هم پایه‌های تختم را بریدم و دیگر شب‌ها با خیال راحت می‌خوابم و فکر نمی‌کنم که کسی بتواند زیر تختم پنهان شود و به من ضربه‌ای بزند.

این قصه و راه‌حل ساده آن، به‌نوعی قصه بسیاری از توهمات جمعی و فردی ما است که می‌تواند با بریدن پایه‌های تصورات، پیش‌فرض‌ها، قضاوت‌های عجولانه، زندگی ما را با آرامش بیشتری پیش ببرد.

حتی می‌توانیم پایه‌های خرافات‌مان را کوتاه کنیم و آینده بهتری را رقم بزنیم.

می‌توانیم برای هر تصمیم‌گیری شتاب نکنیم و کمی بیشتر بیندیشیم و حرف‌هایمان را قبل از بیان کردن در ذهن و روان و دهان‌مان مزه‌مزه کنیم.

توهم تنها به فرد مربوط نمی‌شود؛ توهم تنها بیماری روحی افراد تلقی نمی‌شود.

بسیاری از وقت‌ها سازمان‌ها و شرکت‌های بزرگ یا گاهی کسب‌وکارهای کوچک هم دچار توهم می‌شوند و راه انقراض را با پیش‌فرض‌های غلط در پیش می‌گیرند. شرکت‌ها و مغازه‌های بسیاری را به یاد می‌آوریم که برای مدتی نام و آوازه‌شان همه جا پیچیده بود و چون نتوانستند خود را با فرآیند تغییر و پیشرفت هماهنگ کنند و به افکار عمومی اهمیت ندادند از گردونه اقتصاد و کار باز ماندند. موبایل را نوکیا سوئدی به بازار معرفی کرد، اما امروز هیچ نامی ندارد.

توهم در ذهن دولت‌ها هم جاری و ساری است. وقتی دولتی از مردم فاصله می‌گیرد کم‌کم دچار توهم قدرت می‌شود.

بزرگ‌ترین مصیبت توهم وقتی است که مدیریت‌های کوتوله کم‌کم سایه‌شان را به‌عنوان بخشی از واقعیت می‌بینند و حرف‌های چاپلوسانی را که دوروبرشان جمع شده‌اند، باور و آن را نشانه قدرت و مدیریت خود فرض می‌کنند و از این تعریف و تمجیدها لذت می‌برند و حظ می‌کنند.

مدیریت‌های محصور در اتاق‌های دربسته با دیدارهای تکراری هر روزه منشی و معاون و مدیرکل و راننده و محافظ و آشپز و بافرهنگ گم شو و دورشو، نمی‌توانند تصویر درست و دقیقی از مغازه و رستوران و کارخانه و کسب‌وکار و سازمان و شرکت و وزارتخانه و دولت خود داشته باشند.

سال‌ها قبل شنیدم که در سازمانی از کلینیک درمانی تا دندانپزشکی و حتی آرایشگاه هم برای مقامات و حتما کارکنان ایجاد شده است. البته نمی‌دانم هنوز هم ارائه این خدمات ادامه دارد یا خیر، اما همان موقع در یکی از گفت‌وگوها، به یک مقام مسئول عرض کردم اگر جای شما بودم، این دفتر و دستک‌ها را جمع می‌کردم تا دست‌کم گاهی وزیر و وکیل بتوانند در سلمانی و دندانپزشکی و چشم‌پزشکی، با همه عزتی که به هرحال به آنها گذاشته خواهد شد، درک کمی از شرایط جامعه به‌دست آورند.

وقتی حتی مدیرعامل یک سازمان درجه سه هم سال‌هاست که تاکسی سوار نشده، قیمت بلیت اتوبوس را نمی‌داند، مترو را یک بار هم ندیده، پول ناهار را حساب نکرده، یک برگ کپی در زندگی‌اش نگرفته و همه چیزش به اداره مربوط است و شام با خانواده را هم فقط در باشگاه‌های سازمانی صرف می‌کند و شمال را در ویلاهای اداره با خانواده می‌گذراند و حتی وقتی به خارج از کشور هم می‌رود صفر تا صد سفر را از امکانات vip بهره‌مند می‌شود چه می‌داند که مردم برای سفر کردن باید چه مصیبت‌هایی را طی کنند، بلیت هواپیما چه قیمتی است؟ هزینه اقامت در هتل درجه پنج چند تمام می‌شود؟ یا حتی برای خارج شدن از کشور هم باید هزینه خروج بپردازند یا برای رفتن چند سال یک بار به همین مشهد مقدس خودمان و برای زیارت، یک خانواده چه هزینه سنگینی به دوش دارند.

با این حال لحظه سقوط و نابودی هم برای همه از فرد تا سازمان از مردم عادی تا دولت‌ها وجود دارد.

از بین رفتن هر کسب‌وکار کوچک تا شرکت‌ها و کارخانه‌های بزرگ، از سازمان‌های ضعیف تا دولت‌های قوی، به طرز فکر و باورهای آنها ارتباط دارد. هر قدر مردم را بیشتر باور داشته و بین آنها باشیم و حرف‌های بدون رودربایستی آنها را بشنویم، پایه‌های حکومت و کسب‌وکارمان را محکم‌تر کرده‌ایم.

آنها که همیشه به برنامه‌های یکساله و دوساله و سه‌ساله می‌اندیشند، نمی‌توانند روزهای ده‌ساله و بیست‌ساله و سی‌ساله آینده را پیش‌بینی کنند؛ اما مدیریت‌های فراجناحی که به آینده می‌اندیشند همیشه در اتاق‌های فکر، به برنامه‌ریزی بلندمدت می‌پردازند تا سرنوشت فرداها را به امروز میز خود گره نزنند.

مدیریت توانمند از نقد استقبال و از تعریف و تمجید دوری می‌کند. نقد را به‌معنای دیدن بخش خالی لیوان باور دارد و به منتقدان احترام می‌گذارد و از به‌به‌گویان و چهچه‌خوانان فاصله می‌گیرد.

هر دولتی موظف است هر روز کارنامه دیروز خود را در معرض قضاوت ملت قرار دهد. هر دولتی باید هر فصل و هر دو فصل و هر سال به مردم گزارش واقعی بدهد که چه کرده و برای روزهای آینده چه برنامه‌ای دارد؟

هر کسب‌وکاری، هر مدیریتی و هر عاقلی می‌داند که قبل از آنکه به پایان روزهای خوش خود برسد باید چهارپایه‌های توهم و رویا و خیال را به دست نجاری دانا بسپارد و قطع کند تا با گذر از حقیقت به واقعیت نزدیک شود و پایه‌های ماندگاری خود را مستحکم کند.

بررسی صمت از وضعیت اقتصاد در نیمه دوم سال

فرصت‌های باقیمانده را دریابیم

اقتصاد ایران سال جدید را با شعار «مهار تورم، رشد تولید» آغاز کرد و در حالی به نیمه دوم سال رسیده که آمارهای بانک مرکزی و مرکز آمار، از دستاوردها در حوزه‌های گوناگون حکایت می‌کنند؛ هرچند واقعیت اقتصاد با تکیه بر شواهد بازار و اظهارات فعالان اقتصادی و کارشناسان، تطابق چندانی با آمارها ندارد.

با این‌همه در روزهای پایانی شهریور، بانک مرکزی با انتشار گزارش نرخ رشد اقتصادی کشور در نخستین فصل از افزایش بیش از ۳برابری رشد اقتصاد ایران دراین فصل خبر داد. طبق این گزارش، رشد اقتصادی کشور در سه‌ماهه اول ۱۴۰۲ معادل ۶.۲ درصد و رشد اقتصادی بدون نفت طی این دوره معادل ۵.۲ درصد بوده است. مقایسه ارقام امسال با رشد اقتصادی سه‌ماهه نخست سال ۱۴۰۱ نشان از افزایش بیش از ۳برابری رشد اقتصادی کشور دارد.

در همین راستا، مرکز آمار ایران نیز اعلام کرده، رشد اقتصادی کشور در فصل بهار امسال به ۷.۹ درصد افزایش یافته است. براساس آخرین نتایج حساب‌های ملی فصلی مرکز آمار ایران، محصول ناخالص داخلی (GDP) به نرخ ثابت سال ۱۳۹۰ در سه‌ماهه اول سال ۱۴۰۲، به رقم ۲۱۴۴ هزار میلیارد ریال با نفت و ۱۸۱۸ هزار میلیارد ریال بدون احتساب نفت رسیده است که نشان از رشد ۷.۹ درصدی محصول ناخالص داخلی با نفت و ۶.۱ درصدی محصول ناخالص داخلی بدون نفت در فصل بهار سال ۱۴۰۲ دارد. آمار می‌گوید؛ روند کاهش تورم و رشد اقتصادی در سه‌ماهه دوم سال نیز ادامه داشته و براساس اعلام مرکز آمار ایران، نرخ تورم سالانه برای خانوارهای کشور در مهر ۱۴۰۲ به ۴۵.۵ درصد رسیده که نسبت به همین اطلاع در ماه قبل، ۰.۶ واحد درصد کاهش یافته است. صمت در پرونده پیش‌رو با نگاهی به آنچه در شش‌ماهه نخست سال گذشته، به پیش‌بینی اقتصاد ایران در نیمه دوم سال پرداخته و پای نظر فعالان اقتصادی و کارشناسان در حوزه‌های مختلف صنعت، معدن، تجارت، مسکن، انرژی و... نشسته است.

صنعت، معدن و تجارت در نیمه نخست ۱۴۰۲

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در گزارشی به پایش حقیقی اقتصاد ایران در حوزه صنعت و معدن، در شهریور امسال پرداخت.

دفتر مطالعات اقتصادی این مرکز در گزارشی با عنوان «پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در شهریورماه سال ۱۴۰۲ بخش صنعت و معدن» بیان کرده است که تحلیل روند رشد بخش صنعت از جنبه‌های مختلف، عاملی کلیدی در تحلیل‌های خرد و کلان اقتصادی و یکی از ارکان تصمیم‌گیری در حوزه اقتصاد است. شاخص تولید بخش صنعت به‌دلیل تاثیر نوسانات سطح فعالیت صنعت بر بخش‌های دیگر اقتصاد، به‌عنوان یک شاخص مهم اقتصادی کوتاه‌مدت مورداستفاده قرار می‌گیرد.

عکس: آیدا فریدی

سردمداران افزایش شاخص تولید

این گزارش بااشاره به محاسبه شاخص تولید، فروش و نرخ شرکت‌های بورسی به‌صورت ماهانه در مرکز پژوهش‌های مجلس، بیان می‌کند که اهمیت این شاخص به‌روز، برای اقتصاد ایران که تحولات زیادی دارد، بیشتر خواهد بود، زیرا بازخورد شوک‌های وارده به اقتصاد ایران و واکنش‌های سیاست‌گذاران باید در تواتر کمتر از فصل موردرصد قرار گیرد. این در حالی است که آمار رسمی بخش حقیقی به‌صورت فصلی و با تاخیر ارائه می‌شود.

در این گزارش، با بیان اینکه طی شهریور سال ۱۴۰۲، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۳.۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۵ درصدی مواجه شده، آمده است که در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی، ۷ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۸ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند. این گزارش مطرح کرده است که رشته‌فعالیت‌های «سیمان»، «تجهیزات برقی» و «دارو» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی جز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «خودرو و قطعات» و «چوب و کاغذ» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. براساس این گزارش، رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «تجهیزات برقی» و «فلزات پایه» بیشترین سهم را در افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی جز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «دارو» و «شیمیایی (جز دارو)» بیشترین سهم را در کاهش در شاخص تولید داشته‌اند. شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۵.۹ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۶.۷ درصدی مواجه شده است.

صنعتی‌ها و معدنی‌های بورس

این گزارش مطرح می‌کند که شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۰.۶ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۸.۱ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۶ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۹ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش داشته‌اند. در ادامه این گزارش، بیان می‌شود که رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «کاشی و سرامیک» و «دارو» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش نسبت به ماه مشابه سال قبل و رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «خودرو و قطعات» و «شیمیایی جز دارو» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند. همچنین، در این ماه نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «سایر کانی غیرفلزی» و «تجهیزات برقی» بیشترین سهم را در افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «شیمیایی جز دارو»، «محصولات فلزی جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «چوب و کاغذ» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش ثبت کرده‌اند.

در این گزارش بااشاره به اینکه شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی هم نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۲۶.۶ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۰.۳ درصدی مواجه شده، آمده است که در شهریور سال ۱۴۰۲، نرخ رشد ماهانه فعالیت‌های صنعتی بورسی، رشد مثبت ۲.۱ درصدی را ثبت کرده است، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه با افزایش ۴.۱ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۴.۹ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالانه شاخص نرخ نیز در شهریور سال ۱۴۰۲ روند نزولی یک سال اخیر خود را ادامه داد و با ۱.۴ واحد درصد کاهش نسبت به ماه قبل، میزان ۲۷.۷ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

رشد ۱۰ میلیارد دلاری تجارت غیرنفتی

در حالی که در نیمه اول ۱۴۰۰، حجم تجارت غیرنفتی کشور ۴۴ میلیارد دلار بود، این رقم در امسال به ۵۴ میلیارد دلار افزایش یافت.

این آمار در کنار صحبت‌های فعالان اقتصادی و اعضای اتاق بازرگانی نشان می‌دهد که تجارت ایران در حال احیا است و به‌زودی تجار می‌توانند وارد بازارهایی شوند که سال‌ها انتظار آن را می‌کشیدند. این بازارها در قالب پیمان‌های مشترک به‌دست آمده است. یکی از بازارهایی که در دولت سیزدهم برای تجار فراهم شده، بریکس (بریکس نام گروهی از کشورها به رهبری قدرت‌های اقتصادی نوظهور است و کشورهای برزیل، روسیه، هند، چین و افریقای‌جنوبی در آن حضور دارند) است. بازار دیگر مربوط به اتحادیه اوراسیا (اتحادیه اقتصادی اوراسیا (EAEU) یک اتحادیه اقتصادی است که اعضای آن بیشتر کشورهای شمال منطقه اوراسیا، در شرق اروپا هستند) است. این دو بازار فرصت بکر و مناسبی را در اختیار صادرکنندگان قرار داده‌اند. تجار و فعالان اتاق بازرگانی، به آینده تجاری کشور خوش‌بین هستند و تاکید دارند که اقتصاد کشور به‌دلیل افزایش درآمدهای صادراتی و برگشت ارز حاصل از صادرات، بسیار بهتر خواهد شد و دیگر اینکه کشور با چالش و بحران ارزی روبه‌رو نخواهد شد. آن‌طور که سازمان توسعه تجارت اعلام کرده است، تعداد رایزنان بازرگانی تا پایان امسال به ۲۲ نفر افزایش خواهد یافت و همچنین، امسال بیش از ۱۰۰ عنوان نمایشگاه و رویداد تجاری در خارج از ایران برگزار خواهد شد که ایران در آن حضور فعالانه خواهد داشت. موافقت تجارت آزاد با سوریه، ونزوئلا و تجارت آزاد با اوراسیا این امکان را به کشور خواهد داد تا صادرات کشور از دوران تنزل خود فاصله معناداری بگیرد.

آن‌طور که محمد رضوانی‌فر، رئیس کل گمرک ایران گفته، تجارت خارجی کشور در نیمه نخست امسال با ۴.۸۴ درصد رشد به حدود ۵۴.۶ میلیارد دلار رسیده است. از نظر میزان وزنی تجارت خارجی کشور در این مدت ۸۵ میلیون و ۳۰۰ هزار تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲۳.۷۸ درصد افزایش نشان می‌دهد.

او بااشاره به میزان صادرات قطعی کالاهای غیرنفتی کشور به‌استثنای نفت‌خام، نفت‌کوره، نفت‌سفید و تجارت چمدانی، افزود: در مدت یادشده بیش از ۶۷میلیون و ۷۰۰ هزار تن انواع کالاهای غیرنفتی به ارزش ۲۴ میلیارد و ۱۴۴ میلیون دلار صادر شد که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل از نظر وزن ۲۹ درصد افزایش و از لحاظ ارزش ۲.۶۲ درصد کاهش داشته است. معاون وزیر اقتصاد اعلام کرد: میزان واردات کشور در شش‌ماهه نخست امسال به ۱۷ میلیون و ۶۰۰ هزار تن و به ارزش ۳۰ میلیارد و ۴۴۳ میلیون دلار رسید که از افزایش ۶.۸۹ درصدی در وزن و ۱۱.۶۲ درصدی در ارزش نسبت به مدت مشابه سال قبل برخوردار بوده است.

رضوانی‌فر بااشاره به اینکه در شش‌ماهه نخست امسال، ۳ قلم عمده کالاهای صادراتی شامل گاز طبیعی مایع‌شده با ۲ میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار، پروپان مایع‌شده با یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار و بوتان مایع‌شده با یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار بوده است، افزود: متوسط ارزش هر تن کالای صادراتی در این مدت از ۴۷۳ دلار به ۳۵۶ دلار رسیده که نشانگر کاهش ۲۴.۵۶ درصدی است.

وی ادامه داد: ۳ قلم عمده کالاهای وارداتی در این مدت به ذرت دامی با یک میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار، گوشی‌های تلفن‌همراه با یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار و دانه سویا با یک میلیارد دلار اختصاص داشت.

رضوانی‌فر بیان کرد: متوسط ارزش گمرکی هر تن کالای وارداتی هزار و ۷۲۹ دلار بوده که نسبت به رقم هزار و ۶۵۶ دلار در شش‌ماهه سال گذشته ۴.۴۲ درصد رشد داشته است. رئیس کل گمرک گفت: بیشترین افزایش ارزش کالاهای وارداتی در بین ۱۰ قلم عمده در نیمه نخست امسال، اضافه کرد: برنج با ۴۹.۷۸ درصد، گندم با ۴۹.۲۳ درصد و روغن پالم با ۱۲.۷۰ درصد بیشترین کاهش را دارا بودند. رضوانی‌فر تصریح کرد: در بین اقلام عمده کالاهای صادراتی بیشترین افزایش به‌لحاظ ارزش در این مدت به گاز طبیعی مایع‌شده با ۱۲۴.۷۹ درصد، گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی شکل مایع‌شده با ۴۹.۲۷ درصد و اوره با ۴۱.۱۲ درصد و بیشترین کاهش در ارزش کالاهای صادراتی به متانول با ۲۳.۵۳ درصد، پروپان مایع‌شده با ۱۸.۸۴ درصد و میلگرد با ۱۲.۵۷ درصد اختصاص داشته است. او مقاصد عمده کالاهای صادراتی ایرانی در این مدت را به‌ترتیب چین با ۶.۹ میلیارد دلار، عراق با ۴.۵ میلیارد دلار، امارات‌متحده‌عربی با ۳ میلیارد دلار، ترکیه با ۲.۴ میلیارد دلار و هند با ۱.۱ میلیارد دلار اعلام کرد.

معاون وزیر اقتصاد بیان کرد: ۵ کشور عمده مبدأ کالاهای وارداتی به‌ترتیب شامل امارات‌متحده‌عربی با ۹ میلیارد دلار، چین با ۸.۸ میلیارد دلار، ترکیه با ۳.۳ میلیارد دلار، آلمان با ۱.۱ میلیارد دلار و هند با ۹۸۷ میلیون دلار است. رضوانی‌فر بااشاره به واردات کالاهای اساسی در نیمسال نخست سال جاری، گفت: در این مدت، ۱۱میلیون تن انواع کالاهای اساسی به ارزش ۹ میلیارد و ۱۰۰ میلیون دلار وارد کشور شد که با اختصاص ۶۲.۴۷ درصد از وزن و ۲۹.۹۵ درصد از ارزش کل واردات در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، افزایش ۱.۵ درصدی در وزن و کاهش ۶.۱۴ درصدی در ارزش داشته است.

او در رابطه با اقلام عمده کالاهای اساسی، اظهار کرد: ذرت، دانه سویا، روغن دانه آفتابگردان، برنج، گندم، روغن‌خام سویا، جو و پالم‌اویل اقلام عمده کالاهای اساسی وارداتی به کشور بودند که در مجموع از نظر وزنی ۵۵.۲۳ درصد و از نظر ارزشی ۱۹.۷۳ درصد از کل واردات کشور را به خود اختصاص دادند. رئیس کل گمرک در رابطه با آمار ترانزیت خارجی کشور در شش‌ماهه نخست امسال، گفت: ترانزیت خارجی کشور در این مدت با رشد ۸.۲۴ درصدی به ۷.۷ میلیون تن رسید.

نظرگاه

پیش‌بینی نرخ دلار تا پایان سال

حسین عبده‌تبریزی، اقتصاددان در پیش‌بینی وضعیت نرخ ارز تا پایان سال ۱۴۰۲ می‌گوید: کم‌وبیش همیشه فشار برای افزایش نرخ ارز در حد رشد نقدینگی وجود دارد، اما نظام جمهوری اسلامی در سال ۱۴۰۲ انتخابات مجلس را پیش رو دارد، و به‌طبع بسیار علاقه‌مند است که سال را با آرامش بگذراند. جهش نرخ ارز به‌معنای افزایش ناگهانی نرخ همه کالاها و خدمات است و این چیزی است که دولت به‌ویژه در این سال، به‌شدت می‌خواهد از آن اجتناب کند. به‌گزارش مخاطب ۲۴، عبده‌تبریزی ضمن بیان این مطالب افزود: یکی از متغیرهای عمده برای برقراری آرامش، کنترل نرخ تورم و مهم‌تر از آن، کنترل نرخ ارز است. هر نوع جهش ارزی بسیار تنش‌زا است. بنابراین، دستور کار دولت در این زمینه روشن است. اگر دولت ارز فراوان داشت، از همین حالا شروع به دفاع از نرخ جاری ارز و حتی تلاش برای کاهش آن می‌کرد. اما در حوزه ارز، دست دولت خیلی باز نیست. در عین حال، تنگدستی ارزی دولت بدان معنا نیست که در ماه‌های پیش‌رو برای کنترل نرخ ارز از همه توان خود و کشور استفاده نکند.

این اقتصاددان عنوان کرد: اگر این دو وجه موضوع را در نظر بگیریم، به شرط آنکه علائم بیشتری از کاهش تنش‌های بین‌المللی مشاهده شود (از قبیل حفظ علائم بهبود روابط با عربستان و عدم‌صدور قطعنامه جدید در آژانس بین‌المللی انرژی علیه ایران در باقیمانده سال) نرخ ارز در پایان سال ۱۴۰۲ و باوجود رشد نقدینگی در حد سال گذشته، ممکن است در محدوده‌ای پایین‌تر از نرخ تورم باقی بماند. بنابراین، جهش نرخ ارز در حال حاضر متصور نیست.

عبده‌تبریزی متذکر شد: درباره توصیه به سیاست‌گذار پولی، به‌طبع بانک مرکزی به‌خوبی می‌داند که قیمت‌های ارز در میان‌مدت همواره بر حسب کمیت‌های پولی تعریف می‌شوند؛ در ایران نیز همین متغیرها در تعیین نرخ ارز تعیین‌کننده است. ۴۵سال است که نرخ ارز به‌استثنای وقفه‌های کوتاه سیر صعودی داشته، چراکه نقدینگی به دلایلی چون کسری‌های عمده بودجه دولت، به‌دلیل بدهی‌های عمده بانک‌ها به بانک مرکزی و به‌سبب بدهی‌های بزرگ شرکت‌های دولتی به بانک مرکزی یا در روزهای خوش صادرات نفت، به‌علت فروش ارز زیاد دولت به بانک مرکزی، رشدهای دائمی داشته است. وی تصریح کرد: امروز نیز سیاست‌گذار در اندیشه کنترل متغیرهای پولی است تا از نرخ ارز مراقبت کند. کنترل همه آن ریشه‌های بروز تورم و افزایش نرخ ارز، در اختیار سیاست‌گذار پولی نیست. نشانه‌هایی از کاهش تنش‌های بین‌المللی از جمله جنگ در اوکراین و حرکت به‌سمت احیای برجام می‌تواند نرخ تورم را در ایران پایین بیاورد؛ امری که در اختیار بانک مرکزی نیست. عبده‌تبریزی گفت: در شرایط فعلی، باتوجه به وضعیت روابط خارجی جاری ایران، موقعیت برجام و تحریم‌ها، روشن است که متغیر «سیاست» تاثیر اصلی را بر نرخ ارز دارد. محدود کردن ایران در دسترسی به ارزی که حاصل صادرات پرمشقت این روزهای کشور است، در کنار گرایش عمده به خروج سرمایه از کشور، عامل عمده افزایش نرخ ارز شده است. یعنی، فقط متغیرهای پولی کم‌وبیش در اختیار بانک مرکزی نیستند که در شرایط امروز، تغییرات نرخ ارز را توضیح می‌دهند. این اقتصاددان بیان کرد: عمده، آن اقداماتی است که ارز کشور را در دسترس قرار دهد و گرایش به خروج سرمایه از ایران را آرام کند. درباره توصیه بنده به سیاست‌گذار در زمینه ارز باید خدمت شما عرض کنم که در تمام ۵۰ سال گذشته، دولت‌ها به‌جای پرداختن به سازکارهای ایجادکننده تورم و حل مشکلات، با تلاش برای سرکوب نرخ ارز و ریال، سعی کرده‌اند تا آثار مشکلات موقتا پاک شود؛ در نهایت، اتخاذ این رویه به انباشت و تعمیق طیف وسیعی از مشکلات انجامیده است.

گام عملیاتی صمت در تدوین سند توسعه صنعتی کشور

بخش صنعت و معدن یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی و بزرگ‌ترین بخش مولد (درکنار بخش کشاورزی) کشور به شمار می‌رود، به‌طوری که این بخش، سهمی معادل ۱۷ درصد از تولید ناخالص داخلی کشور را به خود اختصاص داده است. درهمین حال صنعت نقش بسزایی در آغاز و تداوم رشد اقتصادی در جهان داشته است. بسیاری از کشورها، تحقق رشد و توسعه پایدار را در سایه صنعتی شدن می‌بینند. ایران نیز یکی از این کشورها است و با وجود اینکه سال‌های متمادی از نخستین تلاش‌های ایران برای دستیابی به صنعت مدرن می‌گذرد و سرمایه‌گذاری فراوانی در این مسیر انجام شده، اما هنوز برای دستیابی به جایگاه مورد نظر باید با جدیت تلاش کرد. در همین راستا تهیه سند توسعه صنعتی کشور با همکاری دانشگاه شهید بهشتی در دستور کار وزارت صمت قرار گرفته است.

ضرورت تدوین و اجرای راهبرد توسعه صنعتی

برخی کارشناسان معتقدند نبود راهبرد توسعه صنعتی باعث فقدان استراتژی توسعه صنعتی شده و در این شرایط توسعه صنعتی بیشتر دنباله‌رو فضاهایی است که رانت بیشتر داشته باشد و تولید هم به سمت صنایعی می‌رود که انرژی پایه باشند و مواد خام صادر کنند. نبود سند راهبردی صنعت کمبودی است که بعد از سال ۱۳۸۱ که در قانون تشکیل وزارت صنایع و معادن ذکر شده بود و اقداماتی هم در این راستا انجام شد که در نهایت با تغییر دولت همزمان شد. بعد از آن هم چهار نسخه دیگر از این سند تهیه شد که آخرین آن مربوط به دولت دوازدهم است که حتی رونمایی هم شد. اما در نهایت گفته شد که سند مناسب نیست و بایگانی شد. در دولت جدید هم این موضوع دوباره مطرح شد، اما هنوز این سند نهایی نشده است. با این‌همه می‌توان گفت بعد از گذشت بیش از ۲۰ سال از نخستین سند توسعه صنعتی و تداوم بلاتکلیفی آخرین سند راهبردی، پایش‌های انجام شده در این حوزه، هنوز به نتیجه نرسیده است.

دعوت به همکاری برای تدوین یک سند صنعتی

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس هیات عامل ایدرو از تهیه سند توسعه صنعتی در کشور خبر داد و از دانشگاه شهید بهشتی برای همکاری در تهیه این سند دعوت کرد.

به گزارش ایدرو نیوز، بابک احمدی در دیدار رئیس دانشگاه شهید بهشتی در خصوص محورهای همکاری مشترک با سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران بحث و تبادل نظر کرد.

احمدی در این دیدار با بیان اینکه مهم‌ترین ماموریت سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، توسعه صنعتی کشور است، گفت: این هدفی است که از ۵۰ سال پیش برای این سازمان تعریف شده و هنوز بعد از ۵۰ و اندی سال این ماموریت به روز است.

معاون وزیر صمت با اشاره به موانع پیش روی بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در حوزه دانش و فناوری جدید، اصلی‌ترین کار را وارد شدن به سرمایه‌گذاری در این بخش عنوان کرد و افزود: باید در حوزه دانش و فناوری جدید که سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و غیر دولتی علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری نیستند، وارد شویم و زمانی که به صنعت متعارف، متعادل و کم ریسک تبدیل شد، آن را به متقاضیان سرمایه‌گذاری در آن بخش واگذار کنیم.

احمدی یکی از ماموریت‌ها را کشف نیازهای فناورانه کشور در بخش صنعتی بیان و از تهیه سند توسعه صنعتی در کشور خبر داد و افزود: این سند که رهبر معظم انقلاب بر آن تاکید دارند، ماموریت جدیدی است که الگوی راهی برای توسعه در سال‌های آینده خواهد بود و هم نیازهای فناورانه و هم ظرفیت‌های محلی برای استقرار این صنایع در آن باید دیده شود.

رئیس هیات عامل ایدرو نقش دانشگاه را در قوی کردن این سند راهبردی موثر خواند و گفت: پیش‌بینی شده است در کمتر از یک سال پیش‌نویس اولیه این سند تدوین شود تا دستاوردی غنی و همه جانبه به عنوان رویکردی کلان به نقشه‌راه صنعتی کشور نهایی شود.

معاون وزیر صمت روش‌های تامین مالی را یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های مهم بخش صنعت دانست و افزود: دانشگاه در بخش نرم با جریان‌سازی باید به کمک بیاید؛ دانشگاه شهید بهشتی با توجه به ظرفیت و توان در حوزه نرم به عنوان یکی از زمینه‌های همکاری مشترک می‌تواند ورود داشته باشد. حوزه تغییر اقلیم، زیرساخت‌های دیجیتال، خودرو برقی، پیشرانه‌های هوایی، کشف نیازهای فناورانه، گیاهان دارویی و انرژی‌های مازاد از جمله محورهای مهم برای همکاری‌های مشترک بین دانشگاه شهید بهشتی و ایدرو است.

اجرای سند توسعه صنعتی از تدوین مهم‌تر است

رئیس موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی گفت: راهبرد استراتژی توسعه صنعتی راهبردی برای توسعه اقتصادی از مسیر صنعتی شدن است و تدوین و اجرای این استراتژی اقدام بسیار سختی است. چون مجموعه‌ای از گروه‌ها و ذی‌نفعان را درگیر خواهد کرد و به تعارض منافع خواهد انجامید.

پیش از این نیز، احمد تشکینی، در نشستی از سلسله میزگردهای تخصصی سیاست صنعتی این موسسه، با عنوان «نقدی بر تدوین و اجرای استراتژی‌های توسعه صنعتی کشور: دلایل عدم توفیق و مسیر رو به جلو» با بیان اینکه نباید سندنویسی به عنوان هدف در نظر گرفته شود، افزود: سند نویسی هدف نیست اما اجرای سندی که در حوزه سیاست و استراتژی صنعتی نوشته می‌شود، باید الزام آور باشد. وی با بیان اینکه در هیچ کشوری تدوین استراتژی توسط وزارتخانه بخشی انجام نمی‌شود و یک سند باید برای همه بخش‌های بانکی و مالیاتی و... باشد، ادامه‌داد: به‌طور معمول استراتژی توسعه صنعتی در اواخر کار دولت‌ها تدوین می‌شود که این امر سبب اجرایی نشدن آن می‌شود.

تشکینی، تدوین استراتژی توسعه صنعتی را نیازمند ابزارهای مناسب اقتصادی، حضور ذی نفعان و دست اندرکاران در این امر و اجماع‌سازی دانست و گفت: تدوین این سند اقدام بسیار سختی است و اجرای آن از تدوین سخت‌تر خواهد بود.

سخن پایانی

استراتژی توسعه صنعتی به مجموعه‌ای از جهت‌گیری‌های بلندمدت دولت اطلاق می‌شود که در بعد خارجی چارچوب و نحوه ارتباط بخش صنعت کشور با اقتصاد جهانی را تعریف می‌کند و در بعد داخلی به‌طور غیرمستقیم بر تخصیص منابع بین صنایع یا گروه‌های صاحب نفوذ جامعه اثر می‌گذارد؛ بنابراین با در نظر گرفتن مفهوم توسعه صنعتی به‌عنوان یک مسیر و یا یک مرحله از گذار توسعه اقتصادی، می‌توان استراتژی صنعتی را به نقشه‌راهی تشبیه کرد که سیاست صنعتی در لایه‌ای پایین‌تر از آن، ابزارها، بودجه، ملزومات و تاکتیک‌های اجرایی طی مسیر را مشخص می‌کند. در واقع، سیاست مذکور دربردارنده کلیه سیاست‌های صنعتی، تجاری، ارزی، پولی و مالی است که همگی در یک راستا و به‌صورت هماهنگ در جهت تحقق استراتژی توسعه صنعتی، تنظیم می‌شوند. به این ترتیب، ارائه هر نوع تصویری از نقش و جایگاه بخش صنعت در توسعه پایدار به‌طور کلی و ضرورت و مبانی استراتژی توسعه صنعتی نیازمند درک دقیق از مفهوم و مبانی توسعه صنعتی و تحولات گذشته و موجود آن و نقش و وضع موجود صنعت در اقتصاد کشور و عوامل تاثیرگذار بر آن است.

شماره ۱۵۹۲۳۳

مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای

شهرداری بندرعباس

شهرداری بندرعباس در نظر دارد مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای **قرارداد واگذاری انجام کلیه امور پشتیبانی، آتش‌نشان، مکانیک راننده (آتش‌نشان) پایه یکم و ...** به شماره ۲۰۰۲۰۰۴۹۱۶۰۰۰۱۰۱ را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید.

کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

متقاضیان شرکت در فراخوان در صورت عدم عضویت در سامانه، نسبت به ثبت‌نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (به صورت برخط) برای کلیه صاحبان امضای مجاز و مهر سازمانی اقدام لازم را به عمل آورند.

مواعد زمانی:

- تاریخ انتشار فراخوان: ۱۴۰۲/۰۸/۱۳ ساعت: ۱۲:۰۰
- مهلت دریافت اسناد فراخوان: ۱۴۰۲/۰۸/۱۸ ساعت: ۱۲:۰۰
- مهلت ارسال پیشنهادات: ۱۴۰۲/۰۸/۲۸ ساعت: ۱۲:۰۰
- زمان بازگشایی پاکت‌ها: ۱۴۰۲/۰۸/۲۹ ساعت: ۱۲:۰۰

این آگهی برابر آئین‌نامه معاملات جدید شهرداری تهران تسری به مراکز استانها صرفاً یک نوبت منتشر می‌گردد.

نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار: ضمانتنامه بانکی یا فیش واریزی به مبلغ ۱.۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال

اطلاعات تماس و آدرس دستگاه: بندرعباس- سه‌راه گمرک نبش خیابان صباح سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شماره ۰۷۶۳۳۳۴۹۶۱۴

مدیریت ارتباطات و امور بین الملل شهرداری بندرعباس

چاپ سوم آگهی فراخوان عمومی مشارکت و جذب سرمایه‌گذار

جهت پروژه تهیه، نصب و راه‌اندازی پنل خورشیدی متصل به شبکه در سقف سالن‌های نمایشگاهی (با اولویت سالن‌های ۴۴-۳۱-۴۱-۴۰-۳۸-۳۸B-۳۸A)

و نیز سایر مکان‌های دارای ظرفیت پتانسیل کار

شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران در نظر دارد از طریق مشارکت با اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط به‌منظور جذب سرمایه‌گذار برای سرمایه‌گذاری در سالن‌های نمایشگاهی واقع در اتوبان شهید چمران، محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران از طریق فراخوان عمومی اقدام نماید. لذا بدین‌وسیله از کلیه سرمایه‌گذاران توانمند و دارای سوابق کاری مرتبط دعوت به‌عمل می‌آید حداکثر ظرف مدت سه هفته از تاریخ انتشار آگهی با در دست داشتن مدارک ذیل به دبیرخانه واقع در نمایشگاه بین‌المللی تهران مراجعه نمایند و جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تماس ۰۲۱۲۹۱۲۷۹۰ معاونت فنی و مهندسی تماس حاصل فرمایند.

مشخصات پروژه:

- **نام پروژه:** تهیه، نصب و راه‌اندازی پنل خورشیدی متصل به شبکه در سقف سالن‌های نمایشگاهی (با اولویت سالن‌های ۴۴-۳۱-۴۱-۴۰-۳۸-۳۸B-۳۸A)
- **وسعت و ابعاد پروژه:** فضای روی سقف سالن‌ها به مقدار ۲۰،۰۰۰ متر مربع
- **هزینه مورد انتظار:** حدود ۱۵۰ میلیارد تومان
- **روش واگذاری:** با لحاظ مدل مالی مورد توافق طرفین تعیین می‌گردد.
- **زمان‌بندی پروژه:** حداکثر ۱۷ ماه

مدارک مورد نیاز:

۱. **اشخاص حقوقی:** تصویر اساسنامه، آخرین تغییرات و روزنامه رسمی و مدارک هویتی مدیرعامل و اعضای هیات مدیره
۲. **اشخاص حقیقی:** تصویر مدارک هویتی
۳. ارائه رزومه و مدارک مرتبط

شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران

80 days before the event

ICSC 2024

3rd International Conference on Steelmaking & Continuous Casting (ICSC2024)

۸۰ روز مانده به برگزاری

سومین کنفرانس بین المللی

فولاد سازی و ریخته گری مداوم

۳ و ۴ بهمن ماه ۱۴۰۲

هرمزگان، بندرعباس، شرکت فولاد هرمزگان

محورهای کنفرانس

- فرآیندهای کوره قوس الکتریکی
- فرایندهای متالورژی ثانویه
- ریخته‌گری و انجماد محصولات ریخته گری مداوم
- بازیافت حرارت
- افزایش بهره وری و بهینه سازی فرآیندهای فولادسازی و ریخته گری مداوم
- شبیه سازی و کنترل فرآیندها
- انقلاب صنعتی چهارم
- تکنولوژی های نوظهور در فولاد سازی و ریخته گری مداوم
- محیط زیست و پایداری

وبسایت: www.hosco.ir

ایمیل: icsc@hosco.ir

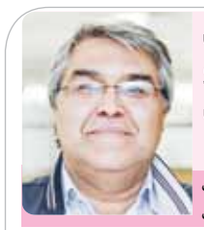
شماره دبیرخانه: ۰۷۶-۳۱۰۱۶۰۰۲

آدرس دبیرخانه: بندرعباس، پارک علم و فناوری هرمزگان، طبقه ۶

کسب اطلاعات بیشتر ۰۹۳۷۷۳۱۷۳۹۷

یادداشت

بحران‌های پیش‌روی صنعت خودرو در نیمه دوم سال

امیرحسن کاکایی - عضو هیات علمی دانشگاه علم و صنعت

نیمه نخست سال گذشت و هزار وعده خوبان یکی وفا نکرد. ماه اول پاییز را هم پشت سر گذاشته‌ایم و آرام‌آرام هوا سرد می‌شود. به‌طور طبیعی به‌زودی گاز کم می‌آید و مازوت‌سوزی آغاز می‌شود. برق کم می‌آید و قطع گاز و برق صنایع شروع می‌شود تا آب توی دل شهروندان داخل خانه‌های‌شان تکان نخورد. خدا خیرشان بدهد مسئولان را که این‌گونه برای رفاه مردم تلاش می‌کنند. طبق معمول هم به‌زودی آلودگی تهران به‌شدت بالا می‌رود و در روزهای آتی دوباره صحبت‌های تکراری مسئولان درباره لزوم توجه به کاهش مصرف سوخت و آلودگی «این خودروهای بی‌کیفیت» می‌آید روی تیتر خبرها. طبق معمول هر کسی می‌خواهد معروف شود یک ناسزا به خودروسازان می‌دهد. البته امسال انتخابات را هم در پیش داریم و حسابی بازار ناسزاگویی به صنعت خودرو داغ خواهد بود. اما کار به همین‌جا ختم نمی‌شود. هرچند دولت تمام سعی خود را برای افزایش تولید و نگه‌داشتن سطح قیمت‌ها به‌ویژه قیمت دلار در بازار می‌کند، اما بعید می‌دانم با این اوضاع‌واحوال دنیا و تنش‌های بین‌المللی در جریان، قیمت‌ها بالا نرود. در چنین شرایطی وکلایی که می‌خواهند به هر قیمتی شده کم‌کاری خود را در راه اصلاح امور در این ۳ سال پنهان کنند و همه تقصیرها را به گردن دیگران بیندازند، در ماه‌های آینده حتی قیمت بالای خودروهای وارداتی را به خودروسازان نسبت خواهند داد. خلاصه اینکه اولین موضوع خودروسازان تا پایان سال، افزایش تنش‌های روحی و روانی است که باید در میان خانواده و محله و اجتماع تحمل کنند.

اما این فقط بخش ظاهری مسئله است. مدت‌هاست اخطار داده‌ایم که زیان رو به افزون دو خودروساز، مشکلات عمیقی ایجاد می‌کند که مهم‌ترین آن در ماه‌های بعدی، کمبود شدید نقدینگی و احتمالا کاهش تولید خواهد بود و اگر دولت فکری به حال آنها نکند، احتمالا تولید در برخی مقاطع کلا متوقف خواهد شد. به‌شدت نگران ورشکستگی قطعه‌سازان در این راه هستم، زیرا امسال بسیاری از قطعه‌سازان متوسط و کوچک ته‌مانده اعتبار خود را خرج کردند و از خود مایه گذاشتند و حسابی بدهکارتر شدند و بسیاری از آنها نیز دیگر از کسی نمانده که قرض نگرفته باشند. البته برآورد دقیقی ندارم، اما با این دست‌فرمان توقف‌های مقطعی را بعید نمی‌دانم. خدا کند به توقف‌های اساسی بر نخوریم که دیگر نمی‌توان آن را با این حجم از بدهی و زیان جبران کرد. البته بزرگان همه می‌دانند این حرف یعنی چه و امیدوارم هرچه زودتر فکری به حال آن بکنند و صدور مجوزهای لازم در اخذ وام‌های بانکی بیشتر و البته از آن‌طرف اصلاح درست قیمت‌ها را در دستور کار قرار دهند. هرچند اصلاح قیمت‌ها هم یک تیغ دولبه است.

اگر اصلاح درست قیمت‌ها اجرایی شود، یک مشکل دیگر پیش‌رو است و آن رکود شدید و مشکل فروش خودروسازی‌هاست. در این وضعیت اگر قیمت دلار به همین صورت ثابت بماند و واردات خودرو دست دوم به‌طورجدی آغاز شود، قطعا باعث شکست بازار خواهد شد که به‌معنی بحران شدیدتر نقدینگی در خودروسازی‌ها و همچنین پس زدن بازار توسط ثبت‌نامی‌هاست. اگر هم نرخ دلار بالا برود، شاید این مشکل حل شود، اما دوباره بازمی‌گردیم به مشکل کمبود نقدینگی. خلاصه اینکه حسابی ایران‌خودرو و سایپا آچمز شده‌اند و گوشه رینگ قرار گرفته‌اند و چندجانبه در حال کتک خوردن هستند. البته وضعیت خودروسازان بخش خصوصی کمی متفاوت است. آنها کمتر با مشکل نقدینگی روبه‌رو هستند، چراکه در این ۶ ماه حسابی سود کرده‌اند، اما قطعا مشکل فروش یکی از مسائل مهم پیش‌روی آنها هم خواهد بود. در این میان، هجوم چینی‌ها و همچنین دلالان خودروهای دست دوم به بازار تشنه دور از انتظار نیست و کشور با چالش جدی ارزی و از آن مهم‌تر مسئله تعادل در تخصیص ارز روبه‌رو می‌شود که به‌ویژه مشکل دو خودروساز اصلی را بیشتر خواهد کرد. مشکل ارزی بیشتر هم به‌معنی مشکل بیشتر در تامین و تولید خواهد بود.

اما از اینها که بگذریم، مهم‌تر مشکل صنعت خودرو کشور، ادامه روند سیاست‌گذاری نابسامان و عدم‌مسئولیت‌پذیری مسئولان کشور است. با گذشت ۷ ماه از سال جدید هنوز تکلیف خصوصی‌سازی روشن نشده است. اصلا معلوم نیست آن دستور حدود ۲ سال پیش رئیس‌جمهوری در این زمینه به کجا رسید. سامانه فروش هم که مشخص شد، هیچ خاصیتی برای مردم ندارد و فقط یک سامانه نوبت‌دهی و جذب پول برای دولت است. هیچ‌کس مسئولیت انتظاراتی که این سامانه برای مردم به‌وجود آورد را برعهده نمی‌گیرد. قرار بود قرعه‌کشی حذف شود؛ به‌معنای اینکه بتوانیم به‌راحتی خودرو موردنظر خود را با قیمت مناسب در زمان مناسب تهیه کنیم، اما حالا وارد صف‌های طویلی شده‌ایم که درنهایت هم معلوم نیست وقتی نوبت‌مان شود، چه خودرویی با چه قیمتی دستمان می‌رسد. جالب این است که تک‌تک مسئولان از پاسخگویی درباره علت افزایش تدریجی قیمت‌ها در بازار طفره می‌روند و تقصیر را گردن هم می‌اندازند. بد نیست بدانید دو خودروساز ما در برخی موارد هم جریمه تاخیر در ترخیص کالای مانده در گمرکات را می‌دهند و هم جریمه دیرکرد تحویل خودرو به مردم را.

در این میان موضوع جدیدی به‌نام خودرو برقی هم طرح شده و این‌طور وانمود می‌شود که قرار است مشکلات مردم با واردات خودرو برقی حل شود، اما هر کسی که دستش توی کار است می‌داند که ما امروز حتی در تامین برق معمولی در خیلی از روزهای سال عاجزیم، چه برسد تامین برق موردنیاز شارژ خودروها در جاده‌ها و حتی شهرها. به‌طور نمایشی چند ایستگاه شارژ شیک و باکلاس هم تدارک دیده شده است. آدم وقتی از کنار این ایستگاه در میدان آزادی می‌گذرد، فکر می‌کند در یک پایتخت اروپایی است، اما یکی نیست بگوید که با بی‌برقی چه خواهیم کرد؟ چطور مسئولان مشکلات خودروهای گازسوز را فراموش کرده‌اند؟ متوجه نمی‌شوم چرا آنها که وعده خودرو ۵ هزار دلاری به‌روز کم‌مصرف ایمن را به ما دادند، وعده‌های خود را فراموش کرده‌اند. چرا به‌جای وعده‌های توخالی، وکلای ما از همین فرصت ۶ ماه باقیمانده برای عبرت‌گیری از تجربه سه‌ساله خود برای رفع موانع تولید حداکثر بهره‌برداری را نمی‌کنند؟

بررسی صمت از وضعیت صنعت خودرو نشان داد

خودرو در گوشه رینگ صنعت

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

صنعت خودرو در ایران، صنعتی با مسائل پیچیده است که وابسته به یکدیگر هستند و هیچ نسخه شفابخشی برای هر کدام از این مسائل، بدون در نظر گرفتن شبکه ارتباطی میان آنها، جامع و مانع نخواهد بود. البته با نگاهی گذرا به ریشه‌های عدم‌رضایت از محصولات خودروسازان داخلی می‌توان راهکارهایی برای حل این چالش‌ها پیشنهاد داد که به‌تدریج این بازار توفانی را به ساحل آرامش برساند. باتوجه به افسارگسیختگی چند سال گذشته صنعت و بازار خودرو که همچنان شاهد پیامدهای آنها هستیم، به‌نظر می‌رسد صنعت و بازار خودرو ما از مشکلات جدی رنج می‌برد و تا زمانی که این مشکلات باقی باشند، نمی‌توان آرامش را به این صنعت مهم و استراتژیک بازگرداند. خودروسازی ایران با قدمتی ۶۰ساله، در طول این سال‌ها شاهد فرازونشیب‌های فراوانی بوده، این در حالی است که جامعه از آن انتظارات فراوانی دارد؛ از این‌رو آسیب‌شناسی مشکلات این صنعت و ارائه راهبردهای مناسب به‌منظور برون‌رفت از چالش‌های موجود، امری ضروری است. صمت در این گزارش با کارشناسان این بخش درباره راهکارهای احتمالی که منجر به سروسامان گرفتن بازار خودرو کشور در نیمه دوم سال می‌شود به گفت‌وگو نشسته که در ادامه می‌خوانید.

عکس: صمت

صنعت خودرو در محاصره مشکلات

به‌نظر می‌رسد صنعت خودرو در کشور دست‌کم از ۵ مشکل جدی رنج می‌برد و تا این مشکلات باقی باشد نمی‌توان از برنامه‌های مقطعی که برای این بخش تهیه و تدوین می‌شود، انتظار معجزه داشت. نخستین چالش صنعت خودرو، فقدان یک راهبرد توسعه‌محور است که بتواند در زمانی مشخص، شرایط را به وضعیتی مطلوب تغییر دهد و با تبدیل این صنعت به صنعتی رقابتی موجب افزایش کیفیت و البته کاهش زیان انباشته شود.

دومین مشکل، مدیریت دولتی ناکارآمد است که با دخالت ده‌ها دستگاه ریز و درشت دولتی و حاکمیتی در امر تولید و عرضه و ایجاد مالکیت نامتجانس به‌ظاهر خصوصی، اما در اصل دولتی، نه‌تنها این صنعت را به دریافت رانت عادت داده، بلکه موجب کاهش ابزارهای نظارتی از یک‌سو و کاهش قدرت رقابت از سوی دیگر شده و نارضایتی مردم را در پی دارد.

سومین مورد، فقدان بهره‌وری است که مهم‌ترین دلیل آن اقتصادی نبودن زنجیره تولید و عدم‌راهبرد مناسب برای خلق ثروت به‌دلیل رانت‌محوربودن است. این مسئله بی‌تردید بیشترین نقش را در عدم‌تولید محصول باکیفیت و اقتصادی داشته و منطقا این صنعت را به‌ویژه از نظر تکانه‌های اقتصادی به‌شدت آسیب‌پذیر کرده است.

چهارمین چالش، نیروی انسانی حجیم و عمدتا غیرمتخصص است که خود معلول دولتی بودن و به‌تبع آن سیاسی بودن مدیریت در خودروسازی کشور است که به‌ویژه در بخش ستادی موجب بکارگیری افراد کارنابلد و سفارشی شده و قاعدتا مانع سرمایه‌گذاری در بخش‌های تولیدی و مهندسی و بکارگیری افراد شایسته و متبحر می‌شود.

و چالش پنجم، قصه پرغصه قیمت‌گذاری دستوری است که هم خودروساز را دچار چرخه خانمان‌سوز زیاندهی کرده و توان برنامه‌ریزی و توسعه را از مدیرانش می‌گیرد و هم دولت را به‌دلیل این زیاندهی، از اخذ مالیات مربوطه محروم می‌کند.

مجموع این مشکلات موجب شکل‌گیری زیان انباشته چند هزار میلیارد تومانی در دو شرکت اصلی خودروسازی شده و طبیعی است که با روند موجود این وضعیت همچنان ادامه خواهد داشت.

دو خودروساز بزرگ کشور که به‌گفته وزیر صمت با رانت دولتی سرپا هستند، در چنین شرایطی طبیعتا توان تبدیل بنگاه‌های خود به مجموعه‌هایی سودده را نخواهند داشت و نمی‌توانند مانند رقبای خارجی خود بنگاهداری کنند. تداوم این رانت صرفا موجب تداوم تولید خودروهای غیراقتصادی و به‌نسبت کم‌کیفیت‌تر از نمونه‌های خارجی می‌شود که باتوجه به قیمت‌گذاری‌های دستوری، قطعا به انباشت بیشتر زیان منجر خواهد شد.

راه‌حل تجربه‌شده دنیا خصوصی‌سازی واقعی این صنعت است که به‌موجب آن، هم مالکیت و هم مدیریت آن به بخش خصوصیِ صاحب صلاحیت منتقل شود تا خودروسازان بدون اتکا به رانت دولتی و ناگزیر از تکیه به توان خود، ضمن تولید محصول باکیفیت و اقتصادی اولا توان رقابت خود را بالا ببرد و ثانیا با سوددهی از زیان انباشته خارج شود.

بازار خودرو گرفتار بی‌برنامگی ادامه‌دار

بابک صدرایی، کارشناس حوزه خودرو درباره چالش‌هایی که بازار خودرو در ۶ ماه گذشته با آنها دست به گریبان بوده به صمت گفت: مهم‌ترین موضوعی که باید به آن اشاره کنیم این است که تا زمانی که دولت چه در زمینه خودروهای داخلی و چه مونتاژی و وارداتی خبردرمانی می‌کند به نتیجه خاصی نخواهیم رسید. امسال مهم‌ترین موضوع واردات خودرو بود که با تمام وعده‌وعیدها بازهم عملیاتی نشد. در این زمینه، دولت بیش از هر اقدامی، مشغول گفتاردرمانی بود. آیین‌نامه واردات خودرو بارها تغییر کرد و در نهایت هم شاهد اتفاق خاصی در بخش واردات خودرو نبودیم. واردات خودروهای صفرکیلومتر هم که انتظار می‌رفت با شدت انجام شود، بسیار کمتر از آنچه مقرر شده و پیش‌بینی می‌شد، انجام شد. واقعیت این است که عرضه قطره‌چکانی خودرو به بازار هیچ تاثیری بر بازار خودرو نخواهد داشت.

صدرایی ادامه داد: اگر به قیمت‌های اعلامی در سامانه یکپارچه فروش خودرو نگاهی بیندازید مشاهده می‌کنید که در سامانه نرخ یک خودرو وارداتی اقتصادی بیش از یک‌ونیم تا ۲ میلیارد تومان است که در خارج از سامانه ۵۰ درصد به این قیمت افزوده می‌شود.

وی افزود: از چالش‌هایی که امسال در صنعت خودرو با آنها روبه‌رو بوده‌ایم می‌توان به عدم‌حذف سامانه یکپارچه و شورای رقابت و محقق نشدن وعده‌های واردات خودرو صفر و کارکرده اشاره کرد. البته به‌نظر من طرح واردات خودروهای کارکرده طرحی بسیار نسنجیده است که طرح و برنامه مناسبی برای اجرا هم ندارد و اگر هم عملی شود، چون ناقص و نسنجیده است تازه مشکلات آن شروع می‌شود.

آزادسازی نرخ خودرو؛ راهکار نخست

صدرایی در ادامه با اشاره به راهکارهایی که مانع ادامه یافتن چالش‌های کنونی می‌شود، افزود: آزادسازی نرخ خودرو اولین اقدامی است که می‌تواند بازار خودرو را از مشکلات کنونی رهایی بخشد. در ادامه باید یک بازار رقابتی ایجاد و نرخ در قالب عرضه و تقاضا مشخص شود تا بازار به ثبات و تعادل برسد. با رقابتی شدن فضای بازار خودرو، تسهیلات و خدمات بهتر و نرخ منصفانه‌تری را در این بازار شاهد خواهیم بود.

این کارشناس بازار خودرو در ادامه گفت: ادامه‌دار بودن یا رفع مشکلات کنونی بازار خودرو، بستگی به چند مورد مشخص دارد؛ دو تا از مهم‌ترین موارد یکی جهت‌گیری‌های سیاسی کشور است و دیگری ثبات نرخ ارز. در این میان، اصلاح آیین‌نامه واردات و اقداماتی که در این بخش در دستور کار قرار دارد، بسیار تاثیرگذار خواهد بود. کندی عمل و خلف‌وعده‌ها، تغییر قوانین یا بعضا وضع قوانین دست‌وپاگیر و شلختگی در واردات خودرو نیز از جمله مشکلاتی هستند که باید رفع شوند تا شرایط بازار و صنعت خودرو ما بسامان شود؛ در غیر این صورت نمی‌توان انتظار تغییرات چندانی را در وضعیت بازار خودرو کشور داشت.

صدرایی در پایان تاکید کرد: سیاست‌های خارجی و اقتصادی و همچنین سیاست‌های بازار و صنعت کشور در کنار هم در آینده بازار خودرو تاثیرگذارند و تنها با تغییر در این مولفه‌ها می‌توان شاهد تغییراتی در وضعیت بازار خودرو بود. اگر اینها تغییر نکند، نه‌تنها امیدی به بازگشت آرامش به بازار خودرو نیست که شاید شرایط آن بدتر هم بشود.

تا زمانی که دولت خبردرمانی می‌کند، به نتیجه خاصی نخواهیم رسید

نبود اراده جمعی برای حل مشکلات

مسیح فرزانه، کارشناس حوزه خودرو نیز درباره عمده چالش‌هایی که صنعت خودرو در سال جاری با آنها مواجه بوده به صمت اظهار کرد: در صنعت خودرو کشور از جمله مشکلاتی که با گذشت زمان و هر بار در بازه‌های زمانی کوتاه‌تر، نمایان‌تر از قبل شده و ضرر و زیان‌های زیادی به این صنعت رسانده می‌توان به کمبود ارز برای واردات مواد اولیه برای تولید قطعه به قطعه‌سازان و خودروسازان، کند شدن روند مونتاژ خودرو و عدم‌تامین تقاضای بازار و از همه مهم‌تر و آسیب‌زننده‌تر، فروش خودرو از طریق سامانه و بورس اشاره کرد. همه اینها، هزینه‌های سربار زیادی را روی دوش صنعت خودرو انداخته است. نتیجه وجود این چالش‌ها، طبق آمار منتشرشده در کدال، رسیدن دو خودروساز بزرگ دولتی به زیان انباشته بیش از ۱۶۳ هزار میلیارد تومانی و بدهی بالای ۳۰۰ هزار میلیارد تومانی بوده که مجموعه زیان و بدهی‌های این دو خودروساز را تا پایان شهریور امسال به حدود ۵۰۰ هزار میلیارد تومان رسانده است. اگر یک‌پنجم این زیان برای خودروسازی مثل تویوتای ژاپن رخ می‌داد، به‌طور قطع اعلام ورشکستگی می‌کرد.

فرزانه در ادامه گفت: عدم‌آزادسازی قیمت‌ها و وعده‌وعیدها به‌ویژه در حوزه واردات خودرو که بارها رخ داد و به‌جرأت می‌توان گفت، صرفا آرزو است و با شرایط اقتصادی کشور به‌هیچ‌وجه به زودی محقق نخواهد شد نیز از دیگر مواردی است که صنعت خودرو ما را گرفتار کرده است. ناگفته نماند که پیامدهای این آرزوفروشی در بازار از شهریور به‌صورت خزنده خود را نشان داد، زیرا بازار هوشمند است و تا نقطه مشخصی به وعده‌وعیدها گوش می‌دهد و در ادامه وقتی در عمل هیچ حرکتی از سیاست‌گذار نبیند، با واقعیات اقتصادی و به‌ویژه تورم هم‌مسیر می‌شود و بر این اساس واکنش نشان می‌دهد.

سیاست‌های نادرست، بلای جان صنعت خودرو

فرزانه درباره راهکارهایی که می‌توان به‌واسطه آن این مشکلات را برطرف کرد تا در ۶ ماه دوم سال وضعیت مناسب‌تری در بازار خودرو داشته باشیم و وضعیت نابسامان کنونی به آینده انتقال پیدا نکند نیز اظهار کرد: صنعت خودرو جدا از تحریم‌های بین‌المللی، درگیر چند مسئله مهم داخلی به اسم پیاده‌سازی سیاست‌های نادرست و غیرکارشناسی و تصمیمات خلق‌الساعه به همراه مدیریت کلان اشتباه است که خروجی آن در همین مقیاس کوتاه زمانی منجر به رشد افزون بر ۸۷ درصدی زیان تولید در تابستان امسال نسبت به بهار شده است. اصولا در چنین شرایطی حتی اگر به‌سرعت تحریم‌ها برطرف شود هم در کوتاه‌مدت نمی‌توان به مشکلات پایان داد و شاهد روزهای آرامی در بازار خودرو بود. اینکه انتظار داشته باشیم یک‌شبه همه‌چیز گلستان شود انتظار واهی است.

نوع عرضه و قیمت‌گذاری

این پژوهشگر حوزه خودرو ادامه داد: صنعت خودرو به‌عنوان یکی از صنایع کلان و استراتژیک به‌ویژه در کشور ما حداقل نیازمند یک برنامه اصلاحی عمیق برای ۱۰ سال آینده است تا بتواند با کاهش زیان انباشته و بدهی‌هایش کمی نفس بکشد. البته بخش قابل‌توجهی از این بدهی باید ازسوی خودروسازان به قطعه‌سازان پرداخت شود تا آنها (قطعه‌سازان) نقدینگی کافی برای تولید قطعه داشته باشند و روند مونتاژ با کندی روبه‌رو نشود و از حجم خودروهایی که دارای کسری قطعه هستند، کاسته شود. اما برای ۶ ماه دوم سال جاری که حدود ۲ ماه آن نیز گذشته! تنها ۲ فاکتور می‌تواند کمی شرایط را بهبود ببخشد که بارها روی آن تاکید داشته و دارم؛ یکی توقف فروش خودرو از طریق سامانه و بورس و دوم آزادسازی نرخ خودرو و پرهیز از هر نوع اقدامی که قیمت‌گذاری دستوری به نظر آید که برای هیچ‌کدام به نظرم اراده جمعی دیده نمی‌شود.

البته همه اینها نمی‌تواند نقش مهم تحریم‌ها را کم کند. صنعت برای زنده ماندن در کنار تمامی مواردی که ذکر کردم نیازمند سرمایه‌گذاری خارجی و انتقال تکنولوژی روز دنیا در قالب امضای قراردادهای بلندمدت با خودروسازان بنام دنیاست. در هر حال، فرمول خروج از بحران صنعت و بازار خودرو مشخص است، اما به‌نظرم اراده جمعی برای حل مشکلات اقتصاد سیاسی وجود ندارد.

بازار هوشمند است و تا نقطه مشخصی به وعده‌وعید گوش می‌دهد

سخن پایانی

یکی از دلیل محقق نشدن اهداف دولت در صنعت و بازار خودرو را می‌توان تصدی‌گری شدید دولت در این صنعت و دولتی بودن دو خودروساز اصلی یعنی ایران‌خودرو و سایپا دانست. مشکل بزرگ صنعت خودروسازی که در سال‌های گذشته و امسال مانع رشد آن شده، قیمت‌گذاری دستوری و تعیین هزینه‌ها بوده است. واقعیت این است که در این شرایط تورمی نیازمند قیمت‌گذاری شناور هستیم. قیمت‌گذاری دستوری اکنون کوهی از زیان انباشته را برای خودروسازان دولتی پدید آورده که نتیجه آن بدهی به زنجیره تامین و کند شدن روند تولید و تامین قطعات است. اکنون مطالبات قطعه‌سازان از خودروسازان دولتی ۸ ماهه شده و اگر شرایط به این صورت ادامه پیدا کند، بعید نیست تولید خودرو در نیمه دوم سال به مرز توقف برسد.

راهکارهای رفع برخی از چالش‌های صنعت و بازار خودرو مشخص است؛ برخی نیازمند برنامه‌های طولانی‌مدت و برخی نیازمند طرح‌های میان‌مدت هستند. فقط باید عزمی جدی حاکم باشد تا در فرصت باقیمانده بتوان راه به جایی برد.

معدن چشم‌انتظار تحولی بنیادی است

عکس: آیدا فریدی

امروزه معدن بیش از گذشته نقش و جایگاه خود را به اثبات رسانده است. حال همه بیش و کم آگاه هستند که یکی از گره‌گشاترین منابع و دارایی‌های کشور ذخایر معدنی آن است در ابتدای زنجیره هر تغییر و تحولی قرار دارد و می‌تواند نقش پیشران صنعت و محرک رشد اقتصادی را ایفا کند. علاوه بر این باید در نظر داشت که اقتصاد ایران در شرایط فعلی به دلیل وجود انواع تحریم‌ها، تهدیدها و محدودیت‌ها تضعیف شده و در تنگنای توسعه قرار گرفته است. بنابراین چاره‌ای جز این نیست که با تغییر استراتژی اقتصادی مبتنی بر کاهش وابستگی به نفت و توجه سیستمی به معادن و صنایع معدنی به عنوان راهبرد اساسی این استراتژی و تلاش در جهت توسعه همه‌جانبه آن از این تنگناها عبور کرد. بنابراین لازم است بخش حکمرانی معدنی کشور با در نظر داشتن شرایط سیاسی، اجتماعی و اقتصادی کشور، برای دستیابی به توسعه پایدار در این بخش برنامه‌ریزی مناسبی انجام دهد. برای تحقق این مهم باید از بالاترین سطوح تصمیم‌سازی تا انجمن‌ها و صاحب‌نظران بخش خصوصی کمر همت ببندند و آنچه برای مانع‌زدایی از مسیر رشد و توسعه معدن ضروری است، به جریان بیندازند. آنچه در گزارش امروز صمت می‌خوانید گزارشی است از برگزاری جلسه کمیسیون زیربنایی و تولیدی مجمع تشخیص مصلحت نظام با موضوع بازنگری سیاست‌های کلی معدن و نشست کارگروه تخصصی شورای گفت‌وگو در مورد مسائل مرتبط با آزادسازی بلوکه‌ها، پهنه‌ها و مزایده‌های منجمد معادن در استان‌های مستعد.

بررسی «بازنگری سیاست‌های کلی معدن» در کمیسیون زیربنایی و تولیدی مجمع تشخیص مصلحت نظام ادامه دارد.

▣ معدن و مجمع

در جلسه اخیر مجمع ضرورت توجه به «رعایت نظام تامین بودجه مالی کشور»، «جبران خسارات ساکنین مناطق مورد اکتشاف و استخراج معادن»، «پرداخت حقوق قانونی مناطق دارای معادن»، «رعایت مسئولیت‌های اجتماعی از سوی بهره‌برداران»، «تقویت صندوق‌های بین نسلی در سرمایه‌گذاری»، «توسعه متوازن معادن و مناطق به‌طور همزمان»، «الزام بهره‌برداران به هزینه بخشی از درآمد حاصله درجهت توسعه و عمران آن منطقه»، «کاهش تصدی‌گری سازمان‌های دولتی»، «ساماندهی محدوده‌های اکتشاف» و «تقویت توامان بخش خصوصی و دولتی» در فرآیند بازنگری این سیاست‌ها مورد تاکید اعضا قرار گرفت.

▣ اکتشاف

به گزارش مرکز رسانه و روابط عمومی مجمع تشخیص مصلحت نظام، «برنامه‌ریزی برای تولید، تکمیل، تجمیع و پردازش اطلاعات پایه زمین‌شناسی و اکتشافی، انجام دادن اکتشافات سطحی و عمقی جهت شناسایی حداکثری ذخائر معدنی با اولویت عناصر حیاتی و راهبردی با محوریت سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور و بهره‌گیری از ظرفیت بخش خصوصی، عمومی، دولتی و مراکز علمی و پژوهشی.» مصوبه دیگر مجمع در زمینه اکتشافات معدنی بود که در راستای بررسی بند (و) پیش‌نویس کمیسیون زیربنایی و تولید دبیرخانه که به موضوع «اکتشاف» معادن می‌پردازد، مطرح و مورد بحث و تبادل‌نظر قرار گرفت و پس از بیان نظرات اعضا به شرح فوق تصویب شد.

▣ نظام حکمرانی و راهبری معدن

در این جلسه، گزارشی از روند بررسی بازنگری سیاست‌های کلی معدن در جلسات پیشین این کمیسیون نیز ارائه شد و سپس پیشنهادات این کمیسیون برای بازنگری سیاست‌های کلی معدن در ذیل عنوان «نظام حکمرانی و راهبری معدن» مصوب سال ۱۳۷۹، مطرح شد.

حجت الاسلام مصباحی مقدم رئیس جلسه، با برجسته شمردن اهمیت موضوع توسعه، عمران، آبادانی و محرومیت‌زدایی در مناطقی که دارای معادن هستند، گفت: آنچه مورد غفلت واقع شده این است که معدن جزو انفال محسوب می‌شود و مالکیت آن عمومی است و بهره‌برداری از آن باید مطابق موازین قانون اساسی توسط دولت انجام گیرد.

در این جلسه تاکید شد که در نظام حکمرانی، ابتدا باید بهره‌برداری از معادن دارای اهمیت راهبری و استراتژیک کشور با مطالعه دقیق و آینده‌پژوهانه در افق ۵۰ ساله با نگاه به الگوی پایه‌ی اسلامی - ایرانی پیشرفت صورت گیرد و سپس براساس آن، اعطای مجوز برای بهره‌برداری از معادن صادر شود و همچنین میزان بهره‌برداری ، میزان صادرات و مصرف داخلی و میزان ذخیره آن برای نسل‌های آینده، تعیین شود.

اما تصمیم‌گیری در خصوص بند (الف) پیش‌نویس کمیسیون که به «نظام حکمرانی» در معادن می پردازد به جلسه آتی کمیسیون موکول گردید و مقرر شد پیشنهادات اعضا در این خصوص اخذ و در جلسه آتی کمیسیون ارائه شود.

▣ ارسال پیشنهاد آزادسازی پهنه‌های معدنی به دولت

اعضای کارگروه شورای گفت‌وگو به منظور توسعه سرمایه‌گذاری در حوزه معدن و آزادسازی پهنه‌های بلوکه شده، تصمیم گرفتند بسته پیشنهادی بخش خصوصی را تهیه کنند و در اختیار دولت قرار دهند.

به گزارش اتاق ایران آنلاین در نشست کارگروه تخصصی شورای گفت‌وگو، مسائل مرتبط با آزادسازی بلوکه‌ها، پهنه‌ها و مزایده‌های منجمد معادن در استان‌های مستعد، مطرح و بررسی شد. به اعتقاد فعالان حوزه معدن باید موانعی که در برابر سرمایه‌گذاری در این حوزه وجود دارد، برطرف شوند.

در این راستا معاونت معادن و فرآوری وزارت صنعت، معدن و تجارت پیشنهاد داد تا مواردی که یک بار در مزایده آمده؛ اما متقاضی نداشته‌اند در شورای عالی معادن با همکاری استان‌ها مورد بررسی قرار بگیرند. از طرف دیگر هر دو استان خراسان‌جنوبی و کرمان که جزو استان‌های مستعد در حوزه معدن هستند، اگر در مورد بسته‌های سرمایه‌گذاری در مناطق بلوکه‌شده پیشنهاداتی دارند، آنها را تهیه و تنظیم کرده و در اختیار دبیرخانه شورای گفت‌وگو قرار دهند تا برای بررسی به وزارت صنعت، معدن و تجارت ارسال شوند.

▣ کاهش معارضات

در ادامه مقرر شد برای حل تعارض‌هایی که بین سازمان منابع طبیعی و معادن در استان‌ها وجود دارد، از ظرفیت کارگروه تعامل استانی و کشوری با مشارکت اتاق‌های استانی استفاده شود.

از مرکز پژوهش‌های مجلس نیز خواسته شد تا تبصره یک ماده ۲۴ قانون معادن در مورد محدوده‌های منابع طبیعی که مشخص نیستند را مورد بررسی قرار دهد و در نهایت این مقرره‌ها باید تا یک ماه آتی انجام و نتایج آنها در جلسه آتی شورای گفت‌وگو ارائه شوند.

▣ محدودیت‌های اکتشافی

آنچه در این جلسه از سوی فعالان حوزه معدن مورد انتقاد قرار گرفت، در دسترس نبودن عرصه‌های طبیعی برای اکتشافات معدنی و اجرایی نشدن ماده ۲۴ مکرر قانون معادن بود.

از طرفی بخش خصوصی تاکید داشت که در مهلت‌های قانونی درنظر گرفته شده، اکتشاف پهنه‌ها صورت نگرفته و آزاد نشده‌اند. این موضوع به دلیل فشار مضاعفی که روی استان ایجاد می‌کند، مورد انتقاد بخش خصوصی بود. بنابراین خواسته آنها تعیین تکلیف این پهنه‌ها در کوتاه‌ترین زمان ممکن بود.

همچنین پیشنهاد شد برای جلوگیری از انجام کار تکراری و پرداخت هزینه مازاد، نظرات تخصصی بخش خصوصی مورد توجه قرار بگیرد و پایگاه داده متمرکز در استان‌ها برای ثبت اطلاعات اکتشافی چند دهه گذشته، ایجاد شود.

تعیین تکلیف محدوده‌های بلوکه شده توسط سازمان انرژی اتمی کشور درخواست دیگری بود که در این نشست مورد تاکید قرار گرفت، چراکه به اعتقاد فعالان حوزه معدن بخش زیادی از این محدوده‌ها که در اختیار سازمان انرژی اتمی قرار دارند، فاقد مواد پرتوزا هستند و با توجه به ظرفیت‌های معدنی که دارند، می‌توانند مورد اکتشاف قرار بگیرند.

سخن پایانی

در شرایط فعلی حمایت از معدن جزو ضروری‌ترین موضوعات اقتصادی به‌شمار می‌رود. به عبارت دیگر این بخش نیازمند کمک و مساعدت دولت برای توسعه، سرمایه‌گذاری و ارزآوری است و حکمرانی این بخش باید برای حصول نتیجه بسیاری از کارها را تسهیل کند. یکی از این اقدامات، جذب طرح‌های فناورانه در حوزه معادن است.

در این راستا معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری با انتشار فراخوانی حمایت دائمی از ایده‌های نوآورانه و طرح‌های فناورانه حوزه معدن را اعلام کرد.

به گزارش مرکز ارتباطات و اطلاع‌رسانی معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست‌جمهوری، با توجه به تاکید ویژه بر هوشمندسازی معادن و پیش‌بینی بیشترین رشد سالانه در حوزه معادن، ستاد توسعه فناوری‌های اقتصاد دانش‌بنیان دیجیتال معاونت علمی بنا دارد از طرح‌های فناورانه حمایت کند.

محورهایی که در این فراخوان به آنها اشاره شده است عبارتند از: فناوری‌ها یا روش‌های نوین اکتشاف، فناوری‌ها یا روش‌های نوین بهره‌برداری و استخراج، فناوری‌ها یا روش‌های نوین فرآوری مواد معدنی کم‌عیار، باطله‌های موجود در معدن و استحصال عناصر فرعی همراه ماده معدنی اصلی، فناوری‌ها یا روش‌های نوین در حوزه صنعت نسل معدن، فناوری‌ها یا روش‌های نوین در عارضه‌یابی، افزایش بهره‌وری، کاهش شدت مصارف آب و انرژی، فناوری‌ها یا روش‌های نوین مرتبط با اقتصاد چرخشی معدن و صنایع معدنی، فناوری‌ها یا روش‌های نوین احیا و بازسازی عرصه معدن مطابق استانداردهای منابع طبیعی و ...

در این راستا با توافقات صورت‌گرفته با وزارت صمت، حمایت‌های بسیاری در نظر گرفته شده است.

فولاد خوزستان، لیدر بازار شمش فولادی در ایران

پیشتازی «فخوز» در تامین نیازهای بازار

شرکت فولاد خوزستان در ۷ ماهه نخست ۱۴۰۲ بزرگ‌ترین تامین‌کننده نیاز بازار داخلی به شمش فولادی بوده و با فاصله زیاد نسبت به سایر فولادسازان، ۱۹.۲ درصد کل حجم معاملات شمش فولادی در بورس کالا را به خود اختصاص داده است. این شرکت همچنین سهم ۳۲.۴ درصدی از تلمین نیازهای بازار داخلی به تختال داشته است. کل حجم معاملات محصولات فولاد خوزستان در رینگ داخلی بورس کالا (شامل آهن اسفنجی، شمش فولادی و تختال) در این مدت ۱،۲۳۵،۵۷۰ تن بوده است.

فولاد خوزستان در حالی در بالاترین سطح به تامین نیازهای بازار داخلی پرداخت که با محدودیت‌های شدید برق نیز مواجه بود و ۵۴۰ هزار تن از تولید برنامه‌ریزی‌شده خود را به واسطه این محدودیت‌ها در نیمه نخست امسال از دست داد.

حجم معاملات شمش فولادی این شرکت در رینگ داخلی بورس کالا در ۷ ماهه نخست امسال با رشد ۱۲.۲ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل به بالغ بر ۷۶۵ هزار تن رسید.

در ۷ ماهه نخست سال جاری، در مجموع ۳،۹۸۹،۸۹۵ تن شمش فولادی در رینگ داخلی بورس کالا معامله شده است که سهم فولاد خوزستان از کل معاملات شمش ۱۹.۲ درصد بوده است. این شرکت با فاصله زیاد نسبت به رقبا، بالاترین سهم را در تامین نیازهای بازار داخلی به شمش فولادی داشته است.

همچنین از ابتدای فروردین تا انتهای مهرماه سال جاری، درآمد فولاد خوزستان از محل فروش شمش فولادی در رینگ داخلی بورس کالا با جهش ۶۸.۳ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل به ۱۵ هزار و ۸۵۱ میلیارد تومان رسیده است.

در این دوره، کل ارزش معاملات شمش فولادی در بورس کالا ۸۰ هزار و ۳۵۴ میلیارد تومان بوده که فولاد خوزستان ۱۹.۷ درصد ارزش بازار داخلی شمش را به خود اختصاص داده است و از حیث ارزش معاملات شمش فولادی نیز این شرکت با فاصله قابل توجه نسبت به سایر رقبا، پیشتاز بوده است.

شرکت فولاد خوزستان یکی از تامین‌کنندگان بزرگ نیاز بازار به تختال و آهن اسفنجی نیز بوده و از ابتدای فروردین تا انتهای مهرماه امسال ۲۷۰ هزار تن تختال و بیش از ۲۰۰هزار تن آهن اسفنجی این شرکت در بورس کالا معامله شده است.

گفتنی است در ۷ ماهه نخست امسال ۳۲.۴ درصد از کل حجم معاملات تختال در رینگ داخلی بورس کالا به فولاد خوزستان اختصاص داشته است.

شرکت صنایع فولاد کاویان گهر سیرجان
KAVIAN GOHAR SIRJAN STEEL INDUSTRIES Co

آگهی مزایده شماره ۱۴۰۲/۰۵

شرکت صنایع فولاد کاویان گهر سیرجان، در نظر دارد نسبت به " فروش بوته سیلیکون کارباید شکسته و ضایعات آجر نسوز در کارخانه احیاء تونلی " با اوصاف و مشخصات درج شده در اسناد مزایده، از طریق مزایده عمومی اقدام نماید.

متقاضیان می توانند جهت تهیه اسناد مزایده از طریق سایت اینترنتی www.kaviangohar.ir اقدام نمایند.

در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر با شماره ۰۹۱۳۷۶۹۳۵۶۲ تماس حاصل فرمائید.

شرکت صنایع فولاد کاویان گهر سیرجان
KAVIAN GOHAR SIRJAN STEEL INDUSTRIES Co

آگهی مزایده شماره ۱۴۰۲/۰۴

شرکت صنایع فولاد کاویان گهر سیرجان، در نظر دارد نسبت به " فروش زغال سنگ حرارتی و آهک موجود در کارخانه احیاء تونلی " با اوصاف و مشخصات درج شده در اسناد مزایده، از طریق مزایده عمومی اقدام نماید.

متقاضیان می توانند جهت تهیه اسناد مزایده از طریق سایت اینترنتی www.kaviangohar.ir اقدام نمایند.

در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر با شماره ۰۹۱۳۷۶۹۳۵۶۲ تماس حاصل فرمائید.

شرکت صنایع فولاد کاویان گهر سیرجان
KAVIAN GOHAR SIRJAN STEEL INDUSTRIES Co

آگهی مزایده شماره ۱۴۰۲/۰۳

شرکت صنایع فولاد کاویان گهر سیرجان، در نظر دارد نسبت به " فروش نرمه آهن اسفنجی کارخانه احیا تونلی " با اوصاف و مشخصات درج شده در اسناد مزایده، از طریق مزایده عمومی اقدام نماید.

متقاضیان می توانند جهت تهیه اسناد مزایده از طریق سایت اینترنتی www.kaviangohar.ir اقدام نمایند.

در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر با شماره ۰۹۱۳۷۶۹۳۵۶۲ تماس حاصل فرمائید.

یادداشت

تعامل بخش حکمرانی و معدن

علی سلگی
کارشناس و فعال معدنی

شـرایط مطلوب اقتصادی زمانـی رخ می‌نماید که دولت بتوانـد ارزش پول ملی را حفـظ و تورم را مهار کند. وقتی قرار اسـت برای شـروع یـک کسـب‌وکار، طرحی تجاری نوشته شود، باید میزان بازده داخلی Internal Rate of Return یا دوره بازگشت سرمایه را محاسبه کرد.

به‌عنوان‌مثال، پیش‌بینی می‌شود که بازگشت سرمایه در یک بازه زمانی سه‌سـاله اتفاق خواهد افتاد. بر این اساس، سرمایه‌گذار فعالیت خود را آغاز می‌کند و بعد از ۳ سال به نقطه سربه‌سر می‌رسد. اما وقتی تورم رشد افسارگسیخته‌ای دارد و قیمت‌هـا مرتب افزایش پیدا می‌کند، سـرمایه‌گذار مفروض که هزینه سـالانه پروژه خود را هزار میلیارد ریال پیش‌بینی کرده بود، در سال دوم با افزایش هزینه‌ها روبه‌رو می‌شـود و به اعتباری بیش از آنچـه پیش‌بینی کرده بود، نیاز پیدا خواهد کرد.

به‌همین‌ترتیب در سـال سـوم، باتوجه به میـزان تورم، هزینه‌ها رشـد افزایشـی بیشـتری خواهد یافت و ناگهان سـرمایه‌گذار با این حقیقت تلخ روبه‌رو می‌شـود که مبلغ کلانی کسـری بودجه دارد و پروژه‌ای که با سختی و صرف وقت و هزینه فراوان پیش رفته اسـت، با شکسـت روبه‌رو می‌شود.

یکی از دلایل تلاش کشورها برای ثابت نگه‌داشتن ارزش پول ملی خود، حداقل در بازه‌ای پنج یا شش‌سـاله، حفظ امنیت سـرمایه‌گذاری است تا این اطمینان ایجاد شود که سرمایه‌گذاری سودآور خواهد بود.

بنابرایـن روشـن اسـت کـه یکـی از معضـلات اصلی حـوزه معدن و صنایع‌معدنی در کشـور مـا همین معضل عدم‌اطمینان اسـت، چراکه افزایش هزینه‌ها غافلگیرکننده اسـت. برای مثال، سـرمایه‌گذار بخش خصوصی حسـاب می‌کند کـه میزان حقوق دولتی معادن به مدت ۳ سـال چیزی حدود ۵ درصد است. اما ناگهان به ۲۵ یا ۳۰ درصد افزایش پیدا می‌کند و به این ترتیب، بخشی از تامین منابع مالی وی دچار مشکل می‌شود. علاوه بر این، تورمی هم که بر اثر کاهش ارزش پول ملی اعمال می‌شـود، پیش‌بینی‌ها را نقش بر آب می‌کند و اگر مازاد هزینه‌ها حسـاب نشـده باشد، پروژه به شکست ختم می‌شود.

از ایـن‌رو به‌نظرمن، یکی از کلیدی‌تریـن وظایف دولت برای رشـد و توسـعه معدن و صنایع‌معدنی آن اسـت که قیمت‌ها را ثابت نگه دارد و تورم را مهار کند.

دخالت دولت در قیمت‌گذاری براساس اصول علم اقتصاد اشـتباه اسـت. به‌عبارت دیگر، دولت‌ها نمی‌توانند و نباید بازار را بـه کنترل خود درآورند، زیرا این بخش براسـاس فرمول عرضه و تقاضا مسیر خود را تعیین می‌کند و هرگونه دخالت دولتی و دسـتوری باعث پیچیده‌تر شدن وضعیت می‌شود.

البته این حکمی کلی و قاعده‌ای بی‌چون و چرا نیسـت و در شـرایط خاص و استثنایی دولت می‌تواند در بازار دست ببـرد و نرخ بعضـی از اقلام و کالاهـا را تنظیم کند. برای نمونه، در شـرایط تحریمی، اقلام اساسـی باید مشـمول قیمت‌گذاری باشـد، اما اگر دولت بخواهد این مداخله را به همه حوزه‌ها تسـری دهد، پیش از هر بخش دیگری، خود دچار بحران می‌شود.

موضـوع مهـم دیگری کـه در رابطـه تعاملـی دولت و بخـش معدن نباید نادیده بماند، سـرمایه‌گذاری در بخش معدن اسـت. متاسـفانه کشـور ما در زمینه تامین امنیت سـرمایه‌گذاری معدنی، چه داخلی و چه خارجی، کارنامه درخشانی ندارد. سرمایه‌گذار در این حوزه با صدها مشکل اداری، قانونی، انـواع معارضان، تعرفه‌های گمرکی و امثال آن دسـت و پنجه نرم می‌کند و حمایت دولتی هم بسـیار ضعیـف اسـت. علاوه بر این، مشـکلات مربـوط به تغییر مکرر قوانین و مقررات، فقدان تسـهیلات، عوارض گمرکی و تعرفه‌هـای واردات و صادرات، دشـواری تامین یا خرید ماشین‌آلات، تجهیزات و تکنولوژی‌های جدید هم مزید بر علت است.

بنابرایـن، در حوزه تامین سـرمایه بـرای بخش معدن موفقیـت چندانـی به‌دسـت نیاورده‌ایم و بـه‌زودی هم با شرایطی که وجود دارد و رسوب قوانین و مقررات قدیمی در وزارت صمت، چشم‌انداز روشن و درخشانی پیش‌رو نخواهد بود. مگر اینکه تحولات اساسی در زیرساخت‌های حمایتی از سرمایه‌گذاری انجام و قوانین بازدارنده رسوب‌زدایی شود که در آن صورت، امید به تغییر ایجاد خواهد شد.

یکی از حوزه‌های مرتبط به معدن که به‌تازگی توانسـته است نقش مهمی در رونق اقتصادی کشورها ایفا کند، ارائه خدمات علمـی مرتبط با این بخش اسـت. این فعالیت از جمله سـودآورترین حوزه‌ها برای کشورهای صاحب دانش اسـت. به‌عنوان‌مثال، تجارت توان علمـی و خدمات فنی، مهندسـی و نرم‌افـزاری بخش بزرگـی از درآمدهای ملی کشوری مانند هند را تامین می‌کند. کشور ما هم باتوجه به توان علمی دانش‌بنیان‌ها و تخصص نخبگان خود،می‌تواند از این طریق، تجارتی پرسود و درآمدی پایدار داشته باشد؛ اما برای دسـتیابی به این مهم و برخورداری از ثمره رشـد دانش فنی و مهندسی، باید سیاستی هوشمندانه و تدابیری کلان به کار بست.

در حال حاضر شرکت‌های نرم‌افزاری و دانش‌بنیان کشور، خدمات متنوعی به بزرگ‌تریـن هلدینگ‌های داخلی ارائه می‌دهند، اما متاسـفانه جای آنها در بازار بین‌المللی خالی اسـت، زیرا یا در دنیا شناخته‌شـده نیسـتند یا در موارد معـدودی، راه خـود را با اتکا به توان شـخصی باز کرده و وجهه عمومی و ملی نیافته‌اند.

بـه این منظـور، لازم اسـت دولـت با در نظـر گرفتن تسهیلات حمایتی، تشویقی برای این شرکت‌ها، کمک کند تا در مسـیر توسـعه خود پیش رونـد و راه را برای دیگر شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی هموار کنند.

گفت و گوی صمت درباره چالش‌های توسعه معدن در شش‌ماهه نخست ۱۴۰۲

پرچم معدن نیمه‌افراشته مانده است

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

نیمه اول سـال «مهار تورم و رشد تولید» را پشت‌سر گذاشـتیم؛ سـالی که در آن، برنامه‌های سـند توسعه هفتم هم در دسـت بررسـی قرار گرفته و در آسـتانه ابلاغ اسـت. اگر بخواهیم نگاهی بـه عملکرد دولت در حوزه معدن و صنایع‌معدنی در نیمه اول سال بیندازیم، می‌تـوان گفـت که باوجـود وعده‌های پیشـین، اتفاق خاصی نیفتاده و روند،کمابیش همان روند قبلی است، امـا با این تفاوت که شـیب نزولی معـدن و معدنکاری تندتر شده اسـت. به‌باور کارشناسـان، علل این روند نزولـی را می‌توان به ۲ بخش تقسـیم کرد؛ اول عوامل بلندمدتی که خارج از ید قدرت و اراده دولت سیزدهم است. مثل تحریم و سیاست‌های کلی اقتصادی کشور، تبعـات همه‌گیـری کرونـا، فعالیت مخـرب گروه‌های ذی‌نفـوذ در حـوزه معـدن، مدیران نمایشـی که فقط می‌توانند آمارسـازی کنند و گاهـی کاه را کوه و گاهی کـوه را کاه جلـوه دهند وعامل اصلی دیگر این اسـت که سیاسـت‌گذاران و صاحب‌منصبان مـا تصور دقیق، روشـن و مشـخصی از معدن ندارند و ایـن خلاصه‌ای اسـت از مشـکلات ریشـه‌دار این حوزه که این دولت هـم خواه‌وناخواه وارث این چالش‌ها شـده اسـت. در گفت‌وگوی امروز صمت از شـهرام شریعتی، کارشناس و فعال معدنی پرسیدیم که چالش‌های بخش معدن در نیمه دوم سال را چگونه ارزیابی می‌کند.

عکس: صمت

◉ بخـش معـدن و صنایع‌معدنـی از ابتـدای امسـال با چه چالش‌های عمده‌ای روبه‌رو بوده است؟

آنچه می‌خواهم به آن اشاره کنم، مربوط به ۶ ماه یا برای مثال ۶ سال گذشته نیسـت. معدن و صنایع‌معدنی بخشی از اقتصاد کشور است و گوشه‌ای از اقتصاد کشور را بارتاب می‌دهد.

با این مقدمه، پاسخ روشـن است. در شش‌ماهه ابتدایی سال چه اتفاق خاص و ویژه‌ای برای اقتصاد کشور رخ داده است که در معدن به‌عنوان یکی از زیرمجموعه‌های آن بازتاب پیدا کند؟

اگر از این سـوی ماجرا نـگاه کنیم، چه سـرمایه‌گذاری جدیدی در بخش معدن و صنایع‌معدنی رخ داده است که بتواند زمینه‌ای برای رشد آن ایجاد کند؟ چه گشایشی در روابط بین‌المللی رخ داده است؟ هیچ.

پـس در عمـل، بخـش معـدن و صنایع‌معدنـی کـه یکـی از زیرمجموعه‌هـای اقتصاد کشـور اسـت، نتوانسـته در حـد توان و ظرفیت، حرکتی رو به جلو داشـته باشـد. اما چه چالش‌هایی در ۶ ماه اولیه سـال داشته‌ایم؟ نخستین اتفاقی که در شش‌ماهه گذشته در حوزه معدن رخ داده، این است که با ضعف مدیریتی در برخی از موارد مواجه و سرمایه‌گذاری‌ها در این بخش دولتی‌تر شده است. در این میان، برخی امتیازها به‌صورت دستوری به بخش خصوصی خرد داده شـده است که تشـکل‌ها بتوانند برخی مجوزها را صادر کنند. این اتفاق و تحول خوبی اسـت، اما روشـن است که باید با سرعت بیشتری حرکت کنیم و رشد چشمگیری داشته باشیم.

به‌عبارت‌دیگـر، درعمـل اینکه بخواهیم سیاسـت‌گذاری کنیم و تصمیمات اسـتراتژیک برای بخش معدن اتخاذ کنیم، سرگرم اداره کردن زیرمجموعه‌های حجیم دولت و تامین هزینه و حقوق ماهانه آنها هستیم. بنابراین مشـکلات بخش معدن مرتب روی هم تلنبار می‌شـود و همان مشکلات قبلی با شـدت و نمود بیشتری خود را نشان می‌دهد.

امروز وقتی با تصمیم‌گیران بخش دولتی صحبت می‌کنیم، از حل مشکلات واردات ماشین‌آلات صحبت می‌کنند و واقعا گشایش‌هایی هم در این حوزه‌ها به وجودآمده اسـت، اما با این‌همه، ظرفیت‌هایی که در بخش معدن و صنایع‌معدنی وجود دارد، رشد یک درصد برای ما یعنی رشـد منفی. الان اگر بخواهیم به ظرفیت واقعی معدن در کشور برسیم، حداقل باید سرعت رشد سالانه را به ۱۰ تا ۱۵ درصد برسانیم، تا بتوانیم عقب‌افتادگی‌مان را جبران کنیم.

یکـی دیگـر از این چالش‌ها که در بخش معـدن و صنایع‌معدنی دیده می‌شـود، عمدتا چالش‌های معدنی است و امروزه راه باز شده اسـت تا هرکسـی به بخش معدن ورود کند. یـک مدت در بخش ساخت‌وساز این اتفاق افتاده بود و حتی پزشکان به‌دلیل سرمایه‌ای که داشتند، به ساخت‌وساز روی آورده بودند.

◉ آیا تلاش‌هـای معاونت معدنی برای رفع مشـکل واردات ماشین‌آلات نتیجه‌بخش بوده است؟

اگـر مجموعـه معاونت معدنـی در وزارتخانه مدنظر اسـت، باید بگوییم آنها همت و تلاش خود را به‌کار بسـته‌اند و به معنی واقعی، برای رفع مشـکلات زحمت می‌کشند، اما گاهی برخی سیاست‌های کلی کشور، مانع از رشد معدن و صنایع‌معدنی ایران می‌شود که باید برای رفع مشکلات، با نگاه کلان‌تری پیش رفت.

برخـی از تصمیم‌گیران معدن می‌خواهنـد پرچم بخش معدن و صنایع‌معدنـی را به‌حالت نیمه‌افراشـته نگه دارنـد. بنابراین، توقع چندانی برای بهبود اوضاع نمی‌توان داشت.

این پرچم سال‌ها اسـت که نه بالا می‌رود و نه کاملا پایین آورده می‌شود و با همین حرکت لاک‌پشت‌وار به مسیر خود ادامه می‌دهد.

◉ در زمینه توسعه زیرساخت‌ها و رفع ناترازی گاز، اقدامات دولت را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

برای رفع ناترازی گاز اقدامی انجام نشـده اسـت. وقتی می‌گوییم اقدامی انجام نشـده به این معنی نیسـت که تصمیمی گرفته نشده یا هدف سـیاه‌نمایی اسـت. نکته این اسـت که اگر ما در مسیری هـزار یا ۵هزار کیلومتری یک قدم برداشـته‌ایم، به‌عنوان قدم اول قابل‌تقدیر و ارزشـمند اسـت، اما در واقع چیزی معادل هیچ است. ما خیلی عقب هسـتیم و در یک، مسابقه دو ماراتن ۴۲ کیلومتری ، ۱۹۵ متر حرکت کرده‌ایم، اما رقبای ما نصف مسـیر را پیموده‌اند. وقتـی ما معضلی را به نام ناتـرازی گاز مطرح می‌کنیم که واقعیتی در بخش معدن اسـت، باید با شـدت و قدرت و سـرعت، برای رفع آن اقدامات عملی انجام داد، اما ما هنوز درگیر این مشکل هستیم. به‌شـکل پیش‌فرض وقتی مشکل گاز داریم، اول گاز صنایع را قطع می‌کنیم. وقتی مشـکل آب داریم، اول آب صنایع را قطع می‌کنیم و همین‌طور تاوان مشـکل برق و سـایر مشکلات را در گام نخست صنایع می‌پردازند. یعنی کشوری که صاحب دومین ذخایر عمده گاز در جهان اسـت، باید چنین وضعیتی داشته باشد و اینقدر منابع ما به‌خاطر نبود سرمایه‌گذاری خارجی آسیب دیده است که نمی‌توانیم گاز و سـوخت موردنیاز صنایع‌معدنی و معادن‌مان را تامین کنیم. از نظر من، هر اقدامی که دولت در زمینه توسـعه زیرسـاخت‌ها انجام داده، بسـیار ابتدایی و ناچیز اسـت کـه آن را می‌توان معادل هیچ شـمرد. در حال حاضر، بخش معدن و صنایع‌معدنی آنقدر از جایگاه خـود در میان کشـورهای معدن‌خیـز عقب مانده اسـت که دیگر به‌راحتی جبران نخواهد شـد. وزیر صمت قبلی، آقای فاطمی‌امین گفته بود ما تنها برای ۱۱ سـال ذخیره سنگ‌آهن برای تامین نیاز کارخانجـات فولادمان در اختیار داریـم. وقتی در خوش‌بینانه‌ترین حالت، کشـور ما کمی بیـش از یک دهه ذخیره سـنگ‌آهن دارد، چـرا اینقدر برای توسـعه صنایع فولاد با ایـن حجم آب‌بری هزینه می‌شود؟ چرا سراغ توسعه صنایع های‌تک فولاد، مس، سرب، روی و فرآوری خاک‌های نیـم درصد، یک درصد و دو درصد نمی‌رویم؟ من به‌عنوان یک معدنـکار که این حوزه را از نزدیک رصد می‌کنم، می‌گویم سـرعت ما آنقدر کند است که توانایی رقابت با کشورهای معدنی دیگر را نداریم و نخواهیم داشت.

◉ تغییر رویـه‌ای در دریافت و هزینه کرد حقوق دولتی رخ داده است یا خیر؟

هیچ تغییری رخ نداده اسـت و معلوم نیسـت مـا چقدر باید در مصاحبه‌هـا و جرایـد، راجع به این موضوع صحبـت کنیم؟ حقوق دولتی که معدنداران پرداخت می‌کنند، باید صرف توسعه زیرساخت اکتشـافات و منابع طبیعی کند. من نمی‌دانم که این موضوع چقدر ثقیل و سنگین است و از چه طریقی باید این مسئله را تفهیم کنیم.

وقتی حقوق دولتی در جای خود هزینه نمی‌شـود، طبیعی است که معادن با معارضان محلی درگیر خواهد شد، زیرا افراد بومی یک منطقه می‌بینند که یک شـرکت غریبه در حال اسـتفاده از منابع و ذخایـر محدوده آنها اسـت و هیچ سـهم و نصیبی بـه آنها تعلق نمی‌گیـرد. دولت باید حقوق معدنی را از معدندار دریافت کند. باز تکرار می‌کنم و مطمئنم همکارانم دوباره از من دلخور خواهند شد. باید دولت دقیق محاسبه کند که معدندار چقدر از معادن استخراج می‌کند و راهکار آن در قانون معدن و دستورالعمل‌ها آمده است، اما هیچ نظارت خاصی بر این موضوع وجود ندارد.

معادنی هسـتند که ۵۰۰ درصد یا حتی هزار درصد بالای پروانه خود برداشت می‌کنند و می‌توان نمونه‌های آن را نشان داد، اما قطع بـه یقین هیچ‌کس این موضوعـات را پیگیری نخواهد کرد. اگر این حقوق دولتی دریافت شـود، می‌توان آن را صرف توسـعه و آبادانی منطقه کرد و از این طریق، معارضان محلی را کاهش داد. در سـال چند کامیون یا چند صد تریلر بار از جاده‌های مواصلاتی کشـور رد می‌شـود که به این زیرساخت‌ها آسیب می‌رساند. دولت باید حقوق دولتی را اخذ و آن را خرج ترمیم جاده‌ها، خرج آب برق و توسـعه دیگر زیرسـاخت‌ها کند، تا مردم منطقه هـم از این مزایا برخوردار شوند.

◉ نـگاه کلی کدام‌یک از وعده‌های دولت در زمینه توسـعه بخش معدن محقق شده است یا در مسیر تحقق قرار دارد؟

شـرایط روز بازار سـرمایه و همین‌طور وضعیـت دلار را می‌توان آینـه‌ای از وضعیت اقتصادی کشـور دانسـت. وقتی آقـای فرزین، مسئولیت بانک مرکزی را برعهده گرفت، درباره دلار ۲۸هزار و۵۰۰ تومانی صحبت می‌شـد، اما امـروز به‌راحتی از دلار ۵۰ هزار تومانی صحبـت می‌شـود.وعده‌های دولت در بخش معـدن، در حد انتظار محقق نشـده اسـت. من هرگز نمی‌خواهم خودمـان را با امریکا و اسـترالیا یا برزیل و چین مقایسـه کنیم. اما آیا می‌توانیم خود را با ترکیه و پاکستان و کشورهای اطراف خودمان مقایسه کنیم؟ آیا اگر امارات و قطر ذخایر معدنی ما را داشـتند، باز هم با همین سیاست با آن برخورد می‌کردند؟ پاسخ قطعا منفی است.

در زمینـه حقـوق دولتی یـا تامین ماشـین‌آلات اقدامات خوبی آغاز شـده است، اما مسئله اینجاسـت که ما خیلی عقب هستیم و ۲۴ساعت روز برای حل مشکلات قبلی برای مدیران ما کافی نیست.

بـرای جبران این عقب‌ماندگی، باید متخصصان بیشـتری تربیت شوند و حل مشکلات معدن را به آنها واگذار کرد. متخصصان اصلی تصمیم‌گیر در حوزه معدن به‌طورمتوسـط در دهه پنجم و ششـم زندگی خـود قرار دارند و در ایـن مـدت متخصص معـدن تربیت نشـده‌اند، بلکه تعدادی دارنده مدرک کارشناسـی و کارشناسی‌ارشـد رشـته معـدن به‌وجود آمده که به‌ندرت کسـی از میان آنها به‌معنی واقعی متخصص حوزه معدن است و ویژگی شاخصی در حوزه معدن دارد و امروز نمی‌توانیم به تعداد انگشـتان ۲ دسـت، مدیر توانمند حوزه معـدن پیدا کنیم که در دهه سـوم زندگی خود باشـند و امیدوار باشیم که می‌توان تصمیم‌سازی و تحول را به آنها واگذار کرد.

◉ در سـند توسـعه هفتـم رشـد ۱۳ درصدی بـرای معدن پیش‌بینی شده است، چشم‌انداز شما درباره تحقق این هدف چیست؟

برای پاسخ به این سـوال، ابتدا می‌خواهم بپرسم باتوجه به اینکه ۲ سـال دیگر ۱۴۰۴ است و مهلت سـند چشم‌انداز ۲۰ساله کشور به‌پایان می‌رسد، آیا اهداف این سند محقق شده است؟ براساس این سند قرار بود در سال ۱۴۰۴ ایران، در همه زمینه‌ها از جمله معدن، کشـور اول منطقه باشـد. آیا این هدف محقق شده؟ یا کدام‌یک از برنامه‌های ۶ سند قبلی توسعه به نتیجه رسیده است؟

بنابراین طبیعی است که در زمینه تحقق اهداف برنامه هفتم هم، تردید وجود داشته باشد. اگر منظور رشد ۱۳درصدی در سال است، به‌گمان من، بهتر اسـت طی یک دهه، این رشد ۱۳درصدی محقق شـود، اما آمار آن واقعی باشـد، نه اینکه آمار ارایه شده بدون توجه به افزایش نرخ دلار باشـد که به‌عنوان‌مثال، در گذشته ۱۰ میلیارد تومان مس می‌فروختیم و امروز ۱۰۰ میلیارد تومان شـده است. تا چند سال پیش، نرخ هر انس طلا هزار دلار بود، اما امروز به ۲هزار دلار در هر اونس جهش داشته است. دلار را که مبنای محاسبه قرار می‌دهیم، از ۲ یا ۳هزار تومان به ۵۰ هزار تومان رسیده و همه‌چیز افزایش نرخ پیدا کرده اسـت. بنابراین، ما نمی‌توانیم این موضوع را رشد بخش معدن در نظر بگیریم.

این آمار نشـان‌دهنده رشـد نیسـت، وقتی دلار ۲۰ یـا ۳۰ برابر گران‌تر شده است، این رشـدی محسوب نمی‌شود. در سند توسعه هفتم باید مثال سند چشـم‌انداز ۲۰ساله را در نظر داشته باشیم و یادمان باشـد کـه هیچ‌کدام از این پیش‌بینی‌هـا تحقق پیدا نکرده اسـت. در این‌باره منظور، هیچ‌کدام از دولت‌هایـی که اداره امور را برعهده داشتند، نیست، بلکه به‌طورکلی در زمینه اجرای برنامه‌های توسعه چندان موفق عمل نکرده‌ایم.

◉ پیشـنهاد شـما برای ایجاد تغییرات مثبت در نیمه دوم سال چیست؟

به‌نظرمـن، تنها راهکار بهبود شـرایط این اسـت کـه معدنکاری محلی و تعاونی‌های محلی ایجاد شـود. شـرکت‌هایی که معادن را مبنای فعالیت بورسـی خـود کرده و برای افزایش سـرمایه معدن خریـداری می‌کننـد را حذف کنیم بورس را شـفاف کنیم، سـود سـرمایه‌گذاری‌های خرد مردم را در بخش معـدن و صنایع‌معدنی بورس محقق کنیم. این اتفاقاتی است که باید در اولویت کارها قرار گیرد. رانت‌ها و انحصارها باید از بخش معدن حذف شوند.

به‌علاوه‌اینکه، در دهه‌های گذشته معدنداران بسیار خوبی داشتیم کـه تخصص آکادمیک و حتی برخی سـواد هم نداشـتند،اما الان تـا دل‌تان بخواهد کارشناسـی ارشـد، دکترای معـدن و امثال آن فراوان اسـت، اما خروجی قابل‌انتظـار در این حوزه نداریم. ما هنوز اکتشـافات عمیق در کشـور انجام نداده‌ایـم. مطالعات کافی زمینه همایش سـرزمین انجام نشـده است و با مشـکلات ابتدایی از این دست سر و کله می‌زنیم. جالب است که بدانیم روس‌ها در دهه ۷۰ میلادی تمام ایران را در زمینه سنگ‌آهن و زغال‌سنگ موردعملیات اکتشافی قرار دادند. خروجی اینها کجاست؟

همیشـه گفتـه‌ام کـه تعـادل میـان معـدن و صنایع‌معدنی و منابع‌طبیعی باید حفظ شود، اما برای کشور ما هم چندان پسندیده نیسـت که تنها ۸هزار معدن دارد که بخـش زیادی از آنها معادنی هسـتند کـه به‌حالت تعطیـل و نیمه‌تعطیل درآمده‌انـد. وقتی در منطقه ایران مرکزی می‌بینیم که یک پروانه معدنی صدها یا هزاران میلیارد تومان خریدوفروش می‌شـود، آیا کسـی بـر این معاملات نظارت می‌کند؟ حرف آخر اینکه، شـاید نظارت لازم از سمت دولت و سـازمان‌های نظارتی بر بخش معدن وجـود ندارد. برخی مدیران نیـز، ذهنیت و توانمندی لازم بـرای بهبود بخش معدن را ندارند و باید ضعف‌های مدیریتی در این بخش نیز رفع شوند.

> به‌عنوان یک معدنکار که این حوزه را از نزدیک رصد می‌کنم، می‌گویم سرعت ما آنقدر کند است که توانایی رقابت با کشورهای معدنی دیگر را نداریم و نخواهیم داشت

> در زمینه حقوق دولتی یا تامین ماشین‌آلات اقدامات خوبی آغاز شده، اما مسئله این است که ما خیلی عقب هستیم و ۲۴ ساعت روز برای حل مشکلات قبلی برای مدیران ما کافی نیست

اینفوگرافی: سیمین عابدی

آگهی فراخوان ارزیابی کیفی خرید خدمات مشاوره "تحلیل، طراحی، برنامه نویسی، پیاده سازی، استقرار و آموزش سامانه جامع مناطق ویژه و آزاد بندری" به شماره ۱۷۵۶۶-۰۸-۰۲/ISD

نوبت اول

سازمان بنادر و دریانوردی

سازمان بنادر و دریانوردی در نظر دارد بنا بر آیین نامه اجرایی بند ه ماده ۲۹ قانون برگزاری مناقصات، نسبت به ارزیابی کیفی مشاوران واجد شرایط جهت دعوت به فراخوان به شرح ذیل از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به شماره ۲۰۰۲۰۰۳۲۹۲۰۰۰۰۳۴ اقدام نماید. کلیه مراحل انتخاب مشاور از دریافت اسناد ارزیابی کیفی، اسناد درخواست پیشنهاد تا ارائه پیشنهاد و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد. شرکت‌های دارای شرایط لازم است در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در فراخوان محقق سازند. تاریخ انتشار فراخوان در سامانه مزبور ۱۴۰۲/۰۸/۱۳ می‌باشد.

۱ـ **شرح مختصر موضوع فراخوان:** خرید خدمات مشاوره «تحلیل، طراحی، برنامه نویسی، پیاده سازی، استقرار و آموزش سامانه جامع مناطق ویژه و آزاد بندری»

۲ـ **مدت و محل اجرا:** مدت زمان انجام کار ۲۴ ماه و محل انجام خدمات سازمان بنادر و دریانوردی و بنادر کشور می‌باشد.

۳ـ **روش برگزاری انتخاب مشاور:** کیفیت و قیمت (QCBS)

۴ـ **گواهینامه، رسته، رشته و پایه مورد نیاز:** متقاضیان شرکت کننده در فراخوان می‌بایست گواهی صلاحیت دارای اعتبار از دبیرخانه شورای عالی انفورماتیک کشور در حداقل یکی از رشته‌های ذیل را داشته باشند.

رسته	رشته	رتبه
نرم‌افزار	تولید و پشتیبانی نرم‌افزارهای سفارش مشتری	۱ یا ۲ یا ۳

۵ـ **آخرین مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی از سایت:** حداکثر تا ساعت ۱۹:۰۰ روز پنجشنبه ۱۴۰۲/۰۸/۱۸

۶ـ **آخرین مهلت بارگذاری اسناد ارزیابی کیفی در سایت:** حداکثر تا ساعت ۱۹:۰۰ روز یکشنبه تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۸

۷ـ **جلسه تشریح اسناد و پرسش و پاسخ فرایند ارزیابی کیفی در محل ساختمان مرکزی سازمان بنادر و دریانوردی، معاونت امور بندری و اقتصادی، اداره کل امور اقتصادی و مناطق، طبقه ۹ :** ساعت ۱۰:۰۰ روز دوشنبه تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۲

۸ـ پس از ارزیابی کیفی، از متقاضیان واجد شرایط که حداقل امتیاز لازم را کسب نموده باشند جهت دریافت اسناد پیشنهاد دعوت به عمل خواهد آمد.

۹ـ **اطلاعات تماس دستگاه کارفرما:** آدرس میدان ونک، بزرگراه شهید حقانی، بعد از چهارراه جهان کودک، انتهای خیابان شهیدی، پلاک ۱، سازمان بنادر و دریانوردی تلفن ۸۴۹۳۱-۰۲۱

۱۰ـ اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس ۴۱۹۳۴-۰۲۱

شناسه آگهی: ۱۵۹۴۴۷۴ **م الف / ۳۰۰۲**

نوبت اول
شناسه ۱۵۹۶۳۱۲

آگهی فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله ای یکپارچه

شرکت ملی گاز ایران
شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی پالایشگاه سوم در نظر دارد اقلام مورد نیاز خود را با شرایط ذیل بصورت برگزاری مناقصهٔ عمومی یک‌مرحله‌ای از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) تامین نماید:

شماره فراخوان در سامانه ستاد ایران	۲۰۰۲۰۹۶۴۳۳۰۰۰۰۴۵
شماره مناقصه و تقاضا	تقاضای ۰۲۰۰۰۹۵ مناقصه شماره ۰۲/۰۱۰ NI R۳
موضوع مناقصه/ شرح مختصر اقلام درخواستی	به روز رسانی سیستم مدیریت دارایی((IFS پالایشگاه سوم
مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار	۴/۸۵۵/۵۹۳/۰۰۰ریال
نوع تضمین شرکت درفرایند ارجاع کار	تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار بصورت یکی از تضامین قابل قبول وفق آیین‌نامه تضمین شماره ۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹ ه مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ هیات وزیران و مطابق شرایط مندرج در سامانه ستاد می‌باشد که می‌بایست قبل از تاریخ گشایش پاکت‌ها به صورت فیزیکی تسلیم خریدار شود و در سامانه نیز بارگذاری گردد.
مبلغ برآوردی مناقصه	۹۷/۱۱۱/۸۶۰/۰۰۰ ریال
آخرین مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی ،اسناد و سایر پاکت‌های مناقصه در سامانه ستاد	۵ روز پس از درج نوبت دوم آگهی روزنامه و از طریق صفحه اعلان عمومی سامانه ستاد ایران می‌باشد.
آخرین مهلت بارگذاری مستندات ارزیابی کیفی،فنی ،مالی و سایر اسناد مناقصه (رزومه) در سامانه ستاد	ظرف مدت ۱۴ روز پس از انقضای مهلت دریافت اسناد می‌باشد.
آدرس مناقصه‌گزار	استان بوشهر - شهرستان عسلویه - شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی - پالایشگاه سوم - اداره تدارکات کالا - واحد خرید

بدیهی است کلیه فرآیند برگزاری مناقصه الکترونیکی از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) به نشانی: WWW.SETADIRAN.IR انجام می پذیرد و به پیشنهادهای خارج از سامانه ستاد هیچگونه ترتیب اثری داده نخواهد شد و مناقصه گران بایستی نسبت به ثبت نام در سامانه ستاد و دریافت گواهی امضاء الکترونیکی اقدام نمایند.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۸/۱۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۸/۱۴

روابط عمومی شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

شناسه ۱۵۹۶۴۲۵

آگهی تحدید حدود حوزه ثبتی شهرستان نوشهر

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره کل ثبت اسناد و املاک استان مازندران

پیرو آگهی قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی و به استناد تبصره ذیل ماده ۱۳ قانون و ماده ۱۳ آیین‌نامه قانون اخیرالذکر تحدید حدود املاک مشروحه ذیل در ساعت و تاریخ‌های مقرر در محل وقوع ملک به شرح ذیل به عمل خواهد آمد.

▪ املاک متقاضیان واقع در قریه چلکت پلاک ۱۷ اصلی بخش ۳ قشلاقی ۱۰۰۰ فرعی آقا/خانم مرتضی افشار فرزند چراغعلی نسبت به ششدانگ یک قطعه زمین با بنای احداثی (کاربری باغات) به مساحت ۲۱۶,۹۲ مترمربع خریداری بدون واسطه/ باواسطه از داود دهقانی

ساعت ۹ صبح روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۰۴ لذا از متقاضیان و مالکین املاک مجاور و صاحبان حقوق ارتفاقی دعوت می‌شود در وقت مقرر در محل وقوع ملک حضور بهم رسانند بدیهی است در صورت عدم حضور متقاضی و یا نماینده قانونی آنان طبق ماده ۱۵ قانون ثبت ملک مورد تقاضا با حدود اظهار شده از طرف مجاورین تحدید خواهد شد معترضین می‌توانند به استناد ماده ۲۰ قانون ثبت و مواد ۷۴ و ۸۶ آیین‌نامه قانون ثبت ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخ تنظیم صورت مجلس تحدید حدود اعتراض خود را کتبا به این اداره تسلیم و ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض به واحد ثبتی مبادرت به تقدیم دادخواست به مرجع قضایی نمایند. در غیر این صورت با ارائه گواهی عدم تقدیم دادخواست توسط متقاضی و یا نماینده قانونی وی و بدون توجه به اعتراض واصله عملیات ثبتی با رعایت مقررات ادامه می‌یابد.

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۸/۱۳

علی‌اکبر مقدسی‌فرد، رئیس ثبت اسناد و املاک شهرستان نوشهر

شناسه آگهی ۴۸۲۲ م الف

آگهی دعوت از مجاورین

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره کل ثبت ملک طرقبه شاندیز

نظر به درخواست آقای حسین صفرپور نقندر مالک ششدانگ یک قطعه باغ و یک قطعه پلاک ۲۰ فرعی از ۶۵ - اصلی واقع در رودخانه خوشرود نقندر بخش شش مشهد مبنی بر صدور سند مالکیت کاداستری پلاک مذکور در اجرای کد ۹۱۴ مجموعه بخشنامه‌های ثبتی و به استناد ماده ۱۸ آئین‌نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجراء و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرائی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، نماینده و نقشه‌بردار این اداره در روز سه‌شنبه تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۶ ساعت ۹:۳۰ صبح جهت معاینه محل ملک مورد تقاضا در محل وقوع ملک حضور خواهند یافت لذا به موجب این آگهی از مالکین مشاعی و مجاورین پلاک فوق‌الذکر دعوت به عمل می‌آید به جهت حفظ حقوق مالکانه و عدم تضییع حق احتمالی در موعد مقرر در این آگهی در محل وقوع ملک مورد تقاضا حضور یابند. بدیهی است عدم حضور در موعد تعیین شده فوق مانع ادامه عملیات ثبتی نخواهد شد.

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۸/۱۳

حسن ابوترابی، مدیر واحد ثبتی حوزه ثبت ملک طرقبه شاندیز

نوبت اول
شناسه ۱۵۹۶۲۰۷

آگهی قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی حوزه ثبتی نوشهر

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره کل ثبت اسناد و املاک استان مازندران

نظر به دستور مواد ۱ و ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۰، املاک متقاضیانی که در هیات موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی نوشهر مورد رسیدگی و تصرفات مالکانه و بلامعارض آنان محرز و رای لازم صادر گردیده جهت اطلاع عموم به شرح ذیل آگهی می‌گردد.

▪ املاک متقاضیان واقع در قریه چلکت پلاک ۱۷ اصلی بخش ۳ قشلاقی ۱۰۰۰ فرعی آقا/ خانم مرتضی افشار فرزند چراغعلی نسبت به ششدانگ یک قطعه زمین با بنای احداثی (کاربری باغات) به مساحت ۲۱۶,۹۲ مترمربع خریداری بدون واسطه/ باواسطه از داود دهقانی.

لذا به موجب ماده ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی و ماده ۱۳ آئین‌نامه مربوطه این آگهی در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز از طریق این روزنامه محلی/ کثیرالانتشار در شهرها منتشر و در روستاها علاوه بر انتشار آگهی، رای هیات الصاق تا در صورتی که اشخاص ذینفع به آرای اعلام شده اعتراض داشته باشند باید از تاریخ انتشار اولین آگهی و در روستاها از تاریخ الصاق در محل تا دو ماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسلیم و رسید اخذ نمایند. معترض باید ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض مبادرت به تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل نماید و گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت محل تحویل دهد که در این صورت اقدامات ثبت موکول به ارائه حکم قطعی دادگاه است و در صورتی که اعتراض در مهلت قانونی واصل نگردد یا معترض گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل ارائه نکند اداره ثبت مبادرت به صدور سند مالکیت می‌نماید و صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیست. بدیهی است برابر ماده ۱۳ آئین‌نامه مذکور در مورد قسمتی از املاکی که قبلا اظهارنامه ثبتی پذیرفته نشده، واحد ثبتی با رای هیات پس از تنظیم اظهارنامه حاوی تحدید حدود، مراتب را در اولین آگهی نوبتی و تحدید حدود به صورت همزمان به اطلاع عموم می‌رساند و نسبت به املاک در جریان ثبت و فاقد سابقه تحدید حدود، واحد ثبتی آگهی تحدید حدود را به صورت اختصاصی منتشر می‌نماید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۸/۱۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۸/۲۷

علی‌اکبر مقدسی‌فر، رئیس اداره ثبت اسناد و املاک نوشهر

گپ‌وگفت

نگذارید اهداف تبدیل به آرزو شود

کیمیا ملکی: جدال همیشگی همسایگان ایران برای تبدیل شدن به بازیگر اصلی تجارت منطقه همچنان ادامه دارد و این بار عراق با توسعه بندر فاو وارد میدان شده تا رقابتی تنگاتنگ را با بندر جبل‌علی دوبی و بنادر جنوبی ایران رقم بزند. برخی معتقدند راه‌اندازی قطار پرسرعت از فاو تا مرز ترکیه، عراق را به هاب ترانزیتی تبدیل خواهد کرد و این زنگ خطری جدی برای بنادر جنوبی ایران به‌شمار می‌رود. از سوی دیگر سرمایه‌گذاری چین در پاکستان و تبدیل خاک این کشور به کریدور ترانزیتی و اجرای برنامه‌های توسعه‌ای و سرمایه‌گذاری عمان در بندر صحار همگی ضرورت توجه بیشتر مسئولان به ظرفیت‌های بندری ایران را گوشزد می‌کند. در کل ضرورت حضور در کلان‌مسیرهای ارتباطی یافته تازه‌ای نیست و قدمت آن همپای آغاز زیست بشر در این جهان است. ایران باتوجه به موقعیت استراتژیک کم‌نظیری که در خاورمیانه دارد، می‌توانست نقشی محوری در کریدور شرق به غرب و جنوب به شمال ایفا کند، اما متاسفانه با سهل‌انگاری‌های صورت‌گرفته هر دو این فرصت‌های مهم اقتصادی را از دست داده است.

صمت به‌منظور بررسی ظرفیت‌های ترانزیتی و بندری کشور به گپ‌وگفت با جهانبخش سنجابی شیرازی، دبیرکل اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق پرداخت.

◉ بنادر حاشیه خلیج‌فارس چه مزیت‌هایی دارند؟

واقعیت این است که میزان دسترسی به آب‌های آزاد و موقعیت سوق‌الجیشی بنادر ایران، همچنین هزینه موردنیاز برای سرمایه‌گذاری، مزیت‌های رقابتی ویژه‌ای را در مقایسه با کشورهایی مانند عراق برای ما رقم می‌زند. بی‌شک باتوجه به امکانات موجود هرگونه سرمایه‌گذاری و استفاده از ظرفیت این بنادر در حمل‌ونقل‌های جاده‌ای و نقل و انتقال کالا به مقصد کشورهای مختلف قابل‌توجیه است.

◉ سرمایه‌گذاری خارجی چه مقدار می‌تواند در دستیابی به اهداف کمک‌کننده باشد؟

بی‌شک بدون جذب سرمایه خارجی نمی‌توان به توسعه هدف‌گذاری‌شده دست یافت. اگر حضور سرمایه‌گذار خارجی نباشد اهداف به آرزوهایی دست‌نیافتنی تبدیل خواهند شد. در این زمینه باید توجه داشت سرمایه‌گذار خارجی ترسوترین عنصر در فعالیت اقتصادی است و مادامی که زمینه‌های بیم سرمایه‌گذاران خارجی را از بین نبریم، بی‌شک در جذب سرمایه‌گذاری خارجی به موفقیت دست نخواهیم یافت. برای از بین بردن این ترس‌ها نیازمند تحولاتی در داخل هستیم و در حوزه بین‌الملل نیز باید سیاست‌های رفع تعارض و چالش با کشورهای منطقه را به‌طور جدی در دستور کار قرار دهیم. هرگاه به نقطه صفر تعامل جهانی رسیدیم، می‌توانیم نسبت به جذب سرمایه‌گذار خارجی خوشبین باشیم.

◉ به‌نظر شما مزیت‌های رقابتی ایران چیست؟

گذرگاه شمال-جنوب، به‌عنوان مزیتی باورنکردنی و معجزه تجاری و ژئوپلتیک برای ایران، به‌ویژه پس از آغاز جنگ میان اوکراین و روسیه نقش و جایگاهی مهم پیدا کرده است. در زمینه اتصال ریلی ایران به غرب آسیا و مدیترانه از طریق راه‌آهن شلمچه-بصره پیگیری‌های جدی صورت گرفته و در صورت اجرای این طرح، می‌توان به سوریه و مدیترانه دسترسی پیدا کرد.

◉ چالش‌های موجود در مسیر توسعه بنادر حاشیه خلیج‌فارس چیست؟

موانع بسیاری برای استفاده از این ظرفیت‌ها وجود دارد. مادامی که چالش‌های‌مان در عرصه بین‌المللی را حداقل به سطح خنثی نرسانیم، دیپلماسی کشورهایی که علیه ما هستند مانع از بکارگیری ظرفیت‌ها خواهد شد. همچنین دیدگاه استراتژیک مدیریتی برای استفاده از ظرفیت‌های موجود نداریم. یکی از دلایل اصلی این موضوع وابستگی شدید به بودجه‌های نفتی است که در نتیجه آن خلاقیت‌های لازم برای کسب درآمد در این چارچوب (ترانزیت) را نداریم.

خبر

باید مسئولیت هدایت سامانه‌ها به بخش خصوصی واگذار شود

علیرضا شاه‌میرزایی، معاون تجارت و خدمات وزیر صنعت، معدن و تجارت در پنجمین اجلاس هشتمین دوره از هیات نمایندگان اتاق‌های اصناف ایران گفت: شهرک‌های صنفی باید محلی برای خرید و تفریح باشد که این مهم از دستورها و تاکیدات وزیر صنعت، معدن و تجارت است. وی افزود: شکل‌گیری شهرک‌هایی تحت عنوان شهرک‌های صنفی که محلی برای حضور زنجیره تولید تا توزیع و فروش و همچنین استقرار واحدهای گردشگری و تفریحی خواهد بود، در نشست اخیر شورای معاونین وزارت صمت به تصویب رسیده است. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت صمت، شاه‌میرزایی به سامانه‌های مربوط به اصناف نیز اشاره و بیان کرد: تاکید وزیر صنعت، معدن و تجارت آن است که باید مسئولیت هدایت سامانه‌ها به بخش خصوصی واگذار شود. سامانه‌ها نباید محدودکننده یا مداخله‌کننده در کار اقتصادی اصناف باشند. وی بیان کرد: بودجه‌های خیلی خوبی برای اتاق‌های اصناف و اتحادیه‌های صنفی به تصویب رسیده که جهشی در حوزه اصناف رقم خواهد زد. شاه‌میرزایی گفت: اتاق‌های اصناف چندین برابر اتاق‌های بازرگانی مسئولیت و خروجی کار دارند اما از یک‌دهم بودجه و امکانات آن اتاق‌ها نیز برخوردار نیستند؛ بنابراین بهره‌وری اتاق‌های اصناف بسیار بالا است. وی ادامه داد: رئیس‌جمهوری نیز بارها تاکید کرده‌اند که نظارت بر بازار باید توسط اتحادیه‌ها و اتاق‌های اصناف انجام گیرد. هرچند هم اینک بازرسی‌ها توسط دستگاه‌های اجرایی متعدد در بازار انجام می‌گیرند اما مردم باید بازرسی و نظارت اتاق‌های اصناف را ببینند. معاون وزیر صمت به موضوع کمبود و گرانی لاستیک در بازار اشاره و بیان کرد: همه می‌دانیم که در تولید و واردات لاستیک خودرو کمبود وجود دارد؛ بر همین اساس درصددیم با کاهش تعرفه‌ها، واردات مربوط به مواد اولیه تولید یا لاستیک‌های خودروها را افزایش دهیم، مشکلی که در نظام توزیع لاستیک خودرو وجود دارد باید با همکاری اصناف برطرف شود.

بررسی صمت از هدف ۶۰ میلیارد دلاری برای صادرات در سال ۱۴۰۲

اهداف روی کاغذ می‌ماند

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

اقتصاد کشور مدت‌هاست که بیمار شده و هر روز حال این بیمار وخیم‌تر می‌شود، این در حالی است که صادرات می‌تواند راه چاره‌ای برای بهبود وضعیت باشد. با این حال به‌دلیل چالش‌های موجود در حوزه تجارت نمی‌توان آن‌طور که باید به توسعه از راه صادرات فکر کرد. مشکلاتی چون کیفیت، قیمت، حمل‌ونقل و بسته‌بندی محصول، تصمیمات یک‌شبه و... از جمله مواردی هستند که همیشه ازسوی فعالان این حوزه بر آنها تاکید می‌شود. البته عضویت در گروه‌هایی مانند سازمان همکاری‌های شانگهای و بریکس نیز نقطه امیدی در تمام مشکلات است. هرچند به‌عقیده برخی از کارشناسان عضویت در این گروه‌ها به‌تنهایی موجب بهبود اوضاع تجارت نمی‌شود و اصلی‌ترین چالش برای صادرات نبود نظام بانکی جهانی است. وقتی به نظام بانکی جهانی متصل نیستیم و نمی‌توانیم اعتبار اسنادی صادراتی بگیریم، بخش زیادی از صادرات به‌صورت امانی انجام می‌شود. باوجود تمام چالش‌های یادشده هدف تعیین‌شده برای صادرات در سال ۱۴۰۲ حدود ۶۰ میلیارد دلار است و در نیمه نخست سال تنها ۲۴ میلیارد دلار از این هدف محقق شده است.

عکس: صمت

آماری از صادرات

ارزش صادرات در ۶ ماه ابتدایی سال ۱۴۰۲ به ۲۴ میلیارد دلار رسیده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته بیش از ۴۲ درصد افت کرده؛ حتی این رقم کمترین میزان صادرات در ۳ سال اخیر است. همچنین بنا به اعلام کمیسیون توسعه تجارت خانه صمت در ۶ ماه نخست امسال، ۳۶ میلیون و ۹۸۲ هزار و ۶۹۲ تن کالا به ارزش ۲۱ میلیارد و ۷۳۶ میلیون و ۸۳۴ هزار و ۱۰۶ دلار بین ایران و ۱۱ کشور عضو سازمان همکاری‌های شانگهای مبادله شد. البته به‌عقیده کارشناسان این رقم پیش از عضویت در سازمان همکاری‌های شانگهای نیز به‌دست آمده و نمی‌توان آن را پیشرفتی به‌دلیل عضویت در این نهاد بین‌المللی دانست.

گفتنی است در ۶ ماه نخست سال ۱۴۰۱ نیز ۲۴ میلیارد و ۲۵۱ میلیون دلار صادرات داشتیم و در پایان سال با حدود ۵۳ میلیارد دلار صادرات رکورد صادرات کشور شکسته شد.

در سال ۱۴۰۰ نیز نزدیک ۱۲۳ میلیون تن کالا به ارزش ۴۹ میلیارد دلار از کشور صادر شد. در سال ۱۳۹۹ هم نزدیک ۱۱۲ میلیون تن کالا به ارزش ۳۴ میلیارد و ۲۵۶ میلیون دلار از کشور صادر شد. مقایسه آمارها از سال ۹۹ تا ۶ ماه ابتدایی ۱۴۰۲ نشان‌دهنده رشد آهسته در حوزه صادرات است که البته بخشی از آن می‌تواند به‌دلیل افزایش نرخ ارز باشد. اما سوال این است که چرا طی سال‌هایی که گذشت نتوانستیم آن‌طور که باید شاهد توسعه صادرات باشیم؟

در این زمینه نباید تولید را نادیده گرفت. صادرات بدون توجه به تولید یا به‌عبارت دقیق‌تر بدون خلق ارزش افزوده بیشتر یعنی خام‌فروشی و فروش منابع نسل‌های آتی به‌بهای ناچیز در بازارهای جهانی. این نوع صادرات گرچه منافع کوتاه‌مدتی را نصیب کشور می‌کند، اما در بلندمدت به زیان کشور تمام خواهد شد.

البته به‌عقیده کارشناسان تا زمانی که چالش عضویت ایران در FATF حل نشود، دستیابی به اهداف صادراتی ممکن نیست، اما مسئله فقط تحریم پولی و بانکی نیست، بلکه نبود زیرساخت‌های مناسب یکی از دلایل مهم کاهش آمار صادرات است.

بانک مرکزی و دخالت در تجارت

جمشید نفر، دبیرکل کنفدراسیون صادرات ایران با اشاره به هدف‌گذاری ۶۰ میلیارد دلاری برای صادرات ۱۴۰۲ به صمت گفت: با اینکه ۶۰ میلیارد دلار رقم پیش‌پاافتاده‌ای برای صادرات است و کشور ظرفیت‌های صادراتی بیش از این ارقام دارد، متاسفانه چشم‌انداز مثبتی در حوزه صادرات نمی‌بینیم.

در مجموع نباید امیدی به افزایش میزان صادرات داشت و بی‌شک با گذر زمان مشکلات بیشتر خواهد شد.

این در حالی است که کشوری مانند ویتنام که مشکلات بسیاری با امریکا دارد، حدود ۹۷ میلیارد دلار صادرات به این کشور دارد.

وی در بیان چالش‌های موجود در مسیر صادرات اظهار کرد: مهم‌ترین مشکل صادرکنندگان مربوط به تفاوت نرخ ارز در بازار آزاد و نیمایی است. چندنرخی بودن ارز، صادرکننده را با مشکل مواجه می‌کند، چراکه صادرکننده ارز را برمی‌گرداند اما باید آن را با قیمتی پایین‌تر از نرخ بازار در سامانه نیما عرضه کند. موضوع دیگر اصرار بانک مرکزی بر پیمان‌سپاری ارزی که برای بسیاری از کالاها امکان‌پذیر نیست.

▣ صادرات، مهم‌ترین رکن اقتصاد

نفر با تاکید بر اهمیت صادرات در توسعه کشور گفت: در همه کشورها به‌ویژه کشورهای توسعه‌یافته، صادرات مهم‌ترین رکن اقتصاد است، اما متاسفانه ما هنوز بعد از ۴ دهه به قدرت صادرات پی نبرده و کشور را تبدیل به یک کشور صادراتی نکرده‌ایم. بر همین اساس هیچ‌گاه به‌طور اساسی با حضور فعالان این حوزه چالش‌های صادرات بررسی نشده است.

▣ بندهایی که بر پای تجارت است

دبیرکل کنفدراسیون صادرات ایران در بیان راهکارهایی برای بهبود وضعیت فعلی اظهار کرد: باید محیط صادرات امن و مشکلات از مسیر صادرکنندگان برداشته شود. همچنین با گوش بسته مسئولان به روی حرف‌های منطقی صادرکنندگان و صدور بخشنامه‌هایی غیرکارشناسی نمی‌توان آینده خوبی را برای تجارت متصور بود. در مجموع راه رهایی از وضعیت بد اقتصادی آشتی با دنیا و لغو تحریم‌ها است. باید مقررات بین‌المللی را بپذیریم تا آزاد شویم؛ موارد فوق چون بندهایی به دست‌وپای تجارت بسته شده‌اند.

▣ ظرفیت‌های خوب ایران

نفر ضمن تاکید بر ظرفیت‌های خوب ایران برای صادرات، افزود: ایران به‌راحتی می‌تواند با کشورهای مختلف رقابت کند. اگر دولت می‌خواهد صادرات را به سمت صادرات کالاهای با ارزش افزوده ببرد، ابتدا باید از خود صادرات حمایت کند. دولت باید برای صادرات ارزش قائل باشد و موانع را رفع و بعد از صادرات کالا با ارزش افزوده بالا حمایت کند. همچنین در شرایط تحریم باید از تولیدکنندگان، به‌ویژه بخش خصوصی واقعی حمایت کرد تا شاهد کاهش صادرات نباشیم.

برای مثال صادرات پسته با مشکلات زیادی که وجود دارد و رقیب بزرگی مانند امریکا در سال جاری لطمه بزرگی خواهد خورد که متاسفانه گوش شنوایی نیست و در مواقع نادری که هشدارها شنیده می‌شود بانک مرکزی توجهی به موضوع ندارد.

▣ روند اشتباه همیشگی

دبیرکل کنفدراسیون صادرات ایران با انتقاد از روند در پیش‌گرفته شده ازسوی بانک مرکزی اظهار کرد: مشکل اساسی این است که بانک مرکزی در حال حاضر در مقررات تجاری کشور دخالت می‌کند. این در حالی است که بارها متوجه اشتباه‌بودن مسیرهای تعیین‌شده ازسوی بانک مرکزی و نتیجه‌بخش نبودن آنها شده‌ایم. متاسفانه زمانی که رئیس بانک مرکزی تغییر می‌کند هم دوباره مسیر مانند گذشته است و روند هیچ تغییری نمی‌کند.

با گوش بسته مسئولان به روی حرف‌های منطقی صادرکنندگان و صدور بخشنامه‌هایی غیرکارشناسی نمی‌توان آینده خوبی را برای تجارت متصور بود

صادرات باید بیش از ۲۵۰ میلیارد دلار باشد

پیمان مولوی، کارشناس اقتصاد با اشاره به هدف‌گذاری ۶۰ میلیارد دلاری برای صادرات ۱۴۰۲ به صمت گفت: روی کاغذ هر هدفی تحقق‌پذیر است، چراکه هیچ اطلاعاتی از واقعیت‌های محیط وجود ندارد. متاسفانه سال‌هاست که در اتاق‌های دربسته برای تاجر تصمیم‌گیری و اعداد و ارقامی دور از واقعیت اعلام می‌شود. در نتیجه یک اختلاف فاحش بین ارقام هدف‌گذاری شده و میزان تحقق آنها ایجاد می‌شود. در کل تعیین و انتظار تحقق ارقام بالا در بخش صادرات خیال‌پردازی است.

وی با اشاره به میزان صادرات کشورهای همسایه اظهار کرد: کافی است صادرات ایران را با صادرات کشورهایی مانند ترکیه مقایسه کنید که در نهایت شاهد ارقامی بسیار کمتر از میزان صادرات ترکیه باوجود چندین برابر منابع خواهیم بود و متاسفانه دستیابی به ارقامی حتی نزدیک به صادرات ترکیه نیز برای ما شدنی نیست. متاسفانه بخش بسیار کوچکی از اهداف تعیین‌شده برای کشوری با ظرفیت زیاد محقق می‌شود؛ این در حالی است که باتوجه به منابع موجود صادرات ما باید بیش از ۲۵۰ میلیارد دلار باشد.

▣ تصمیم‌گیری پشت درهای بسته

این کارشناس اقتصاد با انتقاد از روند در پیش‌گرفته‌شده ازسوی بانک مرکزی اظهار کرد: متاسفانه بانک مرکزی و وزارت صمت با سیاست‌گذاری‌های غلط موانع بسیاری را در مسیر تجارت ایجاد کردند؛ به‌گونه‌ای که نحوه تخصیص ارز ازسوی بانک مرکزی همیشه موجب خلل در صادرات شده است. به‌عنوان مثال به‌واسطه نوع تخصیص ارز، ایران از صادرکننده شیرخشک به واردکننده این محصول تبدیل شد. بهتر است به‌جای تصمیم‌گیری پشت درهای بسته از اتاق بازرگانی و بخش خصوصی مشاوره و کمک فکری گرفته شود تا شاهد روند بهتری باشیم.

این کارشناس اقتصاد با بیان اینکه نباید صادرات را از واردات جدا کرد، افزود: صادرات با تولیدات حاصل از مواد اولیه وارداتی صورت می‌گیرد؛ پس صادرات و واردات کاملا به هم مربوط است؛ در نتیجه باید از عنوان تجارت استفاده کرد.

▣ عضویت‌های بی‌اثر

مولوی درباره تاثیر عضویت ایران در سازمان همکاری‌های شانگهای و بریکس بر صادرات اظهار کرد: عضویت در گروه‌های مختلف مانند سازمان همکاری‌های شانگهای و بریکس هیچ تاثیری بر بهبود وضعیت تجارت ندارد و تنها به تهاتر کمک خواهد کرد. ایران با پیوستن به پیمان شانگهای، نمی‌تواند منافع اقتصادی خاصی را برداشت کند. راه‌حل عبور از مشکلات این است که ایران یک کشور بدون تحریم، بدون فشارهای بین‌المللی و هرگونه قطع دسترسی بانکی باشد تا بتواند فعالیت اقتصادی داشته باشد، اما اکنون به‌دلیل تحریم‌های موجود و عدم پذیرش FATF منافع اقتصادی چشمگیری برای ایران وجود ندارد. در واقع عضویت دائم ایران در پیمان همکاری‌های شانگهای موجب خروج خودکار ایران از لیست سیاه FATF نخواهد شد. در حال حاضر ایران تعاملات اقتصادی را به‌صورت دوطرفه و بدون U-turn، با هزینه بسیار بالا انجام می‌دهد، اما عضویت در سازمان شانگهای موجب نمی‌شود ایران عضو پیمان‌های بین‌المللی دیگر مانند FATF شود، زیرا این دو ارتباطی با هم ندارند. ایران نباید عضویت در FATF را معطل نگه می‌داشت تا در لیست سیاه این معاهده قرار نگیرد.

▣ نقش تولید در ارتقای صادرات

این کارشناس اقتصاد با اشاره به نقش تولید در بهبود صادرات نیز بیان کرد: رشد صادرات در هر کشوری با رشد تولید آن کشور ارتباط مستقیمی دارد. هر اندازه تولید بیشتری صورت گیرد، به همان نسبت، امکان صادرات بیشتری نیز فراهم خواهد شد. برای مثال کشوری مانند چین در دهه ۸۰ میلادی ابتدا نهضت رشد تولید را آغاز کرد و در ادامه توانست حاکم بازارهای صادراتی در جهان شود، اما ایران نه‌تنها سرمایه‌گذاری خارجی مناسبی در تولید ندارد، بلکه ظرفیت‌های داخلی سرمایه‌گذاری نیز به‌جای پروژه‌های مولد، در بازارهای واسطه‌ای صرف می‌شود.

متاسفانه بانک مرکزی و وزارت صمت با سیاست‌گذاری‌های غلط موانع بسیاری را در مسیر تجارت ایجاد کردند

سخن پایانی

صادرات می‌تواند راهی برای بهبود اوضاع اقتصادی باشد؛ با این حال شاهد کاستی‌هایی در این بخش هستیم که رفع آنها با راهکارهای کارشناسی ممکن است.

البته باید پذیرفت که تحریم عاملی مهم در کاهش صادرات است، اما مشکلات داخلی هم درد کهنه‌ای است که سال‌هاست خود را زیر سایه تحریم پنهان کرده و روز به روز نیز دامنه‌اش را گسترش می‌دهد. همچنین نباید از نقش پررنگ بانک مرکزی در این مسیر پرپیچ‌وخم گذشت. در نهایت اینکه تحقق بیش از ۶۰ میلیارد دلار صادرات در سال ۱۴۰۲ نیز دور از انتظار نیست؛ البته با کمی تغییر رویه!

صمت وضعیت بازار ملک در نیمه دوم سال را بررسی کرد

مسکن گرفتار سراب ساماندهی

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

پیش‌بینی نرخ مسکن همیشه یکی از جذاب‌ترین و جالب‌ترین پیش‌بینی‌ها در حوزه اقتصادی بوده است. در واقع، افراد زیادی تمایل دارند که بتوانند از قبل نرخ مسکن را پیش‌بینی کنند. معمولا هدف قشرهای مختلف مردم از خریدوفروش در بازار مسکن، تلفیقی از رفع نیاز و سرمایه‌گذاری است. مسکن، از جمله بازارهای جذابی است که توانسته طی سال‌های گذشته بخش اعظمی از سرمایه افراد را به خود جذب کند.

فعالان بازار مسکن معتقدند که متوسط هر مترمربع آپارتمان در تهران به کانال ۸۰ میلیون تومان رسیده و رشد اندکی را نسبت به ماه‌های گذشته تجربه کرده است. به‌نظر آنها، در چندماهه اخیر بازار مسکن نوسانات اندکی داشته، هرچند به‌دلیل حبس آمارهای رسمی در حوزه بازار مسکن، تخمین نرخ دقیق دشوار است.

به‌اعتقاد آنها، نوسانات اندک نرخ در بازار مسکن این پیام را می‌دهد که معاملات کم‌رونق شده است. افزایش نرخ مسکن به‌اندازه‌ای است که خریداران، توان خرید مسکن را ندارند و بسیاری از عرضه‌کنندگان نیز، حاضر به فروش مسکن به قیمت‌های پایین‌تر نیستند، زیرا برای تبدیل آن به دارایی‌های دیگر به مشکل برمی‌خورند. فعالان بازار مسکن به ثبات قیمت‌ها در ماه‌های آینده هم امیدوار نیستند و معتقدند روند نرخ مسکن همچنان در ماه‌های آینده افزایشی خواهد بود. صمت در این گزارش، آینده بازار مسکن را در ۶ ماه دوم سال ۱۴۰۲ از نگاه کارشناسان بررسی کرده است.

بازار مسکن همچنان در رکود

در پی کاهش معاملات و ثبات نسبی قیمت‌ها در بازار مسکن که از خرداد ایجاد شده، قیمت‌های اعلامی نیز در مسیر کاهش تدریجی به‌سر می‌برد و نرخ مصالح ساختمانی نیز با افت مواجه شده است. بازار مسکن در هفته اخیر همچنان در جاده رکود ایست کرده؛ اتفاقی که از چند عامل شامل ثبات نرخ ارز، خبرهای مثبت درباره آزادسازی دارایی‌های بلوکه‌شده ایران، کاهش نرخ مصالح ساختمانی و ثبات بازارهای موازی نشات می‌گیرد. آن‌طور که واسطه‌های ملکی می‌گویند قیمت‌های اعلامی از سوی مالکان روند کاهشی نشان می‌دهد. حتی در مواردی که سازندگان حاضر به فروش واحدهای نوساز خود با تخفیف زیادی هستند، کسی اقدام به خرید نمی‌کند. به‌نظر می‌رسد فعالان و سرمایه‌گذاران بازار مسکن در انتظار محرک‌های اثرگذار بر این بازار هستند تا وارد بازار شوند. در حالی که متغیرهای فعلی عمدتا پالس منفی به بازار ملک می‌دهد.

گرچه سوددهی بالای مسکن در چندساله اخیر به خروج بازار مسکن از حالت مصرفی دامن زده، اما در طول زمان تمایل افراد نسبت به سرمایه‌گذاری در این بازار، با فراز و فرود همراه بوده است. وضعیت اقتصادی، مقدار درآمد، حجم ساخت‌وساز، نرخ تورم و نرخ دلار به همراه مسائل دیگر، بر رکود و رونق بازار مسکن تاثیر می‌گذارد. از این‌رو، مردم مشتاق هستند تا درباره پیش‌بینی نرخ مسکن در ماه‌های آینده بیشتر بدانند تا بهتر بتوانند برای پول و سرمایه خود برنامه‌ریزی کنند. برای آنکه دید بهتری از بازار مسکن داشته باشیم، باید با جوانب مختلف این بخش آشنایی پیدا کنیم.

البته کارشناسان و متخصصان زیادی اذعان دارند که هنوز آثار افزایش نرخ دلار و تورم ناشی از آن به مسکن نرسیده است. هیچ قطعیتی درباره پیش‌بینی نرخ کالا و همچنین دیگر عناصر اقتصادی وجود ندارد. کارشناسان و متخصصان تلاش می‌کنند با بررسی آیتم‌ها و فاکتورهای مهم و تاثیرگذار بر نرخ مسکن، بتوانند یک پیش‌بینی حدودی از افزایش و کاهش نرخ آن داشته باشند. در شرایط فعلی باتوجه به ریسک‌های مختلفی که در اقتصاد حاکم است، پیش‌بینی، کار دشواری است، اما آن چیزی که می‌شود پیش‌بینی کرد، این است که بازار مسکن می‌تواند در حدود نرخ تورم عمومی حالا کمی کمتر یا کمی بیشتر حرکت کند و اگر با ریزش بیشتر نرخ ارز مواجه شویم، قطعا بازار هم از نظر تعداد معاملات و هم از نظر قیمت‌ها به رکود خواهد رفت.

مجلس اسب خود را زین کرد

محمدحسن آصفری، نماینده مجلس شورای اسلامی درباره شرایط بازار مسکن به صمت گفت: در هر صورت، بهای سنگین خانه، این روزها نارضایتی‌های زیادی را ایجاد کرده است و اقشار کم‌درآمد در شرایط بدی به‌سرمی‌برند. هر طرح موثری که بتواند ذره‌ای از مشکلات اساسی مردم را مرتفع کند، موردحمایت و تایید ما است. نمایندگان مجلس به طرح‌های حائزاهمیت و کاربردی برای رفع دلنگرانی‌های مردم در بخش مسکن عنایت ویژه‌ای دارند و از آن استقبال می‌کنند.

وی در ارتباط با به طول انجامیدن نهضت ملی مسکن و موضع مجلس در این رابطه بیان کرد: مجلس قصد دارد تا از بعد نظارتی، فشار لازم را به دولت وارد کند تا این طرح به سرانجام مطلوبی منتهی شود. تسریع در پیشبرد این طرح و اتمام ساخت این خانه‌ها، باید در اولویت برنامه‌های دولت باشد. تکمیل طرح مسکن ملی به‌کندی پیش می‌رود و پیمانکاران، دیگر توانی برای ادامه کار ندارند. مشکلات زیادی در این پروژه مهم وجود دارد که دولت برای حل آنها هیچ اقدامی نمی‌کند و این مسئله موجب حیرت من و بسیاری از نمایندگان دیگر شده است.

■ برخی پیمانکاران باید کنار بروند

نماینده مردم اراک در مجلس تصریح کرد: طبق برخی آمار موثق، مردم مبلغ قابل‌توجهی را در طرح نهضت ملی مسکن واریز کردند و طی ۱۵ ماه گذشته هیچ‌گونه پیشرفتی حاصل نشده که این موضوع، گلایه‌مندی‌ها و اعتراضات فراوانی را به‌وجود آورده است. میزان پیشرفت ساخت این خانه‌ها در طول یک سال گذشته، تنها ۳۰ درصد گزارش شده که این آمار و ارقام به‌واقع نگران‌کننده است. دولت باید هرچه سریع‌تر به این جریان ورود کند و موانع موجود را از سر راه بردارد.

آصفری در ادامه خاطرنشان کرد: کنار گذاشتن پیمانکاران ناتوان در تکمیل فرآیند مذکور، کمترین کاری است که قوه مجریه در این زمینه می‌تواند انجام دهد. استانداران نیز باید بعد نظارتی خود را افزایش دهند و با برگزاری جلسات فوری، مانع از متضرر شدن مردم کشورمان شوند. به‌طول انجامیدن ساخت خانه‌های نهضت ملی، باعث افزایش نرخ خواهد شد و در این‌باره هیچ‌گونه تردیدی وجود ندارد. اجاره‌نشین‌ها به‌خاطر صرف هزینه و سرمایه‌گذاری‌های اخیر، به‌شدت زیان دیده‌اند و حالا هم هیچ‌کسی پاسخگوی این عزیزان نیست.

■ وضعیت امیدبخشی در بخش معاملات مسکن دیده نمی‌شود

او درباره وضعیت بازار مسکن در نیمه دوم سال عنوان کرد: در حال حاضر، بازار مسکن در یک رکود تورمی قرار دارد و وضعیت خوب و امیدبخشی در بخش معاملات دیده نمی‌شود. این رکود می‌تواند در آینده نزدیک منجر به افزایش بهای مسکن شود و از همین‌رو دولت باید برنامه‌ریزی جدی و اصولی برای جلوگیری از این رخداد داشته باشد.

مردم دیگر توان تحمل رشد نرخ در بازار مسکن را ندارند و ما نیز در مجلس به‌خوبی نسبت به این موضوع مطلع هستیم.

نماینده مجلس شورای اسلامی در ادامه مطرح کرد: مردم ما طی سال‌های اخیر فشار زیادی را از بابت قیمت‌های گزاف در بازار مسکن متحمل شده‌اند. امیدوارم که در اسرع‌وقت، راهکاری برای این معضل اندیشیده شود و با تکمیل طرح نهضت ملی، قدری از مشکلات موجود کاهش پیدا کند.

نایب رئیس دوم کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها در پایان اضافه کرد: دولت در این مسیر می‌تواند با بهره‌گیری از سیاست‌های تشویقی، رایگان‌سازی نرخ زمین، اعطای وام‌ها و تسهیلات لازم، همکاری شهرداری در این زمینه و ساماندهی برخی سازمان‌های مهم، به یاری مردم بیاید و بخشی از دلمشغولی‌های آنها را از بین ببرد. در نظرگیری سیاست‌های حمایتی برای شهرداری، در این راه می‌تواند بسیار مثمرثمر واقع شود و مردم در کوتاه‌مدت نتیجه آن را با تمام وجود حس کنند.

شهرداری‌ها حق دریافت هزینه‌های سنگین از مردم بابت پروانه ساخت را ندارند و دولت در رابطه با این موضوع، باید دقیق و جدی عمل کند.

طرح مسکن ملی به‌کندی پیش می‌رود و پیمانکاران، دیگر توانی برای ادامه کار ندارند

حکمرانی رکود در بازار ملک

محمد علیزاده، کارشناس بازار مسکن به صمت گفت: در شرایط حاضر، زمانی که نرخ دلار بالا می‌رود، نرخ مسکن با افزایش مواجه می‌شود؛ به‌این دلیل که ارزش آن براساس ارز داخلی حساب می‌شود. این شرایط باعث شده است تا بازار مسکن در ناپایدارترین شرایط خود باشد. علاوه بر اینها، رشد وضعیت رکودی در بازار، تمایل به خرید مسکن در میان اقشار مختلف را کاهش داده و به‌عبارت‌دیگر، نرخ‌ها در بازار مسکن، به قیمت‌های ناپایدار بدل شده است. بازار مسکن بازاری است که براساس عرف جامعه، همیشه قیمتی در بازارهای دارایی نظیر بازار ارز را به خود اختصاص می‌دهد.

■ خبری از اقدام ویژه‌ای برای خانه‌دار شدن نیست

وی در ادامه افزود: در رابطه با طرح دولتی مسکن از همان ابتدا گفته می‌شد که باتوجه به اینکه بیش از نیمی از هزینه خانوار صرف مسکن می‌شود، زمین رایگان توسط دولت به مردم داده شود تا در این زمین‌ها ساخت‌وساز کنند. در ابتدا مردم فکر می‌کردند که با طرح نهضت ملی مسکن، صاحب خانه می‌شوند، اما با مشخص شدن جزئیات آن، متوجه شدند که مهمان جیب خودشان هستند و خبری از اقدام ویژه‌ای برای خانه‌دار شدن، در این طرح نیست.

او با بیان اینکه در ابتدای ثبت‌نام برای خانه‌دار شدن، پرسش رایج این بود که هزینه یک واحد مسکونی در طرح نهضت ملی چقدر خواهد بود؛ افزود: در این‌باره مشخص شد که با ثبت‌نام و پس از تایید شرایط متقاضیان برای دریافت مسکن ملی، باید با پیشرفت فیزیکی کار، مرحله‌به‌مرحله هزینه آن را واریز کنند تا کار پیش رود، پس حتی هزینه آن‌هم مشخص نبوده است.

این کارشناس بیان کرد: به‌نظر می‌رسد دولت باید درباره این خانه‌ها را در دست بگیرند. به‌تازگی هزینه‌های ساخت مسکن بسیار افزایش یافته و باعث شده است سازنده رغبتی برای ساخت نداشته باشد. به‌نظر می‌رسد سرمایه‌گذار با قیمت‌هایی که در مصالح ساختمانی وجود دارد، اقدام به ساخت نکند، به این دلیل که آنها نمی‌توانند با کیفیت پایین خانه به‌دست مردم بسپارند.

احتمال دارد در ۶ ماه دوم امسال، باز هم جهش نرخ مسکن را تجربه کنیم که این موضوع در اجاره مسکن هم تاثیرگذار خواهد بود. در گذشته، قراردادهای اجاره، ۲ ساله و بیشتر هم منعقد می‌شد، اما به‌تازگی این اتفاق رخ نمی‌دهد و مالکان تنها یک سال با مستاجر قرارداد می‌بندند، زیرا در هر سال شاهد افزایش نرخ اجاره‌ها هستیم.

وظیفه دولت، خانه‌دار کردن قشر متوسط جامعه در راستای ایجاد رفاه حداقلی است

سخن پایانی

اتفاقاتی که در طول سال‌های گذشته، بر هزینه خانه‌دار شدن در تهران و شهرهای دیگر تاثیر گذاشته، گاهی مطابق و گاهی نیز خلاف انتظارات پیش‌بینی نرخ مسکن بوده است. این مسئله ریسک‌پذیر بودن سرمایه‌گذاری در این بخش را تایید می‌کند.

شاید رشد قیمتی مسکن در چند سال گذشته، این باور را برای افراد به‌وجود آورده که هرگونه معامله در این بازار، کاملا به‌نفع سرمایه‌ها است. اگر چنین تصوری وجود داشته باشد و بدون داشتن تجربه، فردی بخواهد پول خود را به این بخش وارد کند، باید دست نگه دارد، چراکه این بازار عریض و طویل، قوانین چندان ساده‌ای هم ندارد. خریدوفروش مسکن در سال‌های پیش، به پیچیدگی زمان حال نبوده است؛ در واقع پیشرفت بازارهای موازی و تاثیرپذیری مسکن از آنها، پیچیده‌تر شدن روابط سیاسی و گردش پول در معاملات، به‌مرور بر تعداد متغیرهای موثر بر پیش‌بینی نرخ مسکن افزوده است.

یادداشت

ساماندهی مسکن نیازمند اصلاحات

حسین قلی‌زاده
کارشناس بازار مسکن

در طول زمان، افزایش روزافزون جمعیت و توسعه شهرنشینی به گسترش فعالیت ساختمانی منجر شد. تا جایی که بخش مهمی از اشتغال کشور به این صنعت معطوف شد و به‌عنوان یک بازار فعال، بخش اعظمی از سرمایه به این بخش راه پیدا کرد؛ اتفاقاتی که در طول سال‌های گذشته بر هزینه خانه‌دار شدن در تهران و شهرهای دیگر تاثیر گذاشته، گاهی مطابق و گاهی نیز خلاف انتظارات پیش‌بینی نرخ مسکن بوده است.

شهریور هر سال به‌عنوان آخرین ماه فصل تابستان، اوج تحرکات در بازار مسکن است و قیمت‌ها معمولا در این ماه افزایش می‌یابد، اما در فاصله دوماهه از این زمان، افزایش رکود بخش مسکن ادامه یافته و بازار را با یک سکته طولانی مواجه کرده است. از سوی دیگر، تورم همچنان رشد نسبی خود را دارد و خبری هم از کاهش قیمت‌ها نیست.

مسکن در تابستان سال قبل با تورم همراه بود، اما به این شدت رکود نداشت. رکود بازار مسکن بر نرخ اجاره نیز موثر بوده و موجب افزایش نسبی نرخ اجاره‌ها شده است.

البته این مورد نیاز به پیش‌بینی خاصی نداشت، زیرا زمانی که بازار خریدوفروش کساد می‌شود، بازار اجاره جان می‌گیرد و اجاره‌ها افزایش پیدا می‌کند.

کاهش نرخ و تخفیفی که برخی از مالکان برای فروش ملک خود در نظر گرفته‌اند، ارتباطی به توقف تورم بخش مسکن ندارد؛ بلکه رکود حاکم بر بازار باعث شده است تا افرادی که برای فروش عجله دارند، مجبور به تخفیف ۱۰ تا ۲۵ درصدی برای فروش شوند. از طرفی، چنین تخفیف‌هایی برای خانه‌های کوچک‌متراژ و در مناطق جنوب شهر نیست، بلکه به واحدهایی تعلق دارد که ارزش زیادی دارند و از متراژ بالایی برخوردار هستند.

اکنون تقاضا برای خرید ملک به‌شدت کاهش پیدا کرده و قدرت خرید بخش زیادی از مردم، جوابگوی هزینه‌های این بخش نیست.

مسکن به‌عنوان یک نمونه از سبد خدمات ضروری خانوار موردبررسی قرار می‌گیرد. در نتیجه، بازار مسکن در بخش خریدوفروش دچار یک رکود سنگین شده است و جامعه تحمل قیمت‌های بیش از این را ندارد.

راه‌حل مهم برای ساماندهی بازار مسکن این است که دولت به‌جای اینکه بر موضوع ساخت مسکن برای اقشار هدف تمرکز کند و کلی هزینه برای اجرایی شدن این موضوع اختصاص دهد، طرح اجاره‌نشینی بلندمدت را ایجاد کند؛ چراکه در حال حاضر کلید حل مشکل مسکن، عرضه نیست، زیرا طبق آمارهای منتشرشده، تعداد زیادی از واحدهای خالی در کشور شناسایی شده‌اند که تقاضای موجود را در حد زیادی جوابگو هستند.

موضوع عرضه مسکن ممکن است در بلندمدت و باتوجه به رشد جمعیت در سال‌های آینده ضرورت داشته باشد، اما در وضعیت فعلی، آن چیزی که اهمیت دارد، بحث تقاضا برای این بازار حیاتی است.

از طرف دیگر، باید تولید را با اعطای تسهیلات بانکی افزایش دهیم، اما این موضوع نیز با کارشکنی روبه‌رو شده است.

در بحث مشارکت در ساخت نیز تاکید می‌شود که از سرمایه بخش خصوصی استفاده کنیم، اما این موضوع هم تاکنون به‌کندی پیش رفته،در واقع اینها مشکلات اساسی بخش مسکن بوده که خیلی نگران‌کننده است.

حوزه سیاست‌های خرد و کلان بخش مسکن نیاز به اصلاحات بسیار دارد. هزینه تولید مسکن در ایران به‌هیچ‌عنوان اقتصادی نیست، این امر باعث می‌شود بهای تمام‌شده مسکن به‌صرفه و اقتصادی نباشد، بنابراین محصول نهایی که همان خانه باشد، گران درمی‌آید، این در حالی است که باید از فناوری‌های نوین در ساخت مسکن استفاده شود تا بهای تمام‌شده کاهش یابد. در غیر این صورت، نمی‌توان بهای ملک را متعادل کرد.

شاید رشد قیمتی مسکن در چند سال گذشته، این باور را برای افراد به‌وجود آورده که هرگونه معامله در این بازار، کاملا به‌نفع سرمایه‌هاست. اگر چنین تصوری وجود داشته باشد و بدون داشتن تجربه، فردی بخواهد پول خود را به این بخش وارد کند، باید دست نگه دارد، چراکه این بازار عریض و طویل، قوانین چندان ساده‌ای هم ندارد. خریدوفروش مسکن در سال‌های پیش، به پیچیدگی زمان حال نبوده است؛ در واقع پیشرفت بازارهای موازی و تاثیرپذیری مسکن از آنها، پیچیده‌تر شدن روابط سیاسی و گردش پول در معاملات، به‌مرور بر تعداد متغیرهای موثر بر پیش‌بینی نرخ مسکن افزوده است.

دولت باید تقاضای بازار مسکن را به‌سمتی ببرد که حمایت‌های هدفمند برای اجاره‌داری حرفه‌ای، جای ساخت مسکن را بگیرد.

ارائه نسخه‌های تکراری و بی‌اثر آینده، بازار مسکن را با خطر بیشتری مواجه می‌کند؛ اتفاقی که هر ساله تکرار می‌شود و بازار مسکن را با رکود یا با تورم غیرقابل‌کنترل روبه‌رو می‌کند.

اقدامات ایران در بازطراحی تجارت انرژی مثبت است

موتور محرک اقتصاد روشن شد

محمد انوشه‌ئی: خنثی‌سازی تحریم‌ها یکی از موضوعات موردپیگیری دولت سیزدهم بوده و یکی از مشکلاتی کـه بخش حکمرانی دیپلماسـی ایران دارد، این اسـت که با فرض رفع تحریم‌هـا، می‌خواهند همه امور را پیش ببرند. مشـکلی که ایجاد می‌شود، این اسـت؛ زمانی که با تحریم مواجه می‌شویم، سازکار واحدی برای برخورد با آن نداریم.

این سـازکار به‌ویژه در حوزه انرژی که بیشـترین تحریم‌ها روی آن اعمال شـد، تغییراتـی جدی کرد. دولت سـیزدهم روی بحث بازارسـازی به‌جای بازارهای سنتی در دسترس، متمرکز شـد، فرق بازارسازی با بازاریابی سنتی این است که تقاضای جدید در بازار به‌وجود می‌آید، به‌ویژه این موضوع در بحث نفت بسیار اثرگذار است.

عامل موثر در تحقق رشد ۸درصدی

علیرضـا ورناصـری، عضـو کمیسـیون انرژی مجلس شورای اسـلامی، درباره رشد ۸ درصدی اقتصادی کشور در بهار ۱۴۰۲ و تاثیر بسـزای تجارت نفت و گاز در این رشد اقتصـادی گفت: به‌تازگی بانک مرکزی ایران و مرکز آمار رشد اقتصادی فصل بهار ۱۴۰۲ را منتشر کردند که طی آن رشد اقتصادی با احتساب نفت در بهار امسال ۷.۹ درصد بوده اسـت. در حالی که رشد اقتصادی در این بازه زمانی بدون احتساب نفت، ۶.۱ درصد برآورد می‌شود.

به‌گزارش مهر، دولت سـیزدهم راهی را در زمینـه بازطراحی تجارت انرژی در حـوزه نفـت و گاز در پیش گرفته که مزیت‌های زیادی برای ما در داخل و خارج از کشـور داشته اسـت. ایران با پیگیری سیاست خنثی‌سازی حداکثری تحریم‌های حوزه تجارت نفت و گاز توانسـته است با رویکرد نوین و بازطراحی اساسـی در سیاسـت‌های تجارت انرژی خـود به بازارهای جدیـد و غیرقابل تحریمی برسد. ایران با تکیه بر ظرفیت شرکت‌های نفتی دانش‌بنیان، علاوه بر صـادرات خدمات و تجهیزات در حوزه پالایشـگاه‌های ایران، نفت خام خود را نیز به این پالایشـگاه‌های نوسازی‌شـده صادر کرده و تجارت نفت خام خود را گسـترش داد. دولت و وزارت نفت متفاوت از قبل وارد شدند و توفیقات خوبی در بخش تجارت نفت و گاز داشتند.

عضو کمیسـیون انرژی مجلس ادامه داد: این اقدام از سال گذشته در حوزه داخل هم شروع شده که گام بزرگی بوده است و باعث توسعه صنعت و سبب می‌شـود سرمایه‌های سـرگردان حوزه صنعت هم در این حوزه سرمایه‌گذاری شوند.

اقتصاد کشور همچنان به نفت وابسته است

علی حتمی، کارشـناس انرژی با اشـاره به اینکه ایران به‌صورت خدادادی از منابـع غنـی انرژی بهره‌مند بوده و قدمت صنعت نفت در کشـور ما به بیش از ۱۰۰ سـال می‌رسد، گفت: تاکنون در اسـتفاده از این منابع در راستای تولید قدرت ملی و تضمین منافع نسل‌های فعلی و آینده به‌درستی استفاده کنیم.

به‌گـزارش مهـر، وی درباره چالش‌ها و مسـائل روز کشـور در حوزه انرژی گفت: کشـور نروژ با اینکه دارای منابع نفتی در آب‌های ژرف و با هزینه تولید بالا اسـت، دارای صندوقی ۱/۴ تریلیون دلاری اسـت که نه‌تنها آسایش نسل فعلی، بلکه نسل‌های آتی را نیز تامین و تضمین می‌کند. علی حتمی ادامه داد: این کشـور با حمایت صحیح از شـرکت‌های داخلی خود، بیش از ۱۰۰ شرکت معتبر بین‌المللی در حوزه بالادسـتی نفتی ایجاد کرده اسـت که هم صنایع نفتی خود را پشتیبانی می‌کند و هم در عرصه رقابت‌های جهانی عرض‌اندام و منشأ صادرات خدمات مهندسی و ورود ارز به کشورشان را فراهم می‌کند. این کارشناس حوزه انرژی تاکید می‌کند: متاسفانه در کشور ما، همواره دولت‌های مختلف آخرین راه تامین مالی پروژه‌های ملی را اسـتقراض از صندوق توسعه ملی یافته‌اند و نتیجه آن، این شـده که بیش از ۱۰۰میلیارد دلار دیون دولت به صندوق ایجاد شده است.

نگاهی به روند جهانی انرژی

وی در پاسـخ به این پرسـش که به‌نظر شـما نباید از عایدی منابع نفتی در بودجه جاری کشور استفاده شود؟ گفت: در کمال موضوع و حالت ایده‌آل بله؛ اما به هر حال در شـرایط فعلی، اقتصاد ما به نفت و درآمدهای نفتی وابسـته اسـت. نباید فراموش کنیم که در روند گذار جهانی انرژی در بهترین شـرایط، یک پنجره ۳۰ساله برای فروش نفت و یک پنجره ۵۰ساله برای فروش گاز در اختیار داریم؛ یعنی اگر تا سـال ۲۰۵۰ نفتی در مخازن نفتی ما وجود داشـته باشـد، چندان ارزشـی نخواهد داشـت. حتمی ادامه داد: کشورهای مشابه ما، مانند همین کشـورهای نفتی حوزه خلیج‌فارس، نرخ تخلیه مخازن خود را با این پنجره‌های زمانی منطبق کرده‌اند تا ثروت‌های زیرزمینی را به دارایی‌های در دسترس و روزمینی تبدیل کنند. متاسفانه هنوز در کشور ما برخی مسئولان با مباهات، از اینکه تا ۱۰۰ سال آینده نفت در اختیار داریم، سخن می‌گویند.

منابع نفت و گاز، تنها پیشران اقتصادی کشور

کارشـناس حوزه انرژی تاکید کرد: هم‌اکنون تنها پیشران اقتصادی کشور که سریع و با بازده لازم می‌تواند بهره‌برداری شود، منابع نفت و گاز است. اگر ما می‌توانسـتیم اقتصاد کشـور را مستقل از درآمدها و عایدی نفت و گاز اداره کنیم که حالت ایده‌آل قضیه بود؛ اما در شرایط فعلی، حداقل باید از این مسیر در راستای تقویت اقتصاد ملی استفاده ببریم. حتمی در پاسخ به این پرسش که از منابع نفت و گاز باید به‌عنوان کاتالیزور و موتور محرک اقتصادی کشور استفاده شود؟ گفت: بله. در حقیقت، کارکرد اقتصادی نفت و گاز برای ما نه‌تنها به‌عنوان یک نهاده تولید مطرح اسـت، بلکه به‌عنوان تامین‌کننده منابع لازم برای اجرای طرح‌های توسعه اقتصادی باید موردتوجه باشد.

چالش ناترازی انرژی ملی است

به‌گفته وی، متاسـفانه حتی در تامین انـرژی به‌عنوان یک نهاده تولید نیز در سال‌های اخیر دچار مشکل شده‌ایم. مسئله ناترازی گاز و برق و مشکلات تامین بنزین و گازوئیل زیبنده کشور ما نیست. در اینجا باید به این نکته توجه کنیم که مشـکل ناترازی گاز به چندین دلیل تنها مشـکل شرکت ملی گاز یا وزارت نفت نیست و مشکلی در سطح ملی است. کارشناس حوزه انرژی تصریح کرد: اولا بخش اعظم برق تولیدی کشور از نیروگاه‌های حرارتی تامین می‌شود که عمده خوراک آنها گاز طبیعی است. دوم اینکه گاز طبیعی به‌عنوان خوراک پتروشـیمی و تامین‌کننده صنایع فولاد و سیمان غیرقابل‌جایگزین و اقتصاد کشـور وابسته به این صنایع مادر است. بنابراین کمبود و ناترازی گاز طبیعی اثری جبران‌ناپذیر در رشد و توسعه اقتصادی کشور دارد. باتوجه به فرمایشات رهبـر معظـم انقلاب درباره برنامه هفتم و ابلاغ کلیات آن، ما باید در مسـیر رشد اقتصادی ۸ درصدی قرار بگیریم که نه‌تنها مستلزم رفع ناترازی گاز است، بلکه باید متناسـب با آن رشد نیز، منابع انرژی لازم تامین شـوند. حتمی در ادامه با ارائه راهکارهایی برای برون‌رفت از چالش‌های حـوزه انرژی گفت: مشـکلاتی که به آنها اشـاره شد، قدیمی، مزمن و از بخش‌های مختلف اقتصادی و سیاسـی کشور است. عناوین این مشـکلات به‌قـدری متعدد است که ارائه راهکار برای آنها نیاز به چندین و چند رساله مکتوب دارد.

لزوم بازنگری در حکمرانی منابع و مصارف انرژی

کارشناس حوزه نفت و گاز ادامه داد: بحث اصلی که می‌توانم در این مجال به آن اشـاره کنم، لزوم بازنگری در حکمرانی منابع و مصارف انرژی اسـت که این مقوله هم پیوند و وابسـتگی به سـایر شاخص‌های اقتصادی دارد. به این معنی که اگر صحبت از روش‌های قیمتی بهینه‌سازی مصرف به‌میان می‌آید، ۲ نکته را نباید فراموش کرد.

اول لـزوم اجـرای همزمـان سیاسـت‌های قیمتی در کنار سیاسـت‌های غیرقیمتی و دوم توجه به نرخ حقوق و دسـتمزد در مقایسـه با نرخ انرژی در کشـور اسـت. حتمی افزود: ما شاهد تجربه افزایش نرخ بنزین و فرآورده‌های نفتی در سال‌های گذشته بوده‌ایم؛ اما آیا این افزایش نرخ، موجب بهینه‌سازی مصرف در کشـور شـد؟ پاسخ کاملا روشن اسـت؛ اگر چنین بود، در شرایط موجود قرار نداشتیم.

وی در خاتمه خاطرنشان کرد: اگر این کار را به تغییر و اصلاح حکمرانی در حوزه اقتصادی و انرژی تعبیر کنیم، امری اسـت که تنها باتوجه ویژه وکلای مردم و نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی قابل‌انجام خواهد بود.

بررسی صمت از وضعیت شاخص‌های اقتصادی در نیمه نخست سال

اقتصاد از بحران خارج می‌شود؟

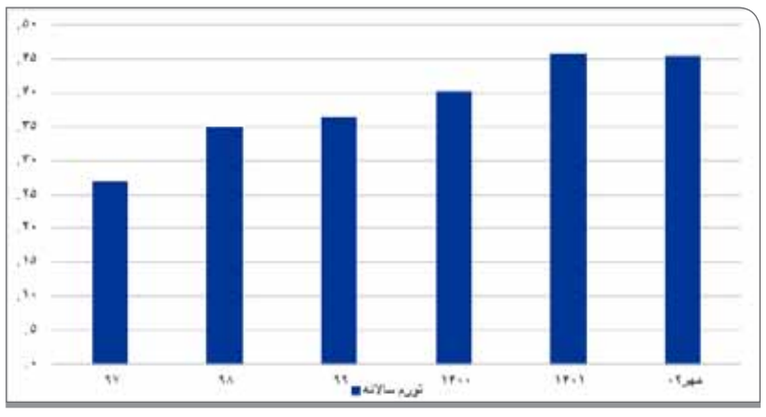
امیرعباس آذرموند: عمر دولت سیزدهم در حالی به نیمه رسیده که اکنون نیمی از سال ۱۴۰۲ که با عنوان کنترل تورم و افزایش رشد اقتصادی نام‌گذاری شده، می‌گذرد و بررسی عملکرد دولت در نیمه نخست امسال حالت سمبلیک به خود گرفته است. تلاش اصلی مقامات دولتی بااشاره به کاهش رشد نقدینگی، کاهش تورم بود که به‌گواه آمار نرخ تورم از حدود ۵۰ درصدی پایان سال گذشته، اندکی فاصله گرفته و با این‌همه شواهد حاکی بر آن است که فرضیه ورود تورم به کانال ۳۰ درصدی نیز بعید است. بسیاری از کارشناسان اقتصادی معتقدند، نرخ رشد اقتصادی ۷.۹ درصدی در بهار امسال از آنجایی که بیشتر ناشی از رشد بخش نفت و گاز و همچنین واسطه‌گری مالی بوده، نتوانسته چندان به خروج از رکود منجر شود.

ثبت میانگین تورم ۲۰ درصدی

نرخ تورم از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی در شرایط امروز ایران، است. اهمیت مسئله تورم به بیماری بلندمدت اقتصاد برمی‌گردد که در ۵۰ سال گذشته، میانگین تورم سالانه ۲۰ درصد را ثبت کرده است. به‌گزارش صمت، در میان کشورهای مختلف جهان، جز چند کشور انگشت‌شمار، تورم یک بیماری مهار شده و بیشتر کشورهای جهان نه‌تنها تورم تک‌رقمی دارند، بلکه حتی میانگین جهانی این نرخ کمتر از ۵ درصد است.

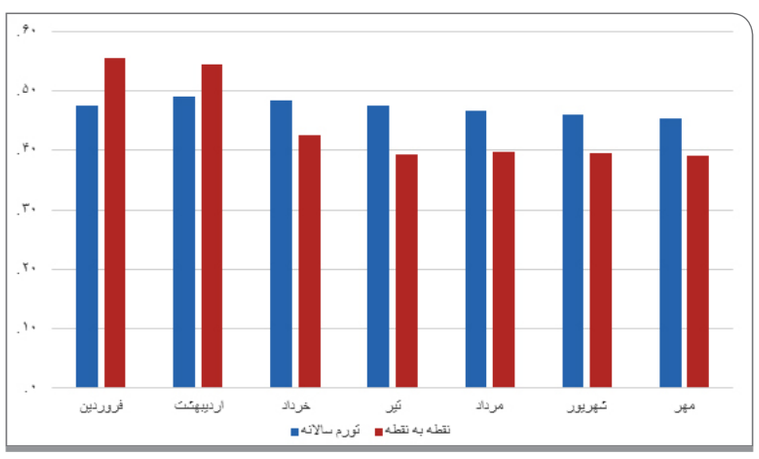
از سوی دیگر، نام‌گذاری امسال به‌شکل مستقیم به مهار تورم در کنار افزایش رشد اقتصادی اشاره دارد که نشان می‌دهد از نظر مقامات ارشد ایران، باید این مسئله نرخ تورم حل‌وفصل شود. در سمت مدیران دولتی هم به‌طورمشخص رئیس وقت سازمان برنامه‌وبودجه وعده داده بود که اگر تلاش کنیم، می‌توانیم نرخ تورم را به کانال ۳۰ درصدی بیاوریم؛ هدف‌گذاری که بزرگ نیست،اما به نظر قابل‌تحقق می‌آید.

با این وجود، عبدالناصر همتی، رئیس کل اسبق بانک مرکزی، در مرداد، با رد وعده‌های مختلف مقامات دولتی که از کاهش نرخ تورم صحبت می‌کردند و حتی این رخداد را نشانه برتری دولت فعلی نسبت به دولت گذشته عنوان می‌کردند، تصریح کرد که در دولت پیشین، هرگز نرخ تورم وارد کانال ۴۰ درصدی نشده است،اما در ۲ سال گذشته، تورم از این مرز گذشت. همچنین، رقیب ابراهیم رئیسی در انتخابات سیزدهم گفت چنانچه تورم ماهانه در چند ماه باقیمانده، ۲ درصد باشد، نرخ تورم سالانه دوباره بیش از ۴۰ درصد خواهد شد. ۲ ماه پس از این پیش‌بینی، شهریور، تورم ماهانه ۲ درصدی و مهر، تورم ماهانه ۲.۳ درصدی از خود بر جای گذاشتند.

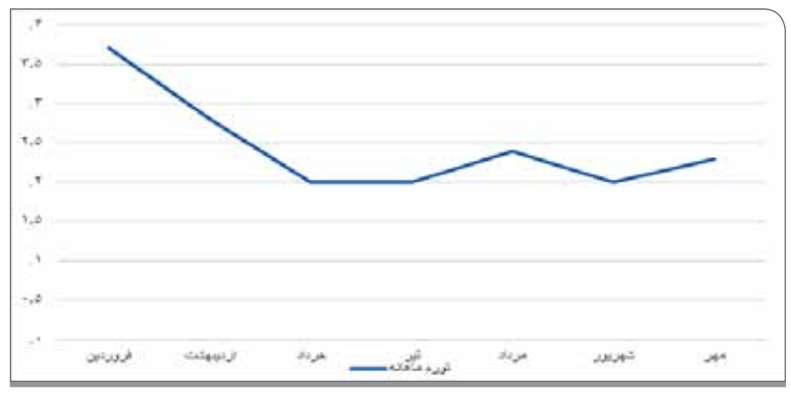
ادامه تورم ۴۰ درصدی

بررسی عملکرد هفت‌ماهه نخست امسال، حاکی از آن است که تورم در پایان مهر به‌اندازه تورم در اسفند سال گذشته است. گرچه نرخ تورم ماهانه کاهش مناسبی داشته و همچنین نرخ تورم نقطه به نقطه هم در ماه‌های خرداد و تیر ۱۴۰۲ بیش از ۱۵ درصد کاهش یافته،اما تورم سالانه چندان تغییر زیادی نداشته است و علاوه بر این، مهم‌ترین عامل کاهش چشمگیر تورم در این مدت زمانی، نه سیاست‌های موثر دولتی که خالی شدن شوک حذف ارز ترجیحی ۴هزار و ۲۰۰ تومانی بود که توسط دولت سیزدهم در بهار ۱۴۰۱ کنار گذاشته شد.

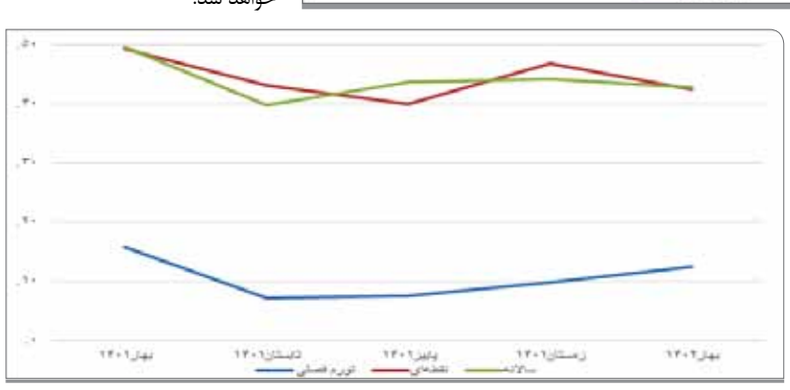

تا پایان مهر سال ۱۴۰۲ ، نرخ تورم ماهانه هرچند نوساناتی مشابه ماه‌های ابتدایی سال نداشته، اما هرگز نرخ آن کمتر از ۲ درصد نشده، حال آنکه در فروردین نیز، نرخ تورم ماهانه ۳.۷ درصد ثبت شده است.

باید توجه کرد که اگر برای یک سال متوالی، تورم ماهانه ۳ درصدی به‌دست بیاید، در پایان همان سال، تورم سالانه بیش از ۴۰ درصد خواهد شد.

ضمن اینکه، بررسی آمارهای مربوط به تورم تولیدکننده هم که تنها تا بهار امسال منتشر شده، حاکی از آن است که تورم فصلی تولیدکنندگان ۱۲.۴ درصد بوده است. در حالی که تورم نقطه‌به‌نقطه ۴۲.۴ درصد و تورم سالانه آن ۴۲.۹ درصد بوده است. این ارقام نسبت به فصول گذشته چندان تغییر چشمگیری نداشته و نرخ تورم تولیدکنندگان ثابت مانده است.

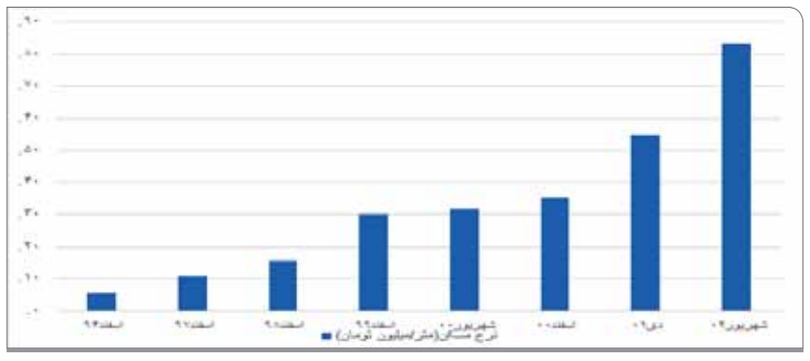

یکی از مهم‌ترین کالاهای مصرفی از قضا در ۲ سال گذشته که تورمی افسارگسیخته بر بازار آن حاکم بود، بازار مسکن است. این بازار، سهمی مهم در تولید و اشتغال دارد و هم به‌دلیل قیمت‌های فزاینده در آن، به نیازی مصرفی برای عموم جامعه تبدیل شده که تامین آن دشوارتر از گذشته شده است. مرکز آمار ایران در آخرین گزارش تورمی خود تصریح کرده که مسکن به‌تنهایی ۳۶.۱۱ درصد از بودجه خانوار در ماه را از آن خود می‌کند و این نرخ برای دهک اول نزدیک به ۴۰ درصد است. به‌همین‌دلیل، تغییر در تولید و نرخ مسکن، اثرات فراوانی هم بر معیشت مردم و هم بر تولید ناخالص داخلی دارد.

تورم مسکن در تهران هرچند در سه‌ماهه تابستان، روندی کاهنده داشت و نرخ آن ۳ ماه پی در پی منفی شد تا شاخص از رقم ۲۸۶.۹ به ۲۷۹.۹ کاهش یافت. این کاهش هرچند پس از چندین ماه پشت‌سر هم، ارزان‌تر شدن نرخ مسکن را تجربه کرد،اما افزایش نرخ واحدهای مسکونی در چند سال گذشته چنان زیاد بوده که نه‌تنها به‌دنبال کاهش قیمت، خریدوفروش مسکن بالاتر نرفته است که همچنان رکود سنگین در این بازار وجود دارد.

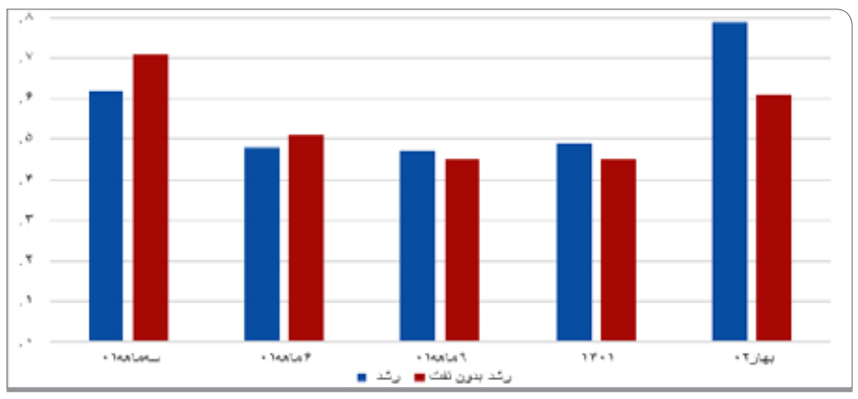
تورم مسکن در ۶ ماه

با این همه برای فهم بهتر جهش‌های قیمتی می‌توان به آمارهای چند سال گذشته مراجعه کرد. در اسفند ۱۳۹۶ که هنوز برجام برقرار بود و تورم در کشور روندی فزاینده به خود نگرفته بود، نرخ هر مترمربع واحد مسکونی در پایتخت، معادل ۵ میلیون و ۶۲۸هزار تومان بود. این نرخ یک سال بعد، به قیمت بیش از ۱۱میلیون و ۹ هزار تومان خریدوفروش می‌شد. در سال ۹۸ باوجود اینکه تورم به‌طورکلی کنترل شده بود،اما تورم در بخش مسکن چنان حاکم بود که در پایان همان سال هر مترمربع خانه در تهران ۱۵میلیون و ۵۶۸ هزار تومان نرخ می‌خورد. در اسفند ۹۹ نرخ هر مترمربع واحد مسکونی تقریبا ۲برابر شد، به‌نحوی که بانک مرکزی هر مترمربع واحد مسکونی را در آن بازه زمانی، بیش از ۳۰ میلیون و ۲۷۴ هزار تومان برآورد نرخ می‌کرد. در سال ۱۴۰۰ ، دولت تغییر کرد و در همان هفته اول شهریور، کابینه رئیسی از مجلس رأی اعتماد هم گرفت و در آن زمان نرخ هر مترمربع مسکن در شهر تهران را ۳۱ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان محاسبه کردند. ۶ ماه بعد، نرخ هر مترمربع خانه در پایتخت به ۳۵ میلیون و ۱۲۰ هزار تومان افزایش یافت. در پایان سال ۱۴۰۱ که در تمام سال، دولت سیزدهم سکاندار بود، نرخ مسکن را به‌شکل رسمی منتشر نکردند و آخرین آمار را در ماه دی عمومی کردند. در آن گزارش، نرخ هر مترمربع مسکن در شهر تهران به‌طورمیانگین ۵۴ میلیون و ۹۰۰ هزار تومان محاسبه شد. در پایان شهریور امسال و باوجود ۳ ماه رشد ماهانه منفی، هر مترمربع واحد مسکونی در تهران به‌طورمتوسط معادل ۸۳ میلیون و ۳۳۲ هزار تومان نرخ خورد. این امر نشان می‌دهد که از اسفند ۹۶ تا شهریور ۱۴۰۲ ، نرخ مسکن ۱۴.۸ برابر شده است؛ یعنی تورم هزار و ۴۸۰ درصدی. در حالی که نرخ مسکن در پایان تابستان امسال، نسبت به مدت مشابه در سال ۱۴۰۰، بیش از ۲.۶ برابر گران‌تر و نسبت به دی سال گذشته نیز، نزدیک به ۳۰ میلیون تومان یا بیش از ۵۰ درصد گران‌تر شده است.

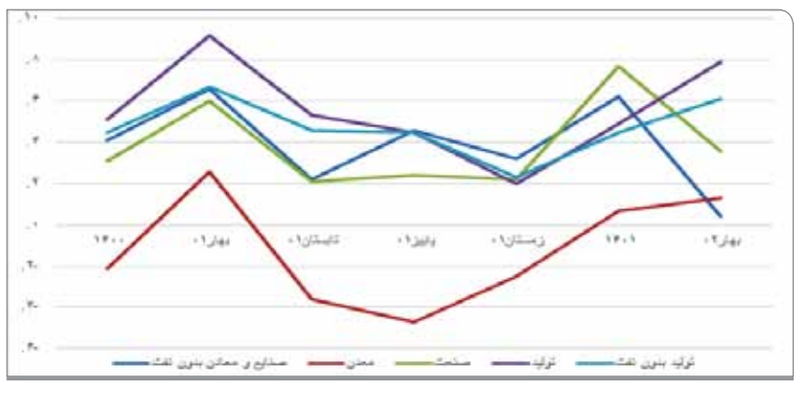

رشد چشمگیر اما کم‌تاثیر

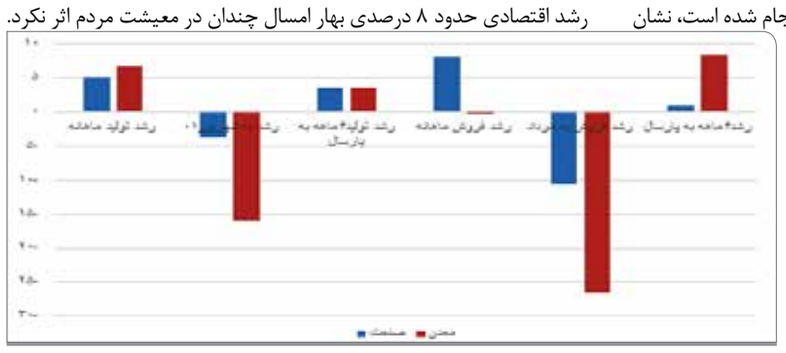
در زمینه رشد اقتصادی و محاسبه تولید ناخالص داخلی، پیچیدگی‌هایی وجود دارد؛ درباره شاخص تولید ناخالص داخلی، هم مرکز آمار ایران و هم بانک مرکزی به محاسبه و ارائه آمارهای خود می‌پردازند. در این گزارش همه شاخص‌ها برمبنای محاسبات مرکز آمار ارائه شده است. گرچه آمارهای مربوط به تورم ماهانه منتشر می‌شوند،اما آمارهای رشد دیرتر و به‌شکل فصلی منتشر می‌شوند و در آخرین گزارش نیز، تنها تولید ناخالص داخلی در بهار محاسبه شده که مرکز آمار رشد آن را ۷.۹ درصد اعلام کرده است. بنا بر این گزارش، مجموع تولید ناخالص داخلی کشور در بهار ۱۴۰۲ به ۲۱۴.۴ هزار میلیارد تومان با نفت و ۱۸۱.۸ هزار میلیارد تومان بدون نفت بوده است. این نرخ در بهار ۱۴۰۱ با نفت ۱۹۸.۶ هزار میلیارد تومان و بدون نفت ۱۷۱.۴ هزار میلیارد تومان بوده که رشدی ۷.۹ درصدی با نفت و ۶.۱ درصد بدون نفت را از سر گذرانده است.

رشد ۸ درصدی در اقتصادی مشابه با ایران که مدت‌هاست با ظرفیت کمتر از توان بالقوه خویش فعالیت کرده، می‌تواند به‌عنوان یک رخداد بزرگ تلقی شود، به‌شرطی که این رشد، محصول تولید باشد. آمارهای مرکز آمار ایران نشان می‌دهد که هرچند رشد اقتصادی چشمگیر در ۲ بخش نفت با ۱۹.۸ درصد و خدمات با ۹.۳ درصد حاصل شده،اما در بخش صنعت، معدن و کشاورزی، رشد ناچیز یا منفی به‌دست آمده است. شاید به‌همین‌دلیل باشد که رشد اقتصادی چشمگیر، بهار امسال نتوانسته به گشایشی چشمگیر در اقتصاد کشور منجر شود. رشد بخش صنایع و معادن بدون احتساب تولید نفت و گاز، تنها ۰.۴ درصد محاسبه شد. در این میان، نرخ رشد معادن ۱.۳ درصد و رشد صنعت نیز ۳.۶ درصد بوده و در این دو بخش تعیین‌کننده به‌عنوان تولید مولد، رشد اقتصادی با فصول مشابه در سال‌های گذشته چندان دچار تحول نشده است. از آنجایی که رشد بخش خدمات هم ناشی از رشد بیش از ۴۰ درصدی واسطه‌گری مالی و پیوندهای ناچیز بخش نفت با دیگر بخش‌های اقتصاد کشور، رشد چشمگیر بهار را نمی‌توان به‌عنوان گشایش معرفی کرد.

بررسی شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی در شهریور امسال که توسط مرکز پژوهش‌های مجلس انجام شده است، نشان می‌دهد هرچند رشد تولید صنعت در پایان تابستان نسبت به مرداد، رشدی ۵ درصدی داشته،اما نسبت به پایان تابستان ۱۴۰۱ ، کاهش ۳.۸ درصدی را تجربه کرده است. در نیمه نخست امسال، نسبت به نیمه نخست سال گذشته هم، تولید صنعتی ۳.۵ درصدی بیشتر شده؛ مشابه رشدی که بخش معدن هم در این مدت تجربه کرده، هرچند کاهش تولید این بخش در شهریور امسال نسبت به ماه مشابه در سال ۱۴۰۱، ۱۵.۹ درصد کاهش یافته است. در شاخص فروش نیز صنعت و معدن به‌ترتیب ۱۰.۶ و ۲۶.۶ درصد کاهش نسبت به مدت مشابه در سال گذشته داشته است. این امر شاید بهتر نشان دهد که چرا رشد اقتصادی حدود ۸ درصدی بهار امسال چندان در معیشت مردم اثر نکرد.

رکوردشکنی در کاهش نرخ بیکاری

در گزارش اخیر مرکز آمار ایران که به بررسی وضعیت اشتغال در کشور پرداخته، نرخ بیکاری در پایان تابستان امسال را ۷.۹ درصد محاسبه کرده که نسبت به مدت زمان مشابه در سال گذشته کاهش یک درصدی داشته است. همزمان نسبت جمعیت شاغل به کل جمعیت ۱۵ تا ۶۴ ساله نیز از ۳۷.۳ به ۳۸.۳ درصد رسیده که به‌معنای افزایش ۹۰۶ هزار نفری تعداد شاغلان در یک سال منتهی به شهریور امسال بوده است. ضمن اینکه، نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ساله و بیشتر از ۴۱درصد کل مردم در این بازه سنی به ۴۱.۶درصد افزایش یافته است. این ارقام تا اندازه زیادی از بهبود و رکوردشکنی دولت سیزدهم در مدیریت بازار اشتغال خبر می‌دهد، هرچند کارشناسان منتقد دولت، این ارقام را واقعی نمی‌دانند و گاه مشاغل ایجادشده را ناپایدار و غیرشایسته می‌دانند،اما در میان آمارهای مختلف، اگر بنا بر این باشد که بخشی را موفقیت بدانیم، کاهش نرخ بیکاری کمتر از ۸ درصد بوده است.

یک عضو هیات علمی دانشگاه در گفت و گو با صمت:

امسال راحت‌ترین سال اقتصاد در عصر تحریم بود

یک کارشناس اقتصاد کلان در پیش‌بینی وضعیت اقتصاد ایران تا پایان سال جاری می‌گوید: «بعید است توفیق چندانی حاصل شود. درباره نرخ تورم کشورمان تا پایان امسال، برمبنای مدلی که داده‌های آن از گزارش مرکز آمار اخذشده، تورم تا پایان سال حدود ۳۸ تا ۴۰ درصد تخمین زده می‌شود. درباره نرخ تورم نقطه به نقطه هم باید به حدود ۳۰ تا ۳۵ درصد برسیم.»

وحید شقاقی شهری، عضو هیات علمی دانشگاه خوارزمی درباره میزان رشد اقتصادی تصریح می‌کند: «من فکر می‌کنم در بخش تولید ناخالص داخلی تا پایان سال رشد ۵ تا ۶ درصدی به ثبت برسد؛ به‌تعبیری معتقدم تا پایان سال از شدت رشد اقتصادی تا اندازه‌ای کاسته و نرخ این شاخص به‌اصطلاح تعدیل خواهد شد؛ هرچند این رشد را هم مانند رشد بهار امسال رشدی بی‌کیفیت و کم‌بازده می‌دانم، زیرا رشد اقتصادی کشور در ماه‌های ابتدایی امسال به‌جای آنکه از محل تولید باشد، از محل صادرات نفت و افزایش واسطه‌گری مالی در زیرمجموعه بخش خدمات بوده است.»

آنچه در ادامه می‌خوانید مشروح گفت‌وگوی صمت با این استاد دانشگاه است.

◉ دولت در حالی وارد نیمه دوم سال ۱۴۰۲ شده که در عمل بیش از نیمی از عمر سکانداری آن هم می‌گذرد. باتوجه به شرایطی که اقتصاد کشور با آن دست به گریبان است، چه ارزیابی از وضعیت اقتصاد در نیمه دوم سال دارید؟

سال ۱۴۰۲ از جهات مختلفی قابل‌تحلیل و بررسی است، اما من اگر بخواهم ویژگی مهم امسال را برشمارم، بدون شک به این اشاره خواهم کرد که امسال نسبت به تمام سال‌هایی که تحریم‌ها علیه کشور اعمال شده، بهترین سال ممکن بود.

سال ۱۳۹۷، سال عهدشکنی دونالد ترامپ بود که توافق برجام را کنار گذاشت و سیاست خود باعنوان «فشار حداکثری» را علیه اقتصاد کشورمان اجرا کرد. از آن زمان، سالی به‌راحتی امسال برای دولتمردان ایرانی وجود نداشته و بعید می‌دانم این شرایط سال بعد، حتی اگر رویکرد کاخ سفید هم تغییر نکند، وجود داشته باشد.

به‌هرحال وقایع سیاسی و تنش‌های منطقه‌ای هم به‌نحوی پیش‌آمدند که در کل به سود اقتصاد کشور و ثبات آن بود. به این تعبیر می‌توانم بگویم در ۷ ماه نخست امسال، شرایط اقتصادی ایران تغییر نکرد، اما شرایط محیطی دستخوش تحولاتی شد که اثرات اقتصادی داشت.

◉ چه چیزی امسال را به یک سال آسان برای مجریان تبدیل کرد؟

دوره پساکرونا آغاز و به هر حال پایان این اپیدمی تبدیل به محرکی برای بکارگیری دوباره بخشی از ظرفیت اقتصادی خالی‌مانده شده؛ به‌ویژه در زمینه مشاغل ناپایدار. همچنین چه به‌دلیل جنگ روسیه و اوکراین و چه به‌دلیل بازگشت اقتصاد جهانی به شرایط عادی پس از دوره همه‌گیری کرونا، نرخ نفت به بالاترین سطح در چند سال اخیر رسید. حمله اخیر ارتش اسرائیل به مردم فلسطین هم عاملی شد که نرخ هر بشکه نفت به بیش از ۸۵ دلار برسد.

در این میان، بایدن و دموکرات‌های حاکم بر امریکا هم در جهت تحریم بیشتر روسیه و هم در راستای کنترل نرخ تورم در کشور خودشان که به نرخ حامل‌های انرژی گره خورده، سیاست «فشار حداکثری» را کنار گذاشتند و به سمت تنش‌زدایی بیشتر با جمهوری اسلامی حرکت کردند. بر همین اساس در زمینه اعمال تحریم‌ها، سهل‌گیری و در قالب توافقی موقت و کوتاه‌مدت از شدت تنش‌ها کاسته شد. این مهم به‌معنای بیشترین میزان صادرات نفت ایران در طول سال‌های تحریم، است.

ضمن اینکه با برقراری حاکمیت یکدست، دولت از حمایت فراوانی ازسوی دستگاه‌ها و نهادهای دیگر حاکمیتی برخوردار شد. همسویی مذکور منجر به این شد که دولت کمک‌های شایانی برای خاتمه دادن به برخی مسائل دریافت کند که به توفیق دولت سیزدهم منجر شد؛ از جمله ختم تنش با عربستان سعودی، آزادسازی پول‌های بلوکه‌شده در کره جنوبی و عراق و انجام پیاپی مذاکرات مختلف با دولت امریکا و حتی امکان اجرای یک توافق موقت.

هرچند نباید کل این دستاوردها را به پای همکاری نهادهای مختلف با دولت نوشت و فعال شدن نقش اقتصادی دولت را نادیده گرفت؛ با این همه سوگیری دولت به‌تنهایی نمی‌توانست چنین گره‌گشا باشد که با همکاری نهادهای دیگر ممکن شد. این عوامل دست به دست هم دادند تا در مجموع امسال، سالی نسبتا آرام برای اقتصاد ایران باشد، به همین دلیل مشاهده می‌شود در چند ماه اخیر نرخ دلار یا طلا نوسانات چند سال گذشته را نداشتند و بازار تا اندازه زیادی پایداری خود را حفظ کرد. این شرایط تا اندازه زیادی ناشی از کاهش انتظارات تورمی به‌دلیل انجام مذاکرات مختلف بود، اما در هر حال پایداری شرایط را هم تقویت کرد.

◉ به افزایش صادرات نفت اشاره کردید. سهل‌گیری امریکا به اندازه‌ای بوده که ایران بتواند ارز حاصل از فروش آن را وارد کشور کند؟

خیر؛ چنین امکانی به ایران داده نشده است. هرچند فروش نفت با نرخ بالا و مناسبی انجام می‌شود، اما درآمدهای حاصل از آن به‌طور مستقیم وارد کشور نمی‌شوند، اما دولت به‌طور غیرمستقیم از منافع حاصل از این صادرات بهره می‌گیرد و می‌تواند با این منابع بخشی از نیازهای کالایی خود را تامین کند.

◉ فکر می‌کنید آرامش نسبی فعلی تا پایان سال باقی خواهد ماند؟

به‌باور من وضعیت فعلی دست‌کم تا پایان سال حفظ خواهد شد و به‌نظر هم نمی‌رسد مقامات کشور به‌دنبال اخذ تصمیماتی باشند که تنش‌ها را به‌شکل غیرقابل‌تصوری افزایش دهد. شرایط هم به‌گونه‌ای نیست که انتظار تکانه‌های جدی تا پایان اسفند امسال محسوس باشد.

◉ با این وصف فکر می‌کنید بازار ارز چه وضعیتی پیدا کند؟

من فکر می‌کنم نرخ دلار آخرین افزایش را در یکی دو هفته گذشته تجربه کرد و به حدود ۵۲ هزار تومان رسید. احتمالا تا پایان سال قیمت هر دلار امریکا در کانال ۵۰ تا ۵۲ هزار تومان باقی بماند.

◉ مرکز آمار رشد اقتصادی ۳ ماه نخست را ۷.۹ درصد برآورد کرد. تا پایان سال این روند باقی می‌ماند؟

من فکر می‌کنم در بخش تولید ناخالص داخلی تا پایان سال رشد ۵ تا ۶ درصدی به ثبت برسد؛ به‌تعبیری معتقدم تا پایان سال از شدت رشد اقتصادی تا اندازه‌ای کاسته و رقم این شاخص به‌اصطلاح تعدیل خواهد شد؛ هرچند این رشد را هم مانند رشد بهار امسال رشدی بی‌کیفیت و کم‌بازده می‌دانم، زیرا رشد اقتصادی کشور در ماه‌های ابتدایی امسال به‌جای آنکه از محل تولید باشد، از محل صادرات نفت و افزایش واسطه‌گری مالی در زیرمجموعه بخش خدمات بوده؛ در حالی که این بخش نمی‌تواند رشدی که به افزایش اشتغال و سرمایه‌گذاری منجر شود را تجربه کند.

> باوجود کاهش چشمگیر سطح انتظارات تورمی، در بازار کالاها و خدمات شاهد افزایش معاملات نیستیم و با یک وضعیت کاملا رکودی مواجهیم

هرچند مطمئن هستم دولت محترم در این ارقام بزرگنمایی خواهد کرد و حول آن مانور خواهد داد، اما نباید به این ارقام توجه چندانی کرد. این رشد مانند رشدی است که اقتصاد ما در سال ۹۵ تجربه شده بود و باوجود رشد ۱۲.۵ درصدی که مایه مباهات دولت بود، با گذشت تنها یک سال نرخ رشد به حدود ۳ درصد کاهش یافت و از قضا این رقم مشابه نرخ بلندمدت شاخص رشد اقتصادی کشور بود. به دولتمردان محترم باید توصیه کرد که حول این ارقام چندان مانور ندهند، زیرا این اقدام موجب می‌شود انتظارات جامعه بالاتر برود و تصور کند که تحقق این نرخ ناشی از اقدامات دولتی‌ها بوده است؛ حال آنکه همه چیز ناشی از افزایش فروش نفت بوده است.

درباره تراز تجاری هم باید توجه کنیم که در نیمه نخست امسال میزان واردات ۷ میلیارد دلار بیشتر از صادرات بوده و من فکر می‌کنم تا پایان امسال هم این وضعیت ثابت بماند و در نهایت کسری تراز تجاری ۵ تا ۷ میلیارد تومان منفی شود. این منفی شدن تراز تجاری هم محصول ارزان‌تر شدن محصولات پتروشیمی و افزایش واردات کشور در سال جاری بوده است.

◉ درباره شاخص تورم آخرین گزارش تورم مهر را ۴۵.۵ درصد اعلام کرده است. شرایط تا پایان سال چگونه خواهد بود؟

در این زمینه بعید است توفیق چندانی حاصل شود. درباره نرخ تورم کشورمان تا پایان سال، برمبنای مدلی که داده‌های آن از گزارش مرکز آمار اخذ شده، تورم تا پایان سال حدود ۳۸ تا ۴۰ درصد تخمین زده می‌شود. در شاخص نرخ تورم نقطه به نقطه هم باید به حدود ۳۰ تا ۳۵ درصد برسیم.

در این میان باید توجه داشت که باوجود کاهش چشمگیر سطح انتظارات تورمی، در بازار کالاها و خدمات شاهد افزایش معاملات نیستیم و برعکس، با یک وضعیت کاملا رکودی مواجهیم که این نیز طبیعی است، زیرا کاهش انتظارات تورمی خود به خود می‌تواند به افزایش رکود منجر شود. با این همه دولت دچار یک کسری بودجه بزرگ است که برآورد می‌شود تا پایان سال به ۵۰۰ تا ۷۰۰ هزار میلیارد تومان برسد. در نیمه دوم سال دولت برای مهار تبعات کسری بودجه، بیشتر به منابع بانک مرکزی چنگ خواهد انداخت که بیانگر دشوارتر شدن نسبی شرایط کشور است؛ به همین دلیل می‌توانیم بگوییم تا حدی تورم در ماه‌های آینده افزایش خواهد یافت و میانگین تورم ماهانه که در نیمه اول حدود ۲ درصد بود به ۲.۵ درصد می‌رسد.

◉ همان‌طور که در مهر افزایش یافت؟

بله؛ در مهرماه ۲.۳ درصد تورم ماهانه ثبت شد.

◉ در مجموع می‌توان ادعا کرد وضعیت در نیمه دوم امسال مشابه نیمه اول خواهد بود؟

بله؛ به همان دلیلی که گفتم. نه جمهوری اسلامی و نه ایالات متحده در ماه‌های باقیمانده از سال به‌دنبال افزایش تنش‌ها نیستند که این امر به تداوم شرایطی که از فروردین آغاز شده، منجر می‌شود؛ هرچند تامین کسری بودجه در نیمه دوم مبرم‌تر و حتی دشوارتر هم می‌شود که برای دولت اداره کشور را دشوارتر می‌کند.

◉ شعار سال مهار تورم و رشد تولید است. با پیش‌بینی‌هایی که دارید فکر می‌کنید این اهداف محقق شوند؟

من فکر می‌کنم بهتر است شعارها و وعده‌ها را کنار بگذاریم، چون بعید است از روز اول مقامات ارشد اقتصادی در پی تحقق این وعده‌ها بوده باشند.

> امسال راحت‌ترین سال در دوره تحریم‌هایی بود که از دهه ۹۰ به این سو، تجربه شده و این شرایط با برقراری تحریم‌ها هر سال تکرار نخواهد شد

در شعار سال افزایش تولید و کاهش تورم در مرکز توجه قرار گرفته بود و دولت هم فعلا تمام مانور خود را روی گزارش سه‌ماهه رشد اقتصادی و گاهی کاهش نرخ رشد نقدینگی سازمان داده، اما با این حرف‌ها واقعیت‌ها تغییری نخواهند کرد. من به دولتمردان گرامی توصیه می‌کنم فریب این ارقام را نخورند و حول آن تبلیغ نکنند.

دولتمردان باید توجه کنند رشد حاصل از افزایش فروش نفت فقط یک بار برای هر اقتصادی رخ می‌دهد و از سال بعد چون به حداکثر ظرفیت تولید و صادرات رسیده‌ایم، هنگام محاسبه نرخ رشد اقتصادی، از ارقام به‌دست آمده کم می‌شود. این امر به کاهش شدت رشد اقتصادی منجر می‌شود و دستاورد مثبتی که امسال حاصل شده را دیگر تجربه نمی‌کنیم.

به همین دلیل می‌توانیم بگوییم در سال آینده اقتصاد کشور از وضعیت فعلی که بیشتر ناشی از انتخاب سیاسی حاکمان کاخ سفید و کشورمان بوده، دیگر به ثبت ارقام بزرگ و قابل‌تبلیغ نخواهد شد. سال آینده قطعا سالی دشوار برای اداره کشورمان ازسوی دولتمردان خواهد بود.

◉ شما به ارزیابی خاصی از احتمالات اقتصاد کشور در سال آینده رسیدید؟

بله؛ برای تحلیل وضعیت سال آینده اقتصاد کشور باید بر این مهم تاکید شود که دیگر از خبرهای خوش سیاسی که امسال به کاهش انتظارات تورمی منجر شد، خبری نخواهد بود و ممکن است شرایط به‌گونه‌ای شود که ناگهان وضعیت دشوارتر شود. تنها کافی است در انتخابات آبان سال آینده در امریکا، یک جمهوریخواه و فردی چون دونالد ترامپ رای کافی برای رفتن به کاخ سفید را به‌دست بیاورد.

صادرات نفت ازسوی کشور ما به حداکثر رسیده و دیگر امکان تولید ۵ میلیون بشکه‌ای وجود ندارد و اگر نتوانیم برای چاه‌های نفت سرمایه کافی جذب کنیم، سال به سال از تولید نفت کاسته خواهد شد. در حال حاضر ایران روزانه یک و نیم میلیون بشکه نفت می‌فروشد و ۲ میلیون نیز برای مصرف داخلی تولید می‌کند و بدون جذب سرمایه‌های بزرگ امکان افزایش توان بالقوه تولید نفت وجود ندارد. تورم در حالت خوش‌بینانه حدود ۳۰ تا ۳۵ درصد و در حالت واقع‌بینانه ۴۰ تا ۴۵ درصد خواهد شد. حال اگر دولت ایالات متحده تصمیم به تشدید فشارها و تحریم بگیرد، تورم بیش از ۴۵ درصد و رشد اقتصادی صفر یا منفی خواهد شد.

به هر روی امسال راحت‌ترین سال در دوره تحریم‌هایی بود که از دهه ۹۰ به این سو، تجربه شده و این شرایط با برقراری تحریم‌ها هر سال تکرار نخواهد شد؛ بنابراین دولت باید برای سال بعد برنامه کافی داشته باشد و اگر بناست تغییری در کابینه خود ایجاد کند، باید امسال چنین کند و رویکردی را برای سال بعد اتخاذ کند که به سود کشورمان تمام شود؛ در غیر این صورت هر سال بر شدت مشکلات افزوده خواهد شد و اگر برنامه‌ای برای رفع یا کنترل عوامل مختلف اقتصادی وجود نداشته باشد، ممکن است هر اتفاقی به ناپایداری‌های گسترده منجر شود.

آگهی فقدان سند مالکیت

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره ثبت اسناد و املاک منطقه ۶ مشهد

م الف ۲۸۲۳

نظر به اینکه حسین امینی برابر تفویض وکالت‌نامه ۷۴۰۲ مورخه ۱۴۰۲/۰۷/۲۶ دفترخانه ۲۳۷ مشهد به وکالت از بتول میرحسینی و نامبرده نیز برابر وکالتنامه دفتر حفاظت منافع جمهوری اسلامی ایران - واشنگتن به شماره cpzgk۶zfkxvm به وکالت از هدیه مختاری امیرمجدی به انضمام دو برگ استشهادیه گواهی امضاء شده منظم به تقاضای کتبی جهت دریافت سند مالکیت المثنی نوبت اول به این اداره مراجعه و مدعی است که سند مالکیت ششدانگ پلاک ۱۰۰۲۲ فرعی ۱۳۱۲ فرعی ۳۵۷ فرعی از ۱۸۴ اصلی بخش ۱۰ مشهد به علت سهل‌انگاری (اسباب کشی) مفقود گردیده است. با بررسی سیستم جامع املاک معلوم گردید: **مشخصات مالکیت:** هدیه مختاری امیرمجدی فرزند نعمت‌الله شماره شناسنامه ۳۶۲ تاریخ تولد ۱۳۵۳/۰۲/۲۶ صادره از امور خارجه دارای شماره ملی ۴۷۲۳۰۲۰۵۰۰ با جز سهم ۶ از کل سهم ۶ به‌عنوان مالک شش‌دانگ عرصه و اعیان با شماره مستند مالکیت ۷۴۴۷۸ تاریخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۸ موضوع سند مالکیت اصلی به‌شماره چاپی ۶۵۸۵۹۶ سری سال که در صفحه ۳۴۱ دفتر املاک جلد ۱۰۵۴ ذیل شماره ۱۸۵۴۴۷ ثبت گردیده است. لذا به استناد مفاد ماده ۱۲۰ آئین‌نامه قانون ثبت مراتب یک نوبت آگهی و متذکر می‌گردد هر کس نسبت به ملک مورد آگهی معامله انجام داده یا مدعی وجود سند مالکیت نزد خود باشد بایستی ظرف ده روز از تاریخ انتشار این آگهی اعتراض کتبی خود را به پیوست اصل سند مالکیت یا سند معامله به این اداره تسلیم نماید. بدیهی است در صورت عدم اعتراض در مهلت مقررو یا وصول اعتراض بدون ارائه سند مالکیت یا سند معامله رسمی نسبت به صدور سند مالکیت المثنی و تسلیم آن به متقاضی اقدام خواهد شد.

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۸/۱۳
هادی ریحانی، رئیس اداره ثبت اسناد و املاک منطقه ۶ مشهد

آگهی فقدان سند مالکیت

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره ثبت اسناد و املاک منطقه ۶ مشهد

م الف ۲۸۲۴

نظر به اینکه سعید احمدیان به وکالت از محمد حاجی‌زاده نداف برابر وکالتنامه ۱۰۹۰۸۴ مورخه ۱۴۰۲/۰۶/۲۱ دفترخانه ۷۵ مشهد و نامبرده نیز برابر وکالت‌نامه ۱۰۹۰۷۸ مورخه ۱۴۰۲/۰۶/۲۰ دفترخانه ۷۵ مشهد به وکالت از معصومه ناصری و نامبرده نیز برابر وکالتنامه ۱۳۴۸۲۹ مورخه ۱۳۷۷/۱۱/۱۳ دفترخانه ۵۹ مشهد به وکالت از محمد ناصری به‌انضمام دو برگ استشهادیه گواهی امضاء شده منظم به تقاضای کتبی جهت دریافت سند مالکیت المثنی نوبت اول به این اداره مراجعه و مدعی است که سند مالکیت ششدانگ پلاک ۲۹۸۶ فرعی از ۲۰۶۱ از ۱ الی ۱۹۹ فرعی از ۱۸۷ اصلی بخش ۱۰ مشهد به علت سهل‌انگاری (جابجایی) مفقود گردیده است. با بررسی سیستم جامع املاک معلوم گردید: **مالکیت** محمد ناصری فرزن ماشاالله شماره شناسنامه ۴۶۲۸ تاریخ تولد ۱۳۴۶/۰۱/۰۱ صادره از مشهد دارای شماره ملی ۰۹۳۳۶۴۴۷۲۸ با جز سهم ۶ از کل سهم ۶ به‌عنوان مالک ششدانگ عرصه و اعیان با شماره مستند مالکیت ۱۱۸۰۶۴ تاریخ ۱۳۷۶/۰۶/۰۲ موضوع سند مالکیت اصلی به شماره چاپی ۰۲۶۸۱۲ سری سال که در صفحه ۲۷۵ دفتر املاک جلد ۴۴۱ ذیل شماره ۹۵۴۸۲ ثبت گردیده است. **محدودیت:** محدودیت دفتر املاک رهنی شماره ۱۳۴۸۹۷ مورخ ۱۳۷۷/۱۱/۲۴ که به نفع بانک صادرات به مبلغ ۱۴۸۷۱۵۰۰ ثبت شده لذا به استناد مفاد ماده ۱۲۰ آئین‌نامه قانون ثبت مراتب یک نوبت آگهی و متذکر می‌گردد هر کس نسبت به ملک مورد آگهی معامله انجام داده یا مدعی وجود سند مالکیت نزد خود باشد. بایستی ظرف ده روز از تاریخ انتشار این آگهی اعتراض کتبی خود را به پیوست اصل سند مالکیت یا سند معامله به این اداره تسلیم نماید بدیهی است در صورت عدم اعتراض درمهلت مقرر و یا وصول اعتراض بدون ارائه سند مالکیت یا سند معامله رسمی نسبت به صدور سند مالکیت المثنی و تسلیم آن به متقاضی اقدام خواهد شد.

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۸/۱۳
هادی ریحانی، رئیس اداره ثبت اسناد و املاک منطقه ۶ مشهد

شناخت برند ایرانی، مهم‌ترین هدف اکوسیستم نوآوری است

فناوری، سفیر ایران در بازارهای جهانی

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

کارشناسان معتقدند آنچه منجر به رشد و توسعه اکوسیستم دانش‌بنیان می‌شود؛ تیم‌سازی و داشتن یک نقشه‌راه روشن در مسیر دانش‌بنیان شدن است. تیم‌سازی، تقویت نیروی انسانی و آگاهی از زوایای تولید و ارائه یک محصول، مولفه‌هایی هستند که شاید بیشتر از ارائه وام‌ها و تسهیلات مادی به‌کار فناوران بیایند. واقعیت این است که الان صنایع کشورمان دانش‌بنیان نیستند و باید سیاست‌گذاری‌های جدی‌تری در راستای رسوخ فناوری به آنها در پیش گرفت. آیین‌نامه جدید ارزیابی شرکت‌های دانش‌بنیان را که از سوی معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری مطرح شد، می‌توان به‌عنوان هاب اصلی پیشبرد فناوری در صنایع به‌شمار آورد و همین امر در جایگاه پیشران‌های اقتصاد دانش‌بنیان به‌شمار می‌آید. مهم‌ترین اتفاقی که در نیمه نخست سال در اکوسیستم نوآوری افتاد، تدوین و اجرایی شدن آیین‌نامه جدید ارزیابی شرکت‌های دانش‌بنیان و رشد چندپله‌ای صادرات محصولات فناورانه بود. در نیمه دوم سال، مقامات مسئول این اکوسیستم، تمرکز خود را بر ارتقای روابط بین‌المللی ایران در صادرات فناوری و ترویج برند ملی کشور در محصولات دانش‌بنیان گذاشته‌اند. بر همین اساس، صمت در گزارش پیش‌رو به مهم‌ترین اهداف اکوسیستم نوآوری در توسعه بازار داخلی و صادرات دانش‌بنیان‌ها در شش‌ماهه دوم سال پرداخته است.

افزایش تعاملات بین‌المللی بر بستر فناوری

روح‌الله دهقانی‌فیروزآبادی، رئیس معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان در گفت‌وگو با صمت، اکوسیستم فناوری کشور را رو به توسعه دانست و گفت: سیاست جدی معاونت علمی تا پایان سال و البته در زمان‌های آتی هم برمبنای چند رکن استوار است؛ رکن نخست توسعه فناوری برای آیندگان است و رکن دوم به توسعه دستاوردهای کنونی اختصاص دارد. با هدف پایبندی به این دو مولفه مهم، ۲محور اساسی طراحی شده که محور نخست به توسعه همکاری‌های داخلی و محور دوم منوط به توسعه روابط بین‌الملل است. بر این اساس، می‌توان گفت، کمابیش از آغاز دور جدید معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان تقریبا هر هفته یا میزبان هیات‌های خارجی بودیم یا شرکت‌های دانش‌بنیان، مهمان شرکت‌های خارجی با هدف تعاملات بین‌المللی بوده‌اند. در کل، توسعه تعاملات بین‌الملل محور اصلی سیاست‌های معاونت علمی تا پایان سال است.

وی گفت: براساس هدف‌گذاری تدوین‌شده قرار است سالانه دست‌کم ۱۲ کشور به سبد همکاری بین‌المللی در حوزه علم و فناوری اضافه شوند و می‌خواهیم تا پایان دولت سیزدهم این عدد را به ۴۰ کشور برسانیم.

«علم برای صلح» به ریاست ایران در ژنو

نشست مجمع کمیسیون اجتماعی سازمان ملل در ژنو با محوریت «نقش علم و فناوری در توسعه عدالت عمومی و صیانت از حقوق بشر» برگزار می‌شود. دهقانی بااشاره به مجمع بین‌المللی حقوق بشر که به ریاست ایران برگزار می‌شود، گفت: مجمع عمومی سازمان ملل دارای مجامع مختلفی است که یکی از آنها با عنوان مجمع حقوق بشر شناخته می‌شود و ریاست امسال آن، برعهده جمهوری اسلامی ایران است و باتوجه به اینکه محوریت اصلی این اجلاس، نقش علم و فناوری در پیشبرد اهداف بشردوستانه است، به پیشنهاد وزارت خارجه، معاونت علم و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان به نمایندگی از کشور ما حضور دارد.

وی افزود: اصلی‌ترین تاکید ایران در این اجلاس، معرفی علم و فناوری به‌عنوان ابزار توسعه‌دهنده عدالت در جهان است. باتوجه به اینکه نگرش حاکم بر علم و فناوری در کشور عدالت‌طلبی و کاهش فاصله طبقاتی با کمک دستاوردهای علمی است، در تلاش هستیم که به ترویج چنین دیدگاهی در جهان بپردازیم. بی‌شک علم و دستاوردهای فناورانه یکی از ابزارهایی است که می‌تواند عدالت را توسعه دهد و فاصله طبقاتی را کم کند. چنین نگرشی موجب رعایت بیشتر حقوق بشر به‌موازات رشد علم و فناوری است.

این مقام مسئول گفت: هرچه فناوری در بدنه زندگی مردم توسعه پیدا کند، موازین عدالت هم نمود بیشتری در جوامع می‌یابد. برای مثال، با گسترش فضای وب و افزایش سرعت اینترنت، دسترسی به محتوا برای تمامی آحاد جامعه میسر شد و یکی از نتایج این فرآیند پررنگ‌تر شدن عدالت آموزشی بود. بنابراین، هرچقدر از فناوری و دستاوردهای حاصل از آن به‌درستی استفاده شود، می‌تواند پایه‌های حقوق بشر را محکم‌تر کند. البته با این پیش‌شرط که نباید به‌عنوان ابزار فشار و سلطه‌طلبی از سوی کشورها موردبهره‌برداری قرار گیرد، چراکه علم و فناوری ابزاری برای گفتمان و رفاه اکثریت مردم است.

به‌گفته دهقانی، ماهیت علم و فناوری بی‌طرفی است؛ به‌عبارت دیگر، سفید است و هیچ کشوری نسبت به آن موضع منفی ندارد. بر همین اساس هم می‌تواند به‌عنوان زبان مشترک میان تمدن‌ها در نظر گرفته شود و ابزاری برای گفتمان صلح‌طلبانه باشد.

چشم‌انداز بازار در نانویی‌ها

عماد احمدوند، رئیس ستادنانو و میکرو معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان در گفت‌وگو با صمت درباره بازار شش‌ماهه دوم محصولات ایران‌ساخت در حوزه نانو گفت: باتوجه به گزارش‌های شش‌ماهه نخست سال، احتمال تکرار آن با کمی تغییرات در بازار در شش‌ماهه دوم سال هم وجود دارد؛ همان‌گونه که باتوجه به گستردگی و بزرگی بازار صنعت ساختمان، سهم بیشتری از بازار نانویی‌ها در اختیار فعالان این حوزه خواهد بود. می‌توان پیش‌بینی کرد که در شش‌ماهه دوم سال، شرکت‌های نانویی در صنعت ساختمان، فروش بیشتری را تجربه کنند.

وی افزود: علاوه بر حوزه عمران و ساختمان، پیش‌بینی می‌شود که باتوجه به تولیدات قابل‌توجهی که در حوزه حمل‌ونقل وجود دارد، حجم بازار قابل‌توجهی را نسبت به شش‌ماهه نخست تجربه خواهیم کرد. همچنین، در زمینه تولید کاتالیست‌هایی که در صنایع پتروشیمی و پالایشگاهی استفاده می‌شوند، پیشرفت‌های قابل‌توجهی حاصل شده و بالغ بر ۵۰ نوع نانوکاتالیست تاییدیه نانومقیاس گرفته است و به‌احتمال‌زیاد پیشران‌های بازار خواهند بود.

احمدوند بااشاره به رشد آن دسته از محصولاتی که اندازه بازار بزرگی ندارند، اما تولیدات آنها منجر به افزایش کیفیت زندگی می‌شود و در اولویت ستاد نانو هم قرار دارند، گفت: حوزه‌هایی نظیر سلامت یا آب و انرژی باتوجه به اینکه سهم‌شان در بازار کمتر است و به گستردگی دیگر حوزه‌ها نیست، جزو محورهای اولویت‌دار ستاد نانو است، چراکه حجم بازار، شاخص اصلی موفقیت دستاوردهای نانویی نیست و در کیفیت زندگی جامعه نقش مهم‌تری دارد.

رئیس ستاد نانو و میکرو معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان گفت: باتوجه به اینکه ستاد نانو یک مرکز توسعه‌محور است، عمده برنامه‌های آن، رنگ‌وبوی توسعه فناورانه دارد. البته با این پیش‌شرط که توسعه فناوری در بسیاری از موارد، خود را باید در قالب یک دسترسی به محصول نشان دهد. بی‌شک در سطوح پایین‌تر که معمولا در دانشگاه‌ها انجام می‌شود، اصراری بر ساخت محصول به‌عنوان یک شاخص وجود ندارد، اما در سطوح بالاتر، شرکت‌های دانش‌بنیان باید محصولی را تولید کنند که به‌رفع مشکلی مشخص بپردازد و قابلیت ورود به بازار را هم داشته باشد.

ترویج برند «ایران‌ساخت» در ماه‌های آتی

علی طهاری، مدیرعامل باشگاه صادرات دانش‌بنیان در گفت‌وگو با صمت، حضور دانش‌بنیان‌ها در رویدادهای بین‌المللی را اصلی‌ترین برنامه معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان در امر صادرات تا پایان سال دانست و گفت: یکی از اصلی‌ترین مولفه‌های توسعه صادرات محصولات دانش‌بنیان، حضور شرکت‌ها در رویدادهای مهم بین‌المللی است. بی‌شک با حضور در نمایشگاه‌های تجاری که در اقصی نقاط دنیا برگزار می‌شود و معمولا کشورهای مورد هدف معاونت علمی برای رایزنی‌های فناورانه نیز هستند، زمینه توسعه صادرات دانش‌بنیان فراهم می‌شود.

این امر موجب آشنایی مسئولان دیگر کشورها با فناوری‌های توسعه پیداکرده ایران را فراهم می‌کند و باعث می‌شود تا نگاه دیگران نسبت به توانمندی‌های ایران تغییر کند. برای مثال، امسال در سفر رئیس‌جمهوری به اندونزی و در حاشیه این سفر، گزارشی از استفاده اندونزیایی‌ها در استفاده از ربات جراح سینا منتشر شد. این اتفاق کمک می‌کند که کشورهای دیگر نگاه‌شان نسبت به تجهیزات پزشکی ایران تغییر کند و بدانند که می‌توانند محصولات پیشرفته‌تری را از دانش‌بنیان‌های ایرانی خریداری کنند. بنابراین، هرچقدر که تعاملات بین‌المللی و حضور شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی در رویدادهای مختلف بین‌المللی افزایش پیدا کند، موجب ترویج برند ایران‌ساخت در دنیای فناوری می‌شود.

وی افزود: از ابتدای امسال، معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان تقویم سالانه را از حمایت و حضور شرکت‌های داشن‌بنیان در پذیرش نمایشگاه‌های تجاری منتشر کرد و علاقه‌مندان می‌توانند با مراجعه به سایت کریدور صادرات دانش‌بنیان و مشاهده این تقویم، به برنامه حضور ایران در رویدادهای فناورانه بین‌المللی دسترسی داشته باشند. این تقویم به آن دسته از دانش‌بنیان‌هایی که برای توسعه فروش و صادرات برنامه مشخصی دارند، یاری زیادی می‌رساند.

به‌گفته طهاری، اتفاق دیگری که در معاونت علمی در حال رخ دادن است، باشگاه صادرات دانش‌بنیان با هدف پیدا کردن صادرکنندگان برتر قصد دارد تا با معرفی آنها به معاونت علمی، این دست از شرکت‌ها را مشمول حمایت‌های متفاوت‌تری کند. از آنجایی که همه دانش‌بنیان‌ها توان صادرات ندارند، در این فرآیند غربالگری و شناسایی شرکت‌های برتر انتخاب می‌شوند و در قالب حمایت‌های ویژه، می‌توانند جهش صادراتی متفاوت‌تری را تجربه کنند.

وی با اشاره به اهمیت سرمایه‌گذاری ویژه در امر صادرات دانش‌بنیان گفت: صادرات حداکثری محصولات فناورانه نیازمند سرمایه‌گذاری ملی و زمانی ویژه‌تری است و با هدف حفظ بازار، باید استراتژی ورود به بازارهای جهانی را تغییر دهیم. باید در کنار تغییر نگرش دانش‌بنیان‌ها دولت حمایت ویژه‌تری را با هدف ارتقای برند ملی در دستور کار خود ببیند. ناگفته نماند که باید دانش‌بنیان‌ها برنامه داشته باشند و در حوزه صادرات استقامت به‌خرج دهند.

مدیرعامل باشگاه صادرات دانش‌بنیان گفت: متاسفانه برند ملی کشور در حوزه صادرات فناورانه نیست و این احتیاج به زمان دارد. برای مثال، ربات جراح سینا بعد از ۳ سال رایزنی به مرحله صادرات رسید. بنابراین، می‌توان این‌گونه نتیجه گرفت که صادرات فناوری از ایران، نیازمند اقناع مخاطبان است.

سخن پایانی

اقتصاد مبتنی بر دانش، به یک محرک حیاتی برای رشد اقتصادی و رقابت در این عصر دیجیتال تبدیل شده و مشخصه آن نیز تولید، مدیریت و توزیع دانش، نوآوری و خلاقیت است. شرکت‌های دانش‌بنیان نقش مهمی در پیشبرد رشد و توسعه اقتصادی دارند. این شرکت‌ها معمولا با ماهیت نوآورانه و مبتنی بر فناوری و توانایی آنها در ایجاد محصولات و خدمات با ارزش‌افزوده بالا مشخص می‌شوند. موفقیت شرکت‌های دانش‌بنیان تا حد زیادی به توانایی آنها در نوآوری و توسعه فناوری‌های جدید بستگی دارد که به‌نوبه خود نیازمند زیرساخت تحقیق و توسعه (R&D) قوی و اکوسیستم حمایتی است. با این حال، در بسیاری از کشورها، سیستم ارزیابی شرکت‌های دانش‌بنیان به‌خوبی توسعه نیافته است و به‌اندازه کافی از رشد و توسعه این شرکت‌ها حمایت نمی‌کند. در این زمینه، تسهیل ورود به اقتصاد دانش‌بنیان و ساده‌سازی فرآیند ثبت شرکت دانش‌بنیان برای تقویت رشد، ایجاد اشتغال و ارتقای نوآوری حیاتی است.

یادداشت

آماده برای یک جهش بزرگ

رضا اسدی‌فرد، سربرست مرکز شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان

ریل‌گذاری حکمرانی دانش‌بنیان‌ها در اقتصاد همان اتفاق مهمی است که لزوم درج آن در برنامه هفتم به‌شدت احساس می‌شود. در یک دهه گذشته شرکت‌های دانش‌بنیان بسیاری تاسیس شده که تعدادی از آنها رشد قابل‌توجهی هم داشته‌اند، اما باتوجه به سلطه دولت بر اقتصاد، در بسیاری از موارد، ساختار بازار مصرف به سود دانش‌بنیان‌ها نیست. از طرفی هم، چون در بخش تولید، توجه جدی به استانداردهای جدید نمی‌شود، بستر مناسب برای ورود دانش‌بنیان‌ها به بازار وجود ندارد. برای مثال، باتوجه به نرخ امروز انرژی در جهان که از خزانه عمومی در کشور تامین می‌شود، دانش‌بنیان‌ها کارنامه درخشانی در تولیدات مربوط به کاهش مصرف انرژی تاکنون داشته؛ اما مورداستقبال چندانی برای بهره‌گیری انبوه قرار نگرفته‌اند.

بهتر است در برنامه‌های آتی توسعه، سازکاری برای ورود شرکت‌های دانش‌بنیان به بازار چیده شود. به‌عبارت‌روشن‌تر، لازم است در صنعت خودرو و ساختمان و در بسیاری از صنایع دیگر زیرساخت‌های فعالیت دانش‌بنیان‌ها فراهم شود. بخش عمده اقتصاد کشور در اختیار شرکت‌های بزرگ دولتی و خصولتی است، نظیر نهادهای عمومی و صندوق‌های مختلف که سهم بیشتری در اقتصاد دارند که کمابیش گره‌های اقتصادی هم در این بخش‌ها موجوداست، چراکه در نهادهای خصوصی، نظارت دقیق‌تری انجام می‌شود، اما در شرکت‌های خصولتی، چنین روندی وجود ندارد. در مراکزی که منابع اقتصادی آنها از داخل تامین می‌شود، نظیر سازمان‌های خصوصی، مشکلات و گره‌های اقتصادی کمتر از نهادهایی است که وابسته به دولت هستند. برخی سازمان‌های دولتی یا خصولتی در سال چند ده میلیارد دلار مواد اولیه یا کالا از خارج خرید می‌کنند، در حالی که بسیاری از آنها در داخل تامین می‌شود. قوانین حمایتی از تولید داخلی و محصولات دانش‌بنیان‌ها تدوین و شناخته‌شده است، اما راه‌های فرار از قانون هم زیاد است و در عمل به‌خوبی اجرا نمی‌شود، به‌همین‌دلیل تاثیری را که باید داشته باشد، ندارد. اجرای تحریم‌های سفت و سخت در یک بازه زمانی باعث شد که میزان خرید کالای داخلی افزایش یابد که کمابیش محصولات استانداردی هم تولید شد؛ اما از زمانی که شرایط تحریم تاحدی تعدیل شد، دوباره خرید کالاهای خارجی اوج گرفت. به‌طورمعمول، نرخ خرید کالاهای خارجی برای شرکت‌های دولتی و خصولتی اهمیتی ندارد و تمایلی به در اختیار گذاشتن بازار به شرکت‌های دانش‌بنیان را ندارند. در حال حاضر آماده یک جهش بزرگ در اکوسیستم دانش‌بنیان هستیم. به‌لحاظ فنی این اطمینان وجود دارد که ما می‌توانیم به‌جای خام‌فروشی و وابستگی به نفت و تک‌محصولی بودن که کمابیش تحریم روی آنها تاثیرات مخرب و مستقیم می‌گذارد، برنامه‌ریزی پرسودی درباره کالاها با ارزش‌افزوده داشته باشیم و به سوددهی زیادی هم برسیم. به‌عبارت‌روشن‌تر، می‌توانیم با صادرات تولیدات دانش‌بنیان‌ها، اقتصاد خود را سامان بخشیم و از تک‌محصولی بودن بیرون بیاییم، بنابراین به درج چینش سازکارهایی برای هموارتر کردن مسیر دانش‌بنیان‌ها در برنامه هفتم توسعه، سفارش اکید می‌شود. این مهم است که شرکت‌های دانش‌بنیان بتوانند با شرکت‌های بزرگ اقتصادی همکاری کنند، به‌همین‌دلیل درج آن در برنامه هفتم به‌منظور نیل به اقتصاد دانش‌بنیان امری ضروری است. اگر منافع شرکت‌های بزرگ در راستای همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان باشد، می‌توان نسبت به این امر خوش‌بین‌تر بود. برای مثال، در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ و در قانون جهش تولید، اتفاق مثبتی افتاد و معافیت مالیاتی خام‌فروشی برداشته شد. باتوجه به اینکه در طول سال‌های گذشته شرکت‌های معدنی و فولادی یا بسیاری از صنایع کشور نظیر پتروشیمی که از خوراک ارزان داخلی استفاده و محصولات خود را بدون پرداخت مالیات صادر می‌کردند، با تصویب این قانون، برای صادرات محصولات خود، مشمول پرداخت مالیات شدند. دولت با برداشتن معافیت مالیاتی و در نظر گرفتن عوارض برای خام‌فروشی، شرایط را برای تولیدات داخلی هموارتر کرد. به‌اعتقاد من، این مسیر درست باید ادامه یابد، همچنین حذف معافیت تعرفه گمرکی ماشین‌آلات هم جزو آن دسته از تصمیماتی است که می‌توان آن را در فهرست کارهای موثر دولت برای افزایش تولیدات داخلی و توسعه صنعتی کشور دانست. باتوجه به اینکه ماشین‌سازی صنعت مادر است و از آنجایی که درصد زیادی از شرکت‌های دانش‌بنیان در این عرصه فعالیت می‌کنند، واردات آن بدون تعرفه بود که این روند امکان رقابت را از دانش‌بنیان‌ها می‌گرفت. با در نظر گرفتن این تعرفه که ۵ تا ۱۰ درصد است، توان رقابت به تولیدات داخلی داده شد. قرار نیست که مانند خودرو تعرفه ۱۰۰ درصدی در نظر گرفته شود، اما با تلاش‌های انجام‌گرفته، این معافیت برداشته و عرصه رقابت بازتر شد. ناگفته نماند که در مجلس شورای اسلامی این‌گونه تصویب شد که این تعرفه به ۲ درصد برسد که باز هم موثر خواهد بود، چراکه در نهایت آورده‌ای برای کشور به‌همراه دارد. دانش‌بنیان‌ها همیشه با این معافیت متضرر می‌شدند که با حذف معافیت مالیاتی و قرار دادن چند درصد تعرفه می‌توان نسبت به توسعه دانش‌بنیان در این عرصه امیدوارتر از گذشته شد. یک ذهنیت اشتباه در این زمینه شکل گرفته است که اگر واردات ماشین‌آلات با معافیت مالیاتی و تعرفه انجام شود، صنعت کشور پیشرفت نمی‌کند، در حالی که شرکت‌های زیادی در کشور هستند که دستاوردهای خوبی در این عرصه دارند و محصولات خود را صادر هم می‌کنند.

قرار است سالانه دست‌کم ۱۲ کشور به سبد همکاری بین‌المللی در حوزه علم و فناوری اضافه شوند و تا پایان دولت سیزدهم این عدد به ۴۰ کشور می‌رسد

می‌توان پیش‌بینی کرد که در شش‌ماهه دوم سال، شرکت‌های نانویی در صنعت ساختمان، فروش بیشتری را تجربه کنند

هرقدر حضور شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی در رویدادهای مختلف افزایش یابد، موجب ترویج برند ایران‌ساخت می‌شود

یادداشت

صادرات انرژی در سکوی پرتاب

مرتضی پورمند
کارشناس بازار انرژی

صادرات انرژی در ایران شـامل صادرات نفت و گاز طبیعی است که نقش بسیار مهمی در اقتصاد کشـور دارد. ایـران به‌عنوان یکی از کشـورهای دارای منابع غنی انـرژی، توانایی تامین نیازهای انرژی کشورهای دیگر را داراست و از این طریق درآمدهای ارزی قابل‌توجهی را کسب می‌کند.

ایـران یکـی از بزرگ‌تریـن تولیدکننـدگان و صادرکنندگان نفت جهان اسـت و مخازن نفتی بزرگـی مانند میدان پـارس جنوبـی، آزادگان، آغاجـاری و نفت خام کارون را در دل خود جای داده است. صادرات نفت ایران به بازارهای جهانی از جمله آسـیا، اروپا و خاورمیانه انجام می‌شـود. کشـورهایی مانند چین، هند، ژاپن و کشورهای اروپایی از مشتریان اصلی نفت ایران هستند.

افزایـش صادرات نفت ایران به کشـوری مانند چین اقدام هوشـمندانه‌ای است. چین، به‌عنوان یکی از بزرگ‌تریـن مصرف‌کنندگان نفت جهان، بازار بسـیار مهمی برای صادرات نفت ایران است و هرچـه توانایی صادرات به چیـن افزایش یابد، ایران قادر خواهد بـود در بازار جهانی نفت تاثیر بیشتری داشته باشد.

باتوجه بـه نیازهای روزافزون چیـن به انرژی، ایران تمایل دارد صادرات نفت خود به این کشور را افزایش دهد کـه این افزایش صادرات نفت به چیـن می‌تواند از طریق افزایـش حجم صادرات مستقیم یا از طریق همکاری در زمینه‌هایی مانند تامین نیازهای پتروشیمی چین، انجام شود.

برقـراری روابـط تجـاری قوی‌تـر بـا چین و افزایـش صـادرات نفت بـه این کشـور، مزایای اقتصادی قابل‌توجهی برای ایران دارد که افزایش درآمدهای ارزی، تقویت تجارت و سرمایه‌گذاری، ایجـاد فرصت‌های شـغلی و توسـعه بخش‌های مختلف اقتصادی از جمله این مزایا است.

همچنین افزایش صادرات نفت به چین می‌تواند روابـط دوجانبه ایـران و چیـن را تقویت کند و همکاری‌های سیاسی و اقتصادی بین دو کشور را بهبود بخشد. این همکاری می‌تواند شامل توسعه پروژه‌هـای نفتی و انرژی، انتقال فناوری، تجارت دیگر صنایع و همچنین تبادل دانش و تجربیات در حوزه انرژی باشد. افزایش صادرات نفت ایران به چین امکانات بسیاری را برای هر دو کشور به ارمغان می‌آورد و می‌تواند روند توسـعه اقتصادی و همکاری‌های بین‌المللی را تقویت کند.

از سـوی دیگر افزایش تولید نفـت در دورانی که کشـور ازسـوی غـرب تحریم شـده، اقدام هوشـمندانه و هزینه‌بری اسـت، چراکه استفاده از تکنولوژی‌هـای روز دنیا ناممکـن بوده و اکثر تجهیزات باید بومی‌سازی شود.

در حال حاضر دولت سیزدهم برنامه‌های ویژه‌ای برای افزایش تولید روزانه نفت خام در کشور دارد و تا حدودی توانسـته با سرمایه‌گذاری‌های کلان اقدامات موثری را انجام دهد. این سرمایه‌گذاری رشد ۶۰ درصدی متراژ حفاری در این دوره را در پی داشـته و دولت موفق به افزایش ۸۰ درصدی سرعت حفاری‌شده و سرعت حفاری از ۱۰.۵ متر در روز به ۱۸.۲ متر در روز رسیده است.

باوجـود افزایش تولیـد نفت باید بـه موضوع صادرات هم نگاهی داشـته باشیم و به بازارهای جدید برای فروش نفت دسـت پیدا کنیم. اکنون تحریم‌هـای امریکا فروش نفت به مشـتری‌های قدیمی را هم با مشـکل روبه‌رو کرده که ضرورت دارد مسـئولان بـا برنامه‌ریزی‌هـای مدون برای حل چنین چالش‌هایـی ورود کنند، زیرا اقتصاد ما وابسـتگی زیادی به درآمدهـای نفتی دارد و ممکن است در آینده نزدیک با مشکلات بیشتری روبه‌رو شویم.

اکنون‌که دولت به فروش بیشـتر نفت امیدوار اسـت، بایـد تمـام برنامه‌ریزی‌ها بـرای احیای بازارهـای جهانـی نفت صورت گیـرد و در کنار افزایـش تولیـد، نگاهی هم به رفـع تحریم‌های موجود داشته باشیم.

در بحث گاز نیز کشـور در بحث تامین مشکل خاصی ندارد و می‌تواند روزانه حدود یک‌میلیون مترمکعب گاز تولید کند و غیر از ماه‌های سـرد و پرمصرف سال، مشـکلی از این بابت ندارد؛ اما موضوعی که بایـد موردتوجه قـرار گیرد، بحث انتقال گاز و اسـتفاده از فناوری روزآمد برای این اقدام اسـت که بسیار وقت‌گیر و پرهزینه است و نیاز به توسعه زیرساخت‌ها دارد.

صـادرات انرژی نیاز به تقویت زیرسـاخت‌های مختلفی دارد که کشـور باید به آنها دسـت پیدا کند و تا زمانی کـه تحریم‌های غرب ادامه دارد، این کار بسـیار دشـوار اسـت و وقـت و هزینه زیـادی را طلـب می‌کند، همچنیـن پیدا کردن مشـتری‌های جدید برای صادرات انرژی به این موضوع گره خورده و تـا زمانی که این چالش‌ها حل نشود، صادرات نفت و گاز به کشورهای دیگر شدنی نیست.

فروش نفت ایران همچنان روند صعودی را طی می‌کند

شتاب نفت در جاده صادرات

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

طبق آمار موسسـه کپلر صادرات نفت ایران به چین در ماه جاری میلادی به بیش از ۱.۸ میلیون بشـکه در روز رسـیده اسـت؛ بر همین اسـاس کارشناسـان و خبرنـگاران خارجی اذعـان کرده‌اند سـاختار تحریم‌ها علیه فـروش نفت ایران، کاملا فروپاشیده و صادرات نفت ایران همچنان روند صعودی را طـی می‌کنـد. در روزهای اخیر موسسـه یادشـده از ثبت رکـورد تاریخی صـادرات روزانه بیش از ۱.۸ میلیون بشـکه نفـت ایران به چین در ماه جاری میـلادی خبر داد. ایران در ماه اکتبر پس از روسیه، بزرگ‌ترین صادرکننده نفت به چین بوده و حتی با اختلاف چشـمگیری عربسـتان را نیز پشـت سر گذاشته اسـت. این جهش صادرات عمدتا به‌خاطر حجم عظیم ذخایر نفت روی آب ایران محقق شـده است. پیش‌تر موسسـه کپلر در گزارشی از صفر شـدن ذخایر نفتی شناور روی آب ایران خبر داده بود، این در حالی است که در ابتدای دولت سیزدهم حدود ۶۰ میلیون بشکه نفت ایران روی آب‌ها شناور باقی مانده بود و خریداری نداشت. طبق آمار موسسه کپلر، متوسـط صادرات روزانه نفت ایران بـه چین در ۱۰ ماه سـال جاری میلادی، یک میلیون و ۲۳۵ هزار بشکه بوده که ۸۴ درصد بیشتر از دوره مشابه سال گذشته است.

اما رکوردشکنی تاریخی صادرات نفت ایران با واکنش‌های مختلفی ازسـوی خبرنگاران و کارشناسان داخلی و خارجی همراه بوده اسـت. همایون فلکشاهی، عضو موسسه کپلر در صفحه توییتر خود نوشـت: ایران در ماه اکتبر به لطف کاهش گسـترده ذخایر نفت خام از انبارهای شـناور، از عربسـتان سـعودی به‌عنوان بزرگ‌ترین تامین‌کننده نفت دریایی چین پیشی گرفته و روسـیه با احتساب جریان‌های انتقال نفت از خط لوله در رتبه اول باقی مانده است. صادرات نفت ایران به چین در میزان بیش از یک میلیون بشـکه در روز یک رکورد جدید اسـت. صمـت در این گزارش به بررسـی ظرفیت‌های کشور برای صادرات نفتی پرداخته است.

درآمد نفتی دولت صرف واردات کالای اساسی با ارز ترجیحی می‌شود

چرا باوجود افزایش صادرات نفت ایران، تاثیر آن در سر سفره مردم مشاهده نمی‌شود؟ طبق آمار گمرک جمهوری اسلامی ایران (جدول پایین)، میزان واردات کالای اساسـی در سال ۱۴۰۱ معادل ۱۴.۰۱ میلیارد دلار بود. از طرفی طبق گزارش خزانه، ۹۲ درصد منابع نفتی پیش‌بینی شـده در بودجه ۱۴۰۱ نیز محقق شد. در بودجه ۱۴۰۱ صادرات روزانه ۱.۴ میلیون بشـکه با نرخ ۷۰ دلار پیش‌بینی شـده بود که پس از کسـر سـهم ۴۰ درصدی صندوق توسعه ملی و سهم ۱۴.۵ درصدی شرکت ملی نفت از درآمدهای نفتی، کل سهم دولت معادل ۱۴.۹۷ میلیارد دلار خواهد شد؛ یعنی تقریبا همه سهم دولت از درآمد نفتی خرج واردات کالای اساسی با ارز ترجیحی شده است. البته فارغ از اثرگذار بودن یا نبودن ارز ترجیحی بر نرخ نهایی کالای مصرفی در ایران، باید توجه داشـت کانال‌ها و مبادی واردات کالای اساسی موردنیاز کشور در حال حاضر کاملا وابسته به غرب است که با کوچک‌ترین مانع‌تراشی در انتقال پول و تسویه کالا، تاثیر مخربِ مستقیمی بر سـفره مردم ایران می‌گذارد. محمد امینی رعایا، مدیر اندیشـکده اقتصاد مقاومتی با اشاره به کانالیزه بودن مبادی واردات کالای اساسـی ایران از طریق امریکا عنـوان کرد: هم‌اکنون بیش از ۹۰ درصد واردات کالاهای اساسـی موردنیاز کشـور با یورو و درهم انجام می‌شـود. به‌عبارتی دیگر سهم دلار در واردات ایران کم شده، اما درهم و یورو سـهم حداکثری دارند که این ارزها نیز وابسـته به دلار هسـتند. جالب اینکه کشـوری مثل ایران که بیش از ۱۰ سال است که تحت تحریم قرار گرفته، هنوز اقدامی برای کاهش وابستگی به دلار و ارزهای وابسته به دلار را انجام نداده است. در نتیجه به‌نظر می‌رسـد هرچند در دولت سیزدهم تحریم فروش نفت ایران تا حد خوبی بی‌اثر شـد، اما همچنان از مبادی واردات کالای اساسی ایران دلارزدایـی انجام شـده و به همین دلیل افزایـش درآمدهای نفتی صرف‌شده در واردات کالای اساسی محسوس نیست.

ضرورت سرمایه‌گذاری برای رشد صادرات نفتی

نرسـی قربان، کارشـناس بازار انرژی درباره رشـد صادرات نفت به صمـت توضیح داد: برقراری روابط تجـاری قوی‌تر با چین و افزایش صادرات نفت به این کشـور، مزایای اقتصادی قابل‌توجهی برای ایران دارد. افزایش درآمدهای ارزی، تقویت تجارت و سرمایه‌گذاری، ایجاد فرصت‌های شـغلی و توسـعه بخش‌های مختلف اقتصـادی از جمله مزایای این شرایط است. درست است که صادرات نفت ایران همچنان روند صعودی را طی می‌کنـد، اما به‌طور کلی تولید نفت در ایران در سال‌های گذشـته به‌دلیل تحریم‌ها، عدم سرمایه‌گذاری و فرسودگی زیرسـاخت‌ها، کاهـش یافته و صـادرات نفت بهبـودی قابل‌توجهی نداشته است. در صورتی که سرمایه‌گذاری در بخش تولید نفت انجام نشـود، زیرساخت‌ها آسیب می‌بینند و تولید نفت با مشکلاتی روبه‌رو می‌شـود که کاهش صادرات را به‌دنبال خواهد داشـت. هنگامی که صـادرات انرژی کاهش می‌یابد، درآمد شـرکت ملی نفت نیز کاهش می‌یابد و امکان انجام سـرمایه‌گذاری مناسـب در صنایع نفت و گاز سـخت می‌شـود؛ بنابراین، برای افزایش ظرفیت تولید و بومی‌سازی فناوری، نیازمند جذب سرمایه هستیم.

وی در ادامـه افزود: افزایش میـزان تولید به‌تنهایی نمی‌تواند باعث افزایش صادرات شـود، زیرا مشکل صادرات بیشتر تحریم است و در صورت رفع تحریم، امکان افزایش چندبرابری صادرات فراهم می‌شود. افزایش تولید امری مهم و ضروری اسـت، امـا برای افزایش صادرات نیازمند رفع تحریم‌ها هسـتیم. بی‌شـک تولید بالاتـر لازمه صادرات است، اما کافی نیسـت. برای افزایش صادرات، نیازمند رفع تحریم‌ها هستیم.

تولید نفت در ایران در سال‌های گذشته به‌دلیل تحریم‌ها، عدم سرمایه‌گذاری و فرسودگی زیرساخت‌ها، کاهش یافته است

■ افزایش تولید زمان‌بر است

این کارشـناس با بیان اینکه در صـورت رفع تحریم‌ها، صادرات در مدت کوتاهی افزایش خواهد یافت، تاکید کرد: افزایش ظرفیت تولید در کشـور، به میزان سرمایه‌گذاری در این حوزه بستگی دارد. افزایش تولیـد زمان‌بر خواهد بود و زمانی که برنامه‌هـای افزایش تولید آغاز شوند نیز در این مسئله اهمیت دارد.

او گفت: در حال حاضر قادر به انجام سـرمایه‌گذاری بزرگی در این حوزه نیسـتیم و با مشـکلات مالـی مواجهیم. در حـوزه فناوری نیز مشـکلاتی وجود دارد. صنعت نفت و گاز برای داشـتن تولید بیشتر و جلوگیـری از کاهش تولیـد، نیاز به تامین تقریبا ۲۰۰ میلیارد دلار سـرمایه دارد. بخش خصوصی داخلی با مشکلات مالی مواجه است و حتی در تولیدات غیرنفتی نیز با این مسـئله روبه‌رو هستیم؛ بنابراین باید برای جذب آنها مشوق‌هایی ارائه داد. همچنین به دلیل تحریم‌ها، سـرمایه‌گذاران خارجی قادر به ورود بـه این حوزه نخواهند بود و در این شرایط، افزایش تولید دشوارتر می‌شود.

قربـان تصریح کـرد: زمانی کـه نفت در بـازار جهانـی به فروش نمی‌رسـد، طبیعی اسـت که همه برنامه‌ها به‌هم بریزد؛ بنابراین باید قبـول کنیم که تحریم فروش نفت به‌شـدت بر چالش‌های اقتصادی کشور گذاشـته است. علاوه بر این، به‌دلیل کمبود زیرساخت‌ها، عدم ورود تکنولوژی و مشـکلات تامین مالـی، گاهـی نمی‌توانیـم نفت را بـه محصولات فرآوری‌شـده تبدیل کنیـم و به فـروش برسـانیم. برای راه‌اندازی یک پالایشـگاه، به حدود ۵ میلیـارد دلار بودجه نیاز اسـت و دولت قطعا برای تامین این رقم باید مشـکلاتی را پشت سر بگذارد. همچنین، حتی اگر بتوانیم محصولات فرآوری‌شده نفتی تولید کنیم، به‌دلیل قرار گرفتن در شرایط تحریم، امکان صادرات انرژی بسـیار محدود است، به همین دلیل، فکر کردن به انجام این کار اشتباه است و با واقعیت‌ها همخوانی ندارد.

■ صادرات نفت به تعامل مثبت با نظام بین‌الملل نیاز دارد

این کارشـناس بازار انرژی با بیان اینکه معضل ما در واقع نداشتن تعامل مثبت با نظام بین‌الملل اسـت، عنوان کرد: در حالی که سـایر کشـورها به برقراری روابط اقتصادی و تجاری بـا ایران علاقه دارند، به‌دلیل موازین سیاسـی کشور، همواره در تحریم قرار می‌گیریم و در نتیجه از بازار تجارت بین‌المللی دور می‌مانیم. ما چاره‌ای جز تعامل با جهان نداریم. نفت یک هدیه ارزشمند برای کشورهای نفت‌خیز است؛ از این رو امیدواریم شـرایط به‌گونه‌ای پیـش برود که ایران، به‌عنوان یکی از کشـورهای نفت‌خیز مهـم در خاورمیانه، بتواند نقش مطلوبی در بازار تجارت جهانی ایفا کند.

رشد صادرات، مهم‌ترین تحول در حوزه انرژی

علی جمشـیدیان، کارشـناس حوزه انرژی به صمت گفت: افزایش ظرفیـت ایران برای صادرات نفت یکی از مهم‌ترین تحولات در حوزه انرژی است. ایران با افزایش تولید نفت و بهره‌برداری از مخازن جدید و پالایشگاه‌های روزآمدشده، قادر به افزایش صادرات نفت به بازارهای جهانی شده است. تحقق توسعه میدان‌های نفتی مهمی مانند فازهای جدید پارس جنوبی باعث افزایش ظرفیت تولید نفت در ایران شـده اسـت. همچنین بازسازی و بهبود وضعیت پالایشـگاه‌های موجود و احداث پالایشـگاه‌های جدید در کشور، امکان تولید محصولات نفتی باکیفیت و متنوع را فراهم کرده است.

وی ادامـه داد: بـا افزایـش ظرفیت تولید نفت، کشـور ما می‌تواند به‌عنوان یکی از اعضای کلیدی در بازار جهانی نفت، نقش مهمی را ایفا کند. ایـن افزایش ظرفیت صادرات نفت، منجر به افزایش درآمدهای ارزی برای کشـور می‌شود و امکان سرمایه‌گذاری در بخش‌های دیگر اقتصـادی را فراهـم می‌کنـد. همچنین با افزایـش ظرفیت صادرات نفـت، ایران می‌تواند در تامین نیازهای انرژی کشـورهای دیگر نقش مهمی ایفا کند. همسـایگان منطقه و کشورهای بزرگ مصرف‌کننده نفـت مانند چین، هند و کشـورهای اروپایـی می‌توانند از نفت ایران بهره‌برداری کنند و این باعث تقویت همکاری‌های اقتصادی و سیاسی با این کشورها می‌شود.

افزایش ظرفیت ایران برای صادرات نفت یکی از مهم‌ترین تحولات در حوزه انرژی است

■ تحول بزرگ در صادرات نفتی

جمشـیدیان با بیان اینکه قبول نفت ایران در بازار جهانی توسـط امریکا یک تحول مثبت اسـت، افزود: امریکا مجبور بود نفت ایران را در بازار بپذیرد و به همین دلیل، طی ماه‌های اخیر، میزان بیشـتری از صادرات نفت ایران به ثبت رسیده است. از این راه می‌توانیم منافع ارزی قابل‌توجهی را به‌دسـت آورده و در بحث پایداری ارزی و توسعه صنعت انرژی، شرایط مطلوبی را ایجاد کنیم.

این کارشـناس حوزه انـرژی در پایان تاکید کـرد: در زمینه نفت، ظرفیت تولید جدیدی به‌وجود آمده است. علاوه بر حضور در بازارهای نفت موجود، ایران بازارهای جدیدی را برای خود ایجاد کرده و به‌سـوی بازسازی پالایشگاه‌های قدیمی پیش رفته است.

ایـن گام جدید در ایجاد تقاضای جهانـی جدیـد بـا کامـل کـردن بازسـازی پالایشگاه‌ها بسیار مهم اسـت و باعث گسترش بازار انرژی ایران و توسعه حوزه انرژی کشور شده است.

باتوجه به رشـد ۶ برابری حجم صادرات و رشد ۲ برابری نرخ نفت خام در هر بشـکه، درآمد نفتی ایـران در مرداد ۱۴۰۲ معادل درآمد نفتی کشور در ۱۲ ماه سال ۱۳۹۹ قرار گرفته است؛ از این رو افزایش ظرفیـت ایران برای صـادرات نفت، یک فرصت عظیم برای توسـعه اقتصادی کشـور اسـت و می‌تواند در تحقق اهداف اقتصادی و انرژی ملی تاثیر قابل‌توجهی داشته باشد.

سخن پایانی

صادرات یکی از مهم‌ترین ارکان اقتصاد هر کشوری است که مزایای فراوانـی از جمله ارزآوری دارد. صادرات به خودی خود می‌تواند باعث رشـد و توسعه اقتصادی در یک کشـور شود. در ایران مفهوم صادرات بـا نفت درهم آمیخته و بخش اعظمـی از صادرات به نفت تعلق دارد؛ به‌گونه‌ای که توجه بیش از حد ایران به صادرات نفت باعث شده تولید و اسـتفاده دیگر محصولات در تجارت بین‌الملل کمتر باشد که نتیجه آن تک‌محصولی شـدن کشور در صادرات است. هرچند صادرات نفت نقش عمده‌ای در ارزآوری و غنای دولت دارد، اما به‌دلیل تجدیدناپذیر بـودن، اتکای بیش از حد به آن منطقی نیسـت، زیرا روابط سیاسـی کشـورها تا حد زیادی در صادرات و در نرخ نفت تعیین‌کننده است و تیره شدن این روابط می‌تواند باعث رکود اقتصادی در کشورهای متکی بـه صادرات نفت شـود. در حال حاضر باتوجه بـه تحریم‌های جهانی علیه کشـور ایران صادرات روز به روز سـخت‌تر می‌شود. در بین تمام محصولات صادراتی نفت یکی از مهم‌ترین محصولات در کشورها است. کشـورهای تولیدکننده نفت که در همسایگی ایران قرار دارند اغلب با مشکل دسترسی به بازار روبه‌رو هستند؛ به‌طوری که در صورت فروش نفت به کشـورهایی در جنوب و شـرق آسیا که از خریداران مهم نفت به‌شـمار می‌روند ناگزیر باید از راه‌های ترانزیت ایران اسـتفاده کنند و باتوجه به اینکه ایران نیز یکی از فروشـندگان نفت اسـت این راه‌های ارتباطی و سهولت در ترانزیت و سوآپ نفت و حتی گاز می‌تواند مزیت بسیار بزرگی برای ایران باشد که امید است از آن استفاده بهینه شود.

با افتتاح راه آهن سنندج-همدان در سفر رئیس‌جمهوری

کردستان به شبکه ریلی سراسری پیوست

در سفر رئیس‌جمهوری به کردستان، راه‌آهن همدان-سنندج با ظرفیت جابه‌جایی یک میلیون تن بار و ارزش روز ۱۵۰ هزار میلیارد ریال به بهره‌برداری رسید. پروژه راه‌آهن همدان-سنندج با بهره‌گیری از توان و تخصص مهندسان داخلی و تجهیزات داخلی منطبق بر آخرین تکنولوژی‌های روز جلوه‌ای از دانش مهندسان کشور در صنعت ریلی است. این مسیر ریلی یک خطه با ۳ قطعه اجرایی بخشی از راه‌آهن تهران - همدان - سنندج است که مراکز استان‌های همدان و کردستان را به هم مرتبط می‌سازد. راه‌آهن همدان- سنندج ۱۵۱ کیلومتر طول دارد که با احتساب خطوط ایستگاهی به ۱۷۸ کیلومتر می‌رسد و ۴۸ کیلومتر آن در استان همدان و حدود ۱۰۳ کیلومتر آن نیز در استان کردستان واقع شده است.

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

افتتاح یک پروژه ۱۸ ساله

عملیات ساخت طرح راه‌آهن همدان- سنندج از سال ۱۳۸۴ شروع شد و تا سال ۱۳۹۵ به کندی پیش می‌رفت. این پروژه تا سال ۱۴۰۰ به پیشرفت ۶۳ درصدی رسید و اکنون در مرحله پیشرفت ۹۵ درصدی در حال آماده‌سازی برای بهره‌برداری به‌عنوان دومین پروژه ریلی دولت در یک سال است.

خط ریلی همدان- سنندج از ایستگاه همدان آغاز شده و ضمن عبور از حوالی شهرهای بهار، لالجین، صالح‌آباد، قروه و دهگلان به ایستگاه سنندج منتهی می‌شود و مقرر است در ادامه مسیر با عبور از شهر مریوان به مرز باشماق متصل شود. جابه‌جایی کالا از مرز باشماق (کردستان عراق) و اتصال سنندج به شبکه ریلی سراسری از طریق همدان و تهران از جمله اهداف احداث این راه‌آهن است. با اجرای این پروژه ریلی جابه‌جایی محصولات کشاورزی و تولیدات کارخانجات و صنایع موجود در منطقه تسهیل می‌شود و امکان توسعه در آینده و اتصال این پروژه به استان‌های کرمانشاه، آذربایجان‌شرقی و آذربایجان‌غربی نیز فراهم خواهد شد.

استفاده از دانش مهندسان داخلی

عمده‌ترین تجهیزات روسازی شامل ریل، سوزن، تراورس، ادوات پابند و سیستم انتقال بر مبنای استانداردهای بین‌المللی تامین و تمام ادوات وارداتی نیز با بهره از توان و تخصص مهندسان داخلی منطبق بر آخرین تکنولوژی‌های روز بومی‌سازی شده است.

همچنین در این پروژه ۲۰ هزار تن ریل تولید ملی به کار رفته و خودکفایی در این حوزه اقدام ارزشمندی در راستای کاهش ریسک واردات، کنترل هزینه‌های اجرایی و افزایش سرعت در اجرای عملیات محورهای ریلی است.

حداکثر سرعت طراحی این مسیر ریلی برای قطارهای مسافری ۱۶۰ کیلومتر بر ساعت و قطارهای باری ۱۲۰ کیلومتر بر ساعت است که انتظار می‌رود سرعت عملیاتی قطار مسافری در شروع بهره‌برداری حدود ۱۲۰ کیلومتر بر ساعت برسد. این پروژه دارای ۷ ایستگاه با نام‌های بهار، آق‌بلاغ، دوسر، قزوه، آونگان، دهگلان و سنندج است.

ایستگاه راه‌آهن سنندج در مجاورت شهر سنندج آخرین ایستگاه مسیر و از نوع درجه یک تشکیلاتی بوده که در زمینی به مساحت ۵۲.۲ هکتاری احداث شده است.

معماری ایستگاه نشات گرفته از مهربانی و مهمان‌پذیری مردم، زیبایی و ظرافت هنر کردی و اقلیم منطقه با فناوری روز دنیا و تولیدات مصالح و تجهیزات ایرانی طراحی و اجرا شده است.

راه‌آهن همدان- سنندج ظرفیت جابه‌جایی ۶۰۰ هزار نفر و یک میلیون تن بار در سال را دارد که با توجه به توسعه صنایع منطقه‌ای در سنوات اخیر و افزایش جمعیت، این ارقام در بخش باری افزایش قابل ملاحظه‌ای خواهد یافت.

در فاز دوم بهره‌برداری و تکمیل خطوط ایستگاهی و اتصال خطوط پیش‌بینی شده به مراکز بار در استان کردستان ظرفیت این محور به ۸ تا ۹ میلیون تن بار در سال ارتقا خواهد یافت. این پروژه ریلی ۲۹ دستگاه پل بزرگ و ۴۱۱ دستگاه پل کوچک دارد. راه‌آهن همدان- سنندج روز جمعه با حضور رئیس‌جمهوری و وزیر راه و شهرسازی افتتاح شد.

اولویت‌بندی در اجرای پروژه‌های ریلی

خیرالله خادمی، مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربناهای کشور اظهار کرد: ۱۴هزار کیلومتر مسیر ریلی در کشور موجود است که نزدیک به ۳هزار و ۳۰۰ کیلومتر در حال احداث و حدود ۵هزار کیلومتر در حال بررسی و مطالعه است. وی افزود: در ابتدای شروع به کار دولت سیزدهم با اولویت‌بندی پروژه‌ای کشور، بنا شد پروژه‌هایی که منابع بیشتری در دست دارند در اولویت بهره‌برداری و احداث قرار گیرند.

خادمی به پروژه ریلی سنندج - همدان اشاره کرد و گفت: احداث مسیر ریلی سنندج -همدان از چندی پیش در دستور کار شرکت ساخت قرار گرفت که این مسیر بخشی از کریدور ریلی مرکز کشور از تهران تا مرز باشماق است و در ادامه به کشور عراق کشیده شود. وی با بیان اینکه امسال از دو پروژه دیگر بهره‌برداری می‌کنیم، افزود: تا پایان هفته جاری راه‌آهن سنندج- همدان به اتمام می‌رسد و با حضور رئیس‌جمهوری در استان کردستان افتتاح خواهد شد. خادمی ادامه داد: طی سنوات مختلف ۱۵۱ کیلومتر از پروژه ریلی سنندج- همدان با مبلغ ۳ میلیارد و ۴۰۰ میلیارد تومان احداث شد که ارزش امروز این پروژه ۱۵هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود. در این مسیر که به صورت کامل ایمن‌سازی شده، ۲۹ دستگاه پل به میزان بیش‌از ۱۰ متر - به صورت زیر گذر- و ۴۱۱ دستگاه پل کوچک احداث شده است.

طول مسیر ریلی همدان- سنندج نزدیک به ۱۵۱ کیلومتر (با احتساب خطوط ایستگاهی ۱۷۷ کیلومتر) با پیش‌بینی هفت ایستگاه است که از ایستگاه راه‌آهن همدان آغاز می‌شود و به ایستگاه سنندج می‌رسد

خودکفایی در روسازی راه‌آهن همدان-سنندج

مدیرکل ساخت روسازی راه‌آهن شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل‌ونقل در آستانه بهره‌برداری از راه‌آهن همدان-سنندج گفت: در این مسیر تاکنون ۲۰ هزار تن ریل ملی استفاده شده و از افتخارات ملی در خودکفایی ساخت مسیرهای ریلی محسوب می‌شود.

به گزارش وزارت راه و شهرسازی، مهدی صیدگر در آستانه بهره‌برداری از راه آهن همدان-سنندج در خصوص اجرای روسازی مسیر گفت: طول مسیر ریلی همدان-سنندج ۱۵۱ کیلومتر است و با احتساب خطوط ایستگاهی به ۱۷۷ کیلومتر می‌رسد که هم‌اکنون و در فاز اول ریل‌گذاری ۱۷ کیلومتر از خطوط ایستگاهی این پروژه انجام شده است. عملیات روسازی آن از ابتدای سال ۱۳۹۹ آغاز شد و در ۴ سال ساخت خطوط اصلی و ایستگاهی عملیات تکمیل سیستم ارتباطات و فیبر نوری محور انجام شد. وی ادامه داد: عمده‌ترین تجهیزات روسازی شامل ریل، سوزن، تراورس، ادوات پابند و سیستم انتقال بر مبنای استانداردهای بین‌المللی تامین شده است و تمام ادواتی که تاکنون وارداتی بود با بهره از توان و تخصص مهندسان داخلی منطبق برآخرین تکنولوژی‌های روز بومی‌سازی شده است. مدیرکل ساخت روسازی راه‌آهن ریلگذاری را مهم‌ترین بخش روسازی که برای عموم مردم قابل مشاهده است اعلام کرد و گفت: در این پروژه ۲۰ هزار تن ریل با پروفیل ۶۰E1 و گرید R۲۶۰ به کار رفته که تولید شرکت ذوب آهن اصفهان است و خودکفایی در این حوزه اقدام ارزشمندی در راستای کاهش ریسک واردات، کنترل هزینه‌های اجرایی و افزایش سرعت در اجرای عملیات محورهای ریلی است. صیدگر با اشاره به سیستم‌های ارتباطات به‌عنوان بخش دیگری از روسازی راه‌آهن افزود: سیستم ارتباطات رادیویی و سیستم انتقال شامل ارتباطات رادیویی و فیبر نوری همزمان با ساخت خطوط اصلی و ایستگاهی انجام شد و سیستم انتقال نوری با ظرفیت STM۱۶ نیز در همه ایستگاه‌ها اجرا شد.

وی طول کابل‌کشی فیبر نوری مسیر را بیش از ۱۵۰ کیلومتر و نوع آن را OBUC SM ۴۸ اعلام کرد، همچنین به منظور پوشش سیستم رادیویی ترانک در مسیر ۵ دکل مخابراتی و تجهیزات سایت (BTS) و ملزومات بهره‌برداری از آن شامل بی‌سیم‌های ثابت و سیار تامین و نصب شده است. صیدگر پیشرفت فیزیکی پروژه در فاز اول بهره‌برداری را ۹۵ درصد اعلام کرد و ادامه داد: روسازی مسیر از نوع بالاستی با تراورس بتونی B۷۰ و سیستم پابند فنری طرح وسلو است و برای انتقال بار محوری ۲۵ تن طراحی و اجرا شده است. حداکثر سرعت طراحی مسیر برای قطارهای مسافری ۱۶۰ کیلومتر بر ساعت و قطارهای باری ۱۲۰ کیلومتر بر ساعت است که انتظار می‌رود سرعت عملیاتی قطار مسافری در شروع بهره‌برداری حدود ۱۲۰ کیلومتر بر ساعت باشد و پیش‌بینی می‌شود با تثبیت شرایط هندسی خط ظرف ۲ ماه آتی سرعت عملیاتی ۱۶۰ کیلومتر در ساعت در این مسیر قابل دستیابی باشد. مدیرکل ساخت روسازی راه‌آهن بیان کرد: بر اساس مطالعات انجام شده در زمان تصویب طرح ترافیک پیش‌بینی شده برای ۶۰۰ هزار نفر و یک‌میلیون تن بار در سال است که با توجه به توسعه صنایع منطقه‌ای در سنوات اخیر و افزایش جمعیت این ارقام در بخش باری افزایش قابل ملاحظه‌ای خواهد یافت. وی تاکید کرد: در فاز دوم بهره‌برداری و تکمیل خطوط ایستگاهی و اتصال خطوط پیش‌بینی شده به مراکز بار در استان کردستان ظرفیت این محور به ۸ تا ۹ میلیون تن بار در سال ارتقا خواهد یافت. مدیرکل ساخت روسازی راه آهن همچنین در خصوص سیستم سیگنالینگ محورهای ریلی توضیح داد و گفت: با توجه به مزیت‌های سیستم علائم الکتریکی در ارتقای ایمنی و افزایش ظرفیت ترافیکی خط و با عنایت به پیش‌نیازهای لازم برای شروع فعالیت‌های مرتبط با این موضوع شامل تکمیل سوزن‌بندی، نصب خطوط ایستگاهی و سیستم ارتباطات که فاز اول آن انجام شده است، هم‌اکنون شرایط عملیاتی لازم برای تجهیز محور به سیستم علائم الکتریکی فراهم است. صیدگر تحقق این امر را مستلزم تامین و تخصیص اعتبار مورد نیاز از طرف مبادی ذی‌ربط و همکاری دستگاه بهره‌بردار اعلام کرد و افزود: پیشنهاد اختصاص یک ردیف اعتباری مجزا برای این منظور به سازمان برنامه و بودجه کشور ارائه شده است و سایر راهکارهای تامین مالی از جمله استفاده از فاینانس داخلی نیز در دست پیگیری است و انتظار می‌رود با مساعدت سایر مبادی قانونی ذی‌ربط، این مهم در حداقل زمان ممکن محقق شود.

سخن پایانی

هدف‌گذاری توسعه شبکه ریلی کشور تا پایان دولت سیزدهم ۱۳۳۵ کیلومتر است. تا پایان دولت علاوه بر طرح‌های ذکر شده راه‌آهن مبارکه- سفید دشت- شهرکرد به طول ۹۰ کیلومتر، راه‌آهن سبزوار- مشهد به طول ۴۵ کیلومتر، راه‌آهن بیرجند- یونسی به طول ۵۰ کیلومتر، راه‌آهن چابهار- زاهدان به طول ۶۲۸ کیلومتر و دورود-خرم‌آباد به طول ۱۱۵ کیلومتر آماده بهره‌برداری می‌شود.

مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل‌ونقل کشور ابتدای امسال اعلام کرد که با اتصال ۳ مرکز استان تا پایان سال به شبکه ریلی، سال ۱۴۰۲ رکورددار اتصال بیشترین تعداد مرکز استان به شبکه ریلی خواهد بود.

مصوبات صنعتی تفت در دست پیگیری

نشست بررسی مراحل اجرایی و پیشرفت مصوبات سفر استاندار یزد به شهرستان تفت در سالن جلسات فرمانداری تفت برگزار شد. به گزارش خبرنگار صمت از استان یزد این نشست به ریاست محمود زارع رشکوییه مشاور و مسئول پیگیری مصوبات سفر استاندار یزد برگزار شد و دهقان، مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان یزد، فرماندار شهرستان تفت و نمایندگان همه دستگاه‌های مربوطه حضور یافت. گفتنی است ضمن بررسی اقدامات صورت گرفته در جهت تحقق مصوبات سفر استاندار به یزد، میزان پیشرفت و موانع انجام این برنامه‌ها تشریح شد. ایجاد پست برق شهرک صنعتی تفت دو، جاده دسترسی به شهرک صنعتی تفت دو، مسئله تامین آب شهرک صنعتی تفت دو، تخصیص آب و برق به شهرک صنعتی غذا و دارو و تخصیص آب و برق به ناحیه صنعتی دهشیر از جمله مصوبات سفر استاندار به شهرستان تفت بود که مورد بررسی قرار گرفت و راهکارهای موانع پیشرفت انجام آن جمع‌بندی شد.

توسعه مهارت‌آموزی در البرز

اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان البرز در شش ماهه نخست امسال، به ۳۰ هزار و ۱۳۸ نفر از متقاضیان مهارت‌آموزی در استان، آموزش‌های مهارتی ارائه کرد. به گزارش خبرنگار صمت از استان البرز بهزاد غفاری مدیرکل با اعلام این خبر گفت: آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در استان با مشارکت ۷ مرکز آموزش دولتی و بیش از ۴۵۰ آموزشگاه آزاد فنی و حرفه‌ای در ۴ خوشه صنعت، فرهنگ و هنر، خدمات و کشاورزی با هدف توانمندسازی مهارتی اقشار مختلف استان صورت می‌گیرد. مدیرکل آموزش فنی و حرفه‌ای استان البرز اظهارکرد: آموزش‌های مهارتی علاوه بر تربیت نیروی متخصص و کارآمد، می‌تواند نقش بسزایی در تامین منابع انسانی کارآمد بازار کار و ایجاد اشتغال مولد و پایدار در سطح جامعه ایفا کند. غفاری خاطرنشان کرد: اداره‌کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان البرز طیف وسیعی از مخاطبان را تحت آموزش‌های مهارتی قرار می‌دهد که از آن جمله می‌توان به آسیب دیدگان اجتماعی، افراد دارای معلولیت، دانشجویان، دانش‌آموزان، زنان خانه‌دار و سرپرست خانوار، زندانیان، سربازان وظیفه، معتادان بهبود یافته، مشمولان بیمه بیکاری، شاغلان بنگاه‌های اقتصادی و ساکنان مناطق روستایی اشاره کرد. مدیرکل آموزش فنی و حرفه‌ای استان البرز ضمن تشکر و قدردانی از زحمات همه کارشناسان، مربیان و متخصصان امر مهارت‌آموزی و همچنین اصحاب رسانه استان در تبیین نقش و جایگاه آموزش‌های مهارتی در جامعه، برای همگان آرزوی موفقیت کرد.

زمزمه تاسیس خانه فرش اصفهان

بهروز راعی: مدیرعامل سازمان سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های مردمی شهرداری اصفهان از انجام توافق اولیه برای تاسیس خانه فرش اصفهان خبر داد. به گزارش خبرنگار صمت از استان اصفهان مسعود حیدری با اعلام این خبر گفت: در نشست کمیته برند و بازاریابی کمیسیون سرمایه‌گذاری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان که با حضور نماینده سازمان سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های شهرداری برگزار شد، مشارکت در تجهیز و بهره‌برداری از خانه فرش اصفهان جمع‌بندی و مقرر شد بررسی‌های لازم در راستای اجرایی شدن آن انجام شود.

او با بیان اینکه این طرح در پروژه‌ای مشترک میان شهرداری و اتاق بازرگانی اصفهان در حال انجام است، افزود: در خانه فرش علاوه بر به نمایش گذاشتن انواع فرش‌ها و معرفی فرش دستباف اصفهان، فضای کارگاهی نیز با رویکرد تعاملی، روایتی و گردشگری تجربه محور ایجاد می‌شود.

مدیرعامل سازمان سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های مردمی شهرداری اصفهان با اشاره به رویکرد شهرداری در دوره جدید، خاطرنشان کرد: شهرداری اصفهان در نظر دارد با استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی توانمند اصفهان، بستر مناسبی برای توسعه زیرساخت‌های فرهنگی و میراث ناملموس شهر اصفهان در حوزه‌های مختلف فراهم سازد که ایجاد مراکزی همانند خانه فرش در همین راستا است.

افتتاح جایگاه شارژ خودرو برقی مپنا در بابلسر

نخستین جایگاه شارژ خودرو برقی گروه مپنا روز سه‌شنبه دوم آبان‌ماه ۱۴۰۲ در هتل میزبان بابلسر در استان مازندران با حضور جمعی از مقامات دولتی و استانی و همچنین مدیران و متخصصان مپنا رونمایی شد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت صمت، این جایگاه که در راستای مسئولیت اجتماعی گروه مپنا به بهره‌برداری رسیده است قابلیت شارژ خودروهای الکتریکی با پروتکل‌های مختلف را داشته و منطبق با استانداردهای کره‌ای، ژاپنی و چینی است. از ویژگی‌های این شارژرها می‌توان به تفاوت در سوکت شارژ و متوسط طول شارژ آنها که بین ۲۰ تا ۴۵ دقیقه است، اشاره کرد. همچنین شارژر دارای کارت شارژ و اپلیکیشن کاربری اختصاص است.

محمدحسین رفان، مدیرعامل شرکت مهندسی و ساخت برق و کنترل مپنا در این رویداد با برشمردن مهمترین دلایل روی آوردن به خودرو برقی گفت: مهم‌ترین دلیل حرکت در این مسیر، دو مسئله زیست‌محیطی و اقتصادی است و همچنین کاهش مصرف انرژی از دیگر دلایل این موضوع است.

او ادامه داد: اگر تمام خودروها برقی شوند، مصرف سوخت کنترل می‌شود و کاهش می‌یابد. نگهداری خودرو برقی بسیار ساده و کم هزینه است. امکان شارژ مجدد دارد. مثلا اگر با خودرو برقی سربالایی را طی کنیم هنگام ورود به سرپایینی باتری شارژ می‌شود.

رفان با اشاره به توسعه دوچندان خودروی برقی در اروپا گفت: برای گسترش هرچه بیشتر استفاده از خودرو برقی نیازمند زیرساخت‌های این خودروها در کشور هستیم. ما در گروه مپنا انواع شارژها را تا ۶۰۰ کیلووات تولید کرده‌ایم و در تهران تاکنون تعدادی از ایستگاه‌های شارژ ایجاد شده و به بهره‌برداری رسیده است.

آغاز مراحل تولید خودرو برقی در خراسان‌رضوی

مدیر کل سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی گفت: تولید خودروی برقی در استان توسط معاونت حمل‌ونقل وزارت صمت تایید و مقدمات طرح انجام شده که با تایید نهایی وزارت صمت به سراغ تخصیص زمین و شریک خارجی می‌رویم.

امیررضا رجبی در جریان بازدید رئیس کل دادگستری خراسان‌رضوی و معاونان وی از کارخانه ایران‌خودرو خراسان در جمع خبرنگاران اظهار کرد: ما طرح تحول حوزه صنعت، معدن و تجارت را با حضور استاندار به قطعیت رساندیم. یکی از پروژه‌های پیشران ما در حوزه طرح تحول تولید، خودروی برقی است.

وی افزود: هماهنگی‌های لازم با معاونت صنایع حمل‌ونقل وزارت صمت انجام شده است. خراسان رضوی به لحاظ قطعه‌سازی یکی از استان‌های پر ظرفیت بوده و ۲۰۰ قطعه‌ساز خوب در استان داریم؛ حدود ۱۵ تا ۲۰ درصد قطعات خودروهای داخلی کشور در استان تولید می‌شود.

رجبی ادامه داد: این ظرفیت و همچنین ظرفیت ایران‌خودرو و استان در زمینه تولید محصولات دانش‌بنیان در حوزه برق و الکترونیک ما را به این سمت می‌برد که تولید خودروی برقی را به‌عنوان یک پروژه مهم در استان هدف‌گذاری کنیم.

مدیر کل سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان‌رضوی اضافه کرد: این پروژه توسط معاونت حمل‌ونقل تایید و مقدمات طرح انجام شده که با تایید نهایی وزارت صمت به سراغ تخصیص زمین و شریک خارجی می‌رویم. دو شرکت بزرگ خودروسازی برای سرمایه‌گذاری آمادگی دارند.

وی بیان کرد: استان خراسان رضوی جزو چند قطب اقتصاد کشور بوده و ارزش تولیدات صنایع استان بیش از ۴۰۰ هزار میلیارد تومان است که ۲۰ درصد در صنعت خودرو و قطعه‌سازی گردش می‌کند.

شنبه
۱۳ آبان ۱۴۰۲- ۱۹ ربیع‌الثانی ۱۴۴۵ - ۴ نوامبر ۲۰۲۳- شماره ۲۴۳۹-پیاپی ۳۷۵۷

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»

مدیرمسئول: عاطفه خسروی

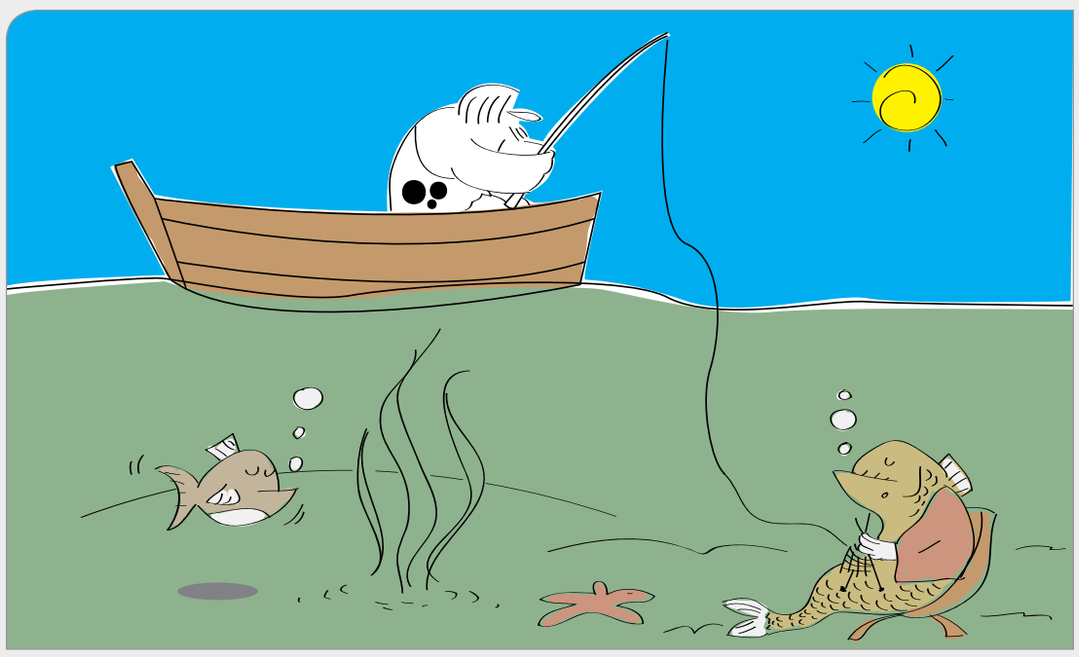
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۰۳۵۱۰۰۹۴۲
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر:(داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: صمیم

www.smtnews.ir
telegram.me/smtnews
info@smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

مسکن در نیمه دوم ۱۴۰۲

عکس: آیدا فریدی

پس از ۸ ماه وقفه در انتشار گزارش ماهانه متوسط نرخ مسکن در شهر تهران، مرکز آمار ایران، با گزارش «شاخص و متوسط نرخ آپارتمان‌های مسکونی شهر تهران»، آمار و اطلاعات در این حوزه را اعلام کرد. طبق این گزارش، متوسط نرخ هر مترمربع واحد مسکونی در تهران در شهریور امسال به نسبت به شهریور پارسال ۷۹ درصد افزایش یافته است. به این ترتیب، تورم مسکن ۳۰ درصد بیش‌تر از تورم عمومی است.

بازار مسکن از نیمه‌های زمستان سال گذشته برای یک دوره رونق و رشد خیز برداشته بود و حالا به گواه بازار، چند ماهی است که در رکود به سر می‌برد و فرصت طلایی بهار و تابستان را هم از دست داده و به‌نظر می‌رسد پیش‌بینی نرخ مسکن به چالشی جدی تبدیل شده است.

فاصله بین دو نرخ را جدی بگیریم

آمار رسمی از تحولات بازار مسکن، در حالی عدد ۷۹ درصد را برای نرخ تورم این حوزه نشان می‌دهد، که در شش ماهه اول سال ۱۴۰۲، نرخ تورم سایر کالاها به صورت میانگین عددی حدود ۴۹ درصد بوده است. فاصله موجود بین تورم عمومی و تورم حوزه مسکن نشانگر وجود یک متغیر تاثیرگذار اقتصادی در بازار مسکن بوده که جهش نجومی نرخ مسکن در این چند ساله اخیر متاثر از آن و زیر سایه غفلت سیاست‌گذاران اتفاق افتاده است. فاصله‌ای که توسط کارشناسان این حوزه به مسئولان گوشزد می‌شد.

محمد صالح شکوهی، عضو هیات علمی دانشگاه علم و صنعت، با تاکید بر اینکه جهش قیمتی در مسکن خیلی بیشتر از سایر کالاها است، می‌گوید: طبق آمار منتشر شده، تورم زمین و مسکن خیلی بیشتر از تورم عمومی بوده و علت آن تبدیل شدن مسکن به کالای سرمایه‌ای است. متوسط جهش قیمتی سایر کالاها از سال ۹۵ تا ۱۴۰۰ سه و نیم برابر شده اما متوسط افزایش نرخ مسکن ۸ برابر است. در همین راستا تورم زمین چند برابر تورم عمومی است. آیا این ناشی از سیاست‌گذاری‌های ما نیست؟ زمین گران‌تر شده چون مساحت شهرها کمتر شده است. ما در این چند سال اخیر با افزایش ارزش زمین مواجهیم، که نتیجه مستقیم، بستن محدوده‌های شهری است. در سال ۹۰ سهم زمین از نرخ تمام شده مسکن زیر ۶۰ درصد بود که اکنون به بالای ۷۰ درصد در تهران رسیده است.

وی در خصوص شبهه کمبود زمین برای توسعه افقی شهرها گفت: طبق پژوهش آمایش سرزمین، ۱۶ درصد از مساحت کل کشور مناسب برای سکونت است. با محاسبه و تقسیم این مساحت در بعد خانوار متوجه می‌شویم که اگر زمین‌های ۴۵۰ متری به مردم می‌دادیم ایران به اندازه یک‌میلیارد نفر جا داشت.

برای پاسخ دقیق به این سوال که آیا تورم نرخ مسکن تنها متاثر از تورم کلی بوده یا خیر؟ کافی است، به این دو تغییر، که هر جفت آن را مرکز آمار منتشر کرده، توجه شود. براساس آمارهای اعلامی از سوی مرکز آمار ایران، در شهریور ماه ۱۴۰۲، شاخص نرخ مصرف‌کننده خانوارهای کشور نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۳۹.۵ درصد افزایش و در ۱۲ماهه منتهی به ماه جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل، ۴۶.۱ درصد افزایش داشته است.

همچنین طبق آخرین گزارش منتشر شده از نرخ نرخ مسکن در تهران، باوجود روند کاهشی نرخ در ۶ ماه ابتدایی امسال، متوسط نرخ هر مترمربع واحد مسکونی در تهران در شهریور امسال نسبت به شهریور پارسال ۷۹ درصد افزایش یافته است. وجود اختلاف ۳۰ درصدی بین تورم سایر کالاها و مسکن یک پیام مهم دارد و آن این است که رشد نرخ نرخ مسکن از نرخ تورم عمومی تبعیت نمی‌کند؛ پیامی که بررسی‌های میان‌مدت نیز آن را تایید می‌کند.

جهش دوباره قیمتی بعید است

فردین یزدانی، کارشناس اقتصاد مسکن درباره وضعیت این بازار تا پایان سال پیش‌بینی کرده است که جهش قیمتی بعید خواهد بود.

یزدانی درباره تحولات اخیر بازار مسکن گفت: علاوه بر اثر کاهش نرخ ارز که در سه ماه اخیر منجر به افت قیمت‌ها در بازار مسکن شهر تهران و دیگر شهرها شده است موضوعات دیگری نیز در این زمینه دخیل بوده‌اند که نباید آنها را نادیده گرفت.

وی تشریح کرد: یکی از این موضوعات، بازتر شدن فضا و مسیر مراودات خارجی در ماه‌های اخیر نسبت به دو سال گذشته است که همین موضوع می‌تواند منجر به ورود بخش قابل توجهی از منابع مالی به کانال‌های تجارت خارجی شود؛ منابعی که در سال‌های اخیر در نتیجه مسدود بودن این کانال‌ها بخش زیادی از آنها وارد بازار املاک و مستغلات شده و در نتیجه قیمت‌ها در این بازار را تحت تاثیر قرار می‌داد.

یزدانی معتقد است قیمت‌ها در بازار مسکن در شرایط فعلی و بعد از یک دوره طولانی جهش نرخ ۵ سال، به قدری افزایش یافته است که اساسا نه خریدار مصرفی و نه بخش قابل توجهی از متقاضیان سرمایه‌گذاری در بازار مسکن، قادر به ورود به بازار و خرید نیستند. پیش از این، در تهران و کلانشهرها، افراد با نقدینگی ۲تا ۳میلیارد تومانی به راحتی می‌توانستند وارد بازار شده و خرید کنند اما هم‌اکنون این امکان از بین رفته است. این عوامل را می‌توان در کنار مجموعه شواهدی که از رشد اقتصادی مثبت (صرف‌نظر از میزان آن) و همچنین افزایش نسبی فروش نفت در مقایسه با ماه‌های اخیر رصد می‌شود، به‌عنوان دلایل کاهش فشار تقاضا بر بازار مسکن واثر آن بر کاهش سطح قیمت‌ها معرفی کرد. این کارشناس اقتصاد مسکن افزود: بنابراین به نظر می‌رسد با مجموعه عوامل و شواهد، بازار مسکن تا پایان سال با ثبات نرخ و همچنین شرایط رکود معاملاتی همراه باشد. مگر اینکه در مجموعه عوامل و متغیرهای بیرونی مانند نرخ ارز تحول خاص و پیش‌بینی نشده‌ای رخ دهد که حتی در آن صورت نیز به دلیل افت فشار تقاضای ناشی از شکاف بین نرخ مسکن و قدرت خرید خانوارها از یک‌سو و عدم ورود منابع گسترده مالی از سوی سرمایه‌گذارها به بخش مسکن از طرف دیگر، انتظاری از بابت رشد محسوس نرخ وجود ندارد.

وی تاکید کرد: بنابراین گزینه محتمل‌تر ادامه همین روند فعلی تا پایان سال است و حتی ممکن است شاهد کاهش بیشتر در نرخ مسکن نیز باشیم.

سخن پایانی

بسیاری از کارشناسان معتقدند؛ نرخ تورم مسکن از نرخ تورم عمومی تبعیت نمی‌کند، چراکه بازیگر اصلی این بازار زمین است.

از سوی دیگر، سهم زمین در نرخ تمام‌شده مسکن بالاست و به ۶۰ درصد رسیده که این عدد در تهران به ۷۰ درصد نیز می‌رسد، این در حالی است که در سایر کشورها این سهم ۳۰ درصد است. این اعداد نشانگر نقش زمین در بازار مسکن هستند. در شرایطی که حداقل ۶۰ درصد هزینه تمام شده مسکن متعلق به زمین است، وجود تورم در زمین می‌تواند باعث ایجاد جهش قیمتی در بازار مسکن باشد. تورمی که طبق بررسی‌های انجام شده، جلوتر از تورم عمومی یعنی تورم سایر کالاها است.

انرژی

پیش‌بینی بانک جهانی از نرخ نفت

بانک جهانی با وجود پیش‌بینی نفت ۸۱ دلاری در سال ۲۰۲۳ میلادی اعلام کرد تنش‌ها در خاورمیانه می‌تواند نرخ نفت را افزایش دهد.

بانک جهانی اعلام کرد انتظار می‌رود میانگین قیمت‌های جهانی نفت خام در سه ماه چهارم امسال به‌طور میانگین ۹۰ دلار برای هر بشکه باشد و با توجه به کند شدن رشد اقتصادی و به‌دنبال آن کاهش تقاضا، برآورد می‌شود این رقم در سال ۲۰۲۳ میلادی به‌طور میانگین به ۸۱ دلار برای هر بشکه برسد.

این نهاد هشدار داد که تشدید تنش‌های اخیر در خاورمیانه می‌تواند قیمت‌ها را به‌طور قابل توجهی افزایش دهد.

تازه‌ترین گزارش بانک جهانی از چشم‌انداز بازار کالا نشان از آن دارد که نرخ نفت از زمان آغاز جنگ رژیم صهیونیستی و حماس تنها حدود ۶ درصد افزایش یافته است، در حالی که نرخ کالاهای کشاورزی، بیشتر فلزات و دیگر کالاها افزایش چندانی نداشته‌اند.

این گزارش سه سناریوی خطر را بر اساس دوره‌های تاریخی مربوط به درگیری‌های منطقه‌ای از دهه ۱۹۷۰ میلادی با شدت و پیامدهای فزاینده ترسیم می‌کند.

به گزارش ایلنا از خبرگزاری رویترز، سناریوی نخست با عنوان «اختلال اندک» مربوط به کاهش تولید نفت که در طول ناآرامی‌های سال ۲۰۱۱ میلادی لیبی بین ۵۰۰ هزار بشکه تا ۲ میلیون بشکه بود، وقوع چنین سناریویی می‌تواند نرخ نفت را تا محدوده ۹۳ تا ۱۰۲ دلار برای هر بشکه در سه‌ماهه چهارم افزایش دهد. سناریوی دوم «اختلال متوسط» مشابه جنگ عراق در سال ۲۰۰۳ میلادی که باعث کاهش ۳ تا ۵ میلیون بشکه‌ای عرضه روزانه نفت شد، خواهد بود و این وضع می‌تواند قیمت‌ها را به بازه ۱۰۹ تا ۱۲۱ دلار برای هر بشکه برساند.

بانک جهانی سناریوی سوم را «اختلال بزرگ» نام‌گذاری کرده است که شرایط را مشابه تأثیر تحریم کشورهای عربی علیه رژیم صهیونیستی در سال ۱۹۷۳ میلادی برآورد می‌کند. در آن دوره عرضه جهانی نفت ۶ تا ۸ میلیون بشکه در روز کاهش یافت. این سناریو قیمت‌ها را به ۱۴۰ تا ۱۵۷ دلار برای هر بشکه می‌رساند که نشان از جهش تا ۷۵ درصدی دارد.

آیهان کوسه، معاون اقتصادی بانک جهانی گفت: در صورت تداوم قیمت‌های بالای نفت، نرخ مواد غذایی هم به‌ناچار شاهد افزایش خواهد بود، چنانچه نرخ نفت با شوکی شدید روبه‌رو شود، تورم نرخ مواد غذایی که پیش‌تر در بسیاری از کشورهای در حال توسعه رخ داده بود، تشدید خواهد شد.

تازه‌ترین گزارش بانک جهانی نشان از این دارد که تقاضای نفت چین با توجه به فشارهای موجود در بخش املاک و مستغلات این کشور به طرز شگفت‌آوری انعطاف‌پذیر بوده و در ۹ ماه نخست سال ۲۰۲۳ نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۲۲ میلادی ۱۲ درصد افزایش یافته است.

بانک جهانی اعلام کرد که تولید و صادرات نفت روسیه امسال با وجود تحریم‌های غرب علیه نفت روسیه در پی تنش‌های مسکو - کی‌یف، نسبتا ثابت بوده است.

صادرات روسیه به اتحادیه اروپا، ایالات متحده امریکا، انگلیس و دیگر کشورهای غربی در بازه زمانی سال‌های ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۳، ۵۳ درصد کاهش یافت، اما صادرات تا حد زیادی با افزایش ۴۰ درصدی فروش به چین، هند و ترکیه نسبت به مدت مشابه جایگزین شد.

بانک جهانی با اشاره به اینکه نرخ کنونی نفت خام روسیه در سطوح ۷۰ دلار برای هر بشکه است، گفت: طرح سقف قیمتی برای محموله‌های صادراتی نفت خام روسیه که در اواخر سال ۲۰۲۲ میلادی به رهبری اعضای گروه هفت (G۷) اعمال شد، با توجه به افزایش اخیر قیمت‌های نفت خام اورال، به‌طور فزاینده غیرقابل اجرا به نظر می‌رسد.

به نظر می‌رسد روسیه با تشکیل یک «ناوگان مخفی از نفتکش‌ها توانسته است خارج از سقف بازرگانی تجارت کند؛ شاخص نفت اورال به‌تازگی برای بیش از سه ماه طرح سقف قیمتی را نقض کرده و در ماه اوت به‌طور میانگین ۸۰ دلار در هر بشکه بوده است.

بانک جهانی اعلام کرد اگر تنش‌های نظامی بین رژیم صهیونیستی و حماس تشدید شود، سیاست‌گذاران در کشورهای در حال توسعه باید اقدام‌هایی را برای مدیریت افزایش احتمالی تورم اصلی انجام دهند.

بر اساس اعلام این نهاد جهانی، دولت‌ها باید از محدودیت‌های تجاری مانند ممنوعیت صادرات مواد غذایی و کود اجتناب کنند، زیرا این محدودیت‌ها اغلب نوسان قیمت‌ها و ناامنی غذایی را تشدید می‌کنند.

دریچه

تبعیض مالیاتی بین کارمندان و مشاغل

بخش بزرگی از درآمدهای مالیاتی کشور، از مالیات از کارکنان بخش دولتی و خصوصی و شرکت‌های بزرگ دریافت می‌شود. این در حالی است که بخش اصلی مودیان مالیاتی را مشاغل تشکیل می‌دهند؛ بنابراین خلاف شعار عدالت مالیاتی مطرح شده، فشار اصلی مالیات بر دوش کارکنان بخش دولتی و خصوصی احساس می‌شود.

به‌طوری‌که در مقایسه میان‌درآمدهای مالیاتی کل کشور در دو دوره شش‌ماهه اول سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ دیده می‌شود که سهم مالیات حقوق‌بگیران بخش عمومی و خصوصی نسبت به مالیات مشاغل باز هم با رشد بیشتری همراه بوده است. به طوری که مالیات بر حقوق کارکنان بخش عمومی حدود ۶۹ درصد، مالیات حقوق کارکنان بخش خصوصی حدود ۶۰ درصد و مالیات مشاغل حدود ۵۵ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد داشته‌اند.

بااین‌وجود مسئله عدالت مالیاتی همیشه به‌عنوان یکی مسئله از طرف مسئولان مطرح می‌شد، به همین منظور، مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۹۸ قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان را تصویب کرد که اجرایی‌شدن این قانون به شفاف‌شدن مالیات مشاغل کمک قابل‌توجهی کرده و همچنین با تکمیل سامانه مودیان، میزان فرار مالیاتی کشور نیز به‌شدت کاهش می‌یابد؛ اما در حال حاضر چالش‌هایی در راستای اجرایی‌شدن قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان به وجود آمده است.

در همین زمینه، علی ملک‌زاده، کارشناس امور مالیاتی در مقایسه‌ای میان آمار مالیات پرداخت شده توسط حقوق‌بگیران کارکنان بخش دولتی و خصوصی با مالیات پرداختی مشاغل گفت: در سازمان امور مالیاتی، بیشترین مودیان در بخش مشاغل وجود دارند. به عبارتی این بخش گستره وسیعی از پزشکان و وکلا تا تمام مغازه‌داران و اشخاص حقیقی مشغول فعالیت اقتصادی را شامل شده و این افراد به‌عنوان مودی مالیات مشاغل شناخته می‌شوند.

ملک‌زاده با اشاره به حجم عظیم مودیان حقیقی در بخش مشاغل حقیقی ادامه داد: طبق برآوردهای انجام شده بین ۱۶ تا ۲۰ درصد از تولید ناخالص داخلی کشور توسط بخش مشاغل ایجاد می‌شود؛ اما متاسفانه تناسبی میان سهم مشاغل در اقتصاد کشور و مالیات پرداخت شده وجود ندارد.

سهم مالیات مشاغل از کل درآمدهای مالیاتی

به گزارش مهر، این کارشناس مالیاتی با بیان اینکه طی ۱۱ سال گذشته سهم مالیات مشاغل از مجموع درآمدهای مالیاتی به طور میانگین ۴ درصد بوده است، گفت: از سال ۱۳۹۰ به بعد سهم مالیات مشاغل از کل درآمدهای مالیاتی کشور از حدود ۳ درصد در سال اخیر نهایت به ۵ درصد رسیده اما در مقابل همواره مالیات بر درآمد حقوق اشخاص حقیقی دولتی و غیردولتی میزان بالاتری از بخش مالیات مشاغل بوده است، حتی در سال ۱۳۹۵ بیش از ۲.۵ برابر از مالیات مشاغل، کارکنان دولتی و غیردولتی مالیات پرداخت کرده‌اند.

ملک‌زاده با اشاره به نابرابری و تبعیض بین مالیات گروه کارکنان بخش عمومی، خصوصی و مشاغل عنوان کرد: علاوه بر اینکه کارمندان مفری برای فرار مالیاتی ندارند حتی قبل از دریافت حقوق مالیات آنها کسر شده و به دولت پرداخت می‌شود؛ اما مالیات مشاغل همانند مالیات کارکنان ماهانه پرداخت نشده و سالانه است.

وی افزود: مشاغل برای پرداخت مالیات سالانه، سه ماه فرصت اظهارنامه مالیاتی دارند و پس از مشخص‌شدن مبلغ مالیاتی عموما مبلغ را قسطی می‌پردازند یا برای کمتر شدن مالیات فرآیند دادرسی را آغاز می‌کنند. به عبارتی می‌توان گفت ارزش مبلغ واقعی پرداخت شده در مدت‌زمان طولانی، به‌نوعی کمتر است و این تبعیض با عدالت مالیاتی همخوانی ندارد.

رفع تبعیض میان مودیان مالیاتی

به گفته ملک‌زاده باتوجه‌به سهم مشاغل از اقتصاد کشور، لازم است تا آنها مالیات بیشتری نیز بپردازند. بدین منظور مهم‌ترین راهکار، قدرتمند کردن زیرساخت‌های اطلاعاتی است البته اقداماتی نظیر ساماندهی درگاه‌های پرداخت، کارت‌خوان‌ها و تفکیک حساب‌های شخصی و تجاری در حال انجام است و همچنین در راستای افزایش قدرت سازمان امور مالیاتی برای دریافت مالیات، لازم است تا فرهنگ مالیاتی میان مردم تقویت شود.

این کارشناس مالیاتی در رابطه با سامانه مودیان توضیح داد: قانون سامانه مودیان از سال ۱۳۹۸ تصویب شده و باید حدود یک‌سال و نیم یا یک‌سال و سه ماه بعد از مصوب شدن راه‌اندازی می‌شد اما متاسفانه این سامانه به دلیل چالش‌های فنی و اجرایی هنوز به مرحله بلوغ و تکامل خود نرسیده است.

چالش‌هایی بر سر راه سامانه مودیان

وی در خصوص چالش‌های سامانه مودیان تصریح کرد: هنوز بسیاری از مودیان در سامانه مودیان ثبت‌نام نکرده‌اند و همچنین چالش‌هایی برای صدور صورت‌حساب‌های الکترونیک نیز وجود دارد برای تسریع و تسهیل‌شدن این مسئله، دولت لایحه تسهیل تکالیف مودیان در اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان را تقدیم مجلس کرده تا با تفکیک‌کردن مودیان مالیاتی به دسته‌های مختلف ثبت‌نام آنها در این سامانه تسهیل شود.

ملک‌زاده افزود: بر اساس لایحه تسهیل تکالیف مودیان در اجرای قانون سامانه مودیان ارسال شده توسط دولت به مجلس، موارد قانونی که در قانون اصلی سال ۹۸ وجود داشت از جمله کیفرها و ضمانت‌های مودیان تسهیل‌شده تا مشکلات ایجادکرده را برطرف کند.

وی ادامه داد: بر اساس لایحه مذکور می‌بایست ثبت‌نام مودیان از اول مهر سال جاری طبق گروه‌بندی جدید آغاز می‌شد؛ اما متاسفانه مجلس لایحه را به‌موقع به دولت نرسانده است؛ یعنی کماکان بعد از رفت‌وبرگشت لایحه از شورای نگهبان به مجلس، این لایحه در کمیسیون اقتصادی مانده و هنوز به صحن علنی مجلس ارسال نشده است.

این کارشناس مالیاتی تصریح کرد: دولت خارج از لایحه تسهیل تکالیف مودیان در قانون سامانه مودیان، در حال انجام اقداماتی در جهت ثبت‌نام کردن مودیان است؛ اما اگر لایحه مذکور به قانون تبدیل شود در جهت پیشبرد امور مربوطه مؤثرتر خواهد بود.

ملک‌زاده بیان کرد: چالش دیگر سامانه مودیان در رابطه با صدور صورت‌حساب الکترونیک است. این مسئله با تلاش‌هایی که در مرکز تنظیم مقررات و پایانه‌های فروشگاهی سازمان امور مالیاتی انجام می‌شود، تسهیل خواهد شد و پس از آن به‌مرور سایر مواردی که برای سامانه مودیان در نظر گرفته شده نیز اجرایی می‌شود.